

Viborg, den 26. september 2008
/ELSGRE

Referat
af
mødet i Regionsrådet
onsdag den 24. september 2008 kl. 13:00
i Regionsrådssalen, Regionshuset Viborg,
Skottenborg 26, 8800 Viborg

Medlemmerne var mødt, bortset fra Knud Hammer, Laila Munk Sørensen, Viggo Nielsen og Martin Merrild, der havde meldt afbud.

Merete Villsen deltog under behandlingen af punkt 2.

Ulla Diderichsen forlod mødet kl. 16.15 under behandlingen af punkt 9.

Harry Jensen forlod mødet kl. 17.30 under behandlingen af punkt 26.

Kate Runge og Johannes Flensted-Jensen forlod mødet kl. 17.50 under behandlingen af punkt 27.

Gunhild Husum forlod mødet kl. 18.05 under behandlingen af punkt 32.

Mødet blev hævet kl. 18.10.

Indholdsfortegnelse

Pkt. Tekst	Side
1 Indkaldelse af stedfortræder	689
2 2. behandling af budgetforslag 2009	690
3 Økonomi- og aktivitetsrapport pr. 30. juni 2008	697
4 Revisionsberetning vedrørende årsregnskab 2007	705
5 Forslag til fremtidig organisering af psykiatri- og socialområdet	707
6 Høring af Midttrafiks budget 2009	711
7 Høring af statens Trafikplan for jernbanen 2008 - 2018	715
8 Ansøgninger om tilskud til kulturelle aktiviteter	717
9 Indstilling fra Vækstforum om bevilling til brugerdreven innovationsprojekt om fleksibelt elforbrug hos store energiforbrugere	721
10 Indstilling fra Vækstforum om bevilling til projekt biomasse på kommuneniveau	724
11 Indstilling fra Vækstforum om bevillinger til to uddannelsesinitiativer under projekt Mere uddannelse	727
12 Indstilling fra Vækstforum om bevilling til udvikling af nyt koncept for formidling, IT og forretningsdrift for Danmarks Pengemuseum (Danmarks Industrimuseum)	731
13 Indstilling fra Vækstforum om bevilling til initiativer vedrørende tiltrækning af UEFA EM-slutrunden i fodbold for U-21 herrer i 2011	733

Indholdsfortegnelse

14	Indstilling fra Vækstforum om reservation af midler til formålsbestemt pulje "Offentlig-Privat Innovation (OPI)"	736
15	Indgåelse af samarbejdsaftale med Nedre Schlesien, Polen	739
16	Indgåelse af samarbejdsaftale med Leningrad Oblast, Rusland	741
17	Udpegning af medlem af studierådet ved VIA University College, Holstebro	743
18	Vedtagelse af Socialt Kapitel i Region Midtjylland	745
19	Revisionsberetning vedrørende afregning af statsrefusion til sociale udgifter 2007	746
20	Revision af sundhedsaftaler mellem Region Midtjylland og kommunerne	748
21	Ansøgning om driftsbevilling til NAT-screening i Blodbanken ved Århus Universitetshospital, Skejby	752
22	Medfinansiering af Kronikercenter Tarm	755
23	Samarbejde om ændret visitation og akutklinikker	757
24	Rammeaftale 2009 på social - og specialundervisningsområdet	762
25	Kompetence til at søge værgemål	767
26	Henvendelse fra regionsrådsmedlem Ulla Fasting om colon og rectum kirurgi på privathospitaler	769
27	Henvendelse fra regionsrådsmedlem Conny Jensen vedrørende "erhvervs-kort" (pendlerkort) til regionens ansatte	771

Indholdsfortegnelse

28	Orientering om kommentarer fra kommuner m.fl. til planer for ændringer i det regionale rutenet	773
29	Orientering om materiale til Ekspertpanelet	776
30	Orientering om status vedr. rekruttering og fastholdelsessager i almen praksis	778
31	Orientering om status på akut kræft i Region Midtjylland per 1. september 2008	780
32	Orientering om rapporten "Dansk sundhedsforskning - status og perspektiver"	783
33	Orientering om indsatsområder vedrørende skizofreni fra Det Nationale Indikatorprojekt (NIP)	787
34	Orientering om strategi- og handleplan for rekruttering og fastholdelse for Psykiatri- og socialområdet	789
35	Orientering om omstillingsplan for Regionspsykiatrien Skive og Regionspsykiatrien Viborg	791

0-4-5-07

1. Indkaldelse af stedfortræder

Resumé

Regionsrådsmedlem Knud Hammer har meddelt, at han er forhindret i at deltage i regionsrådets møde den 24. september 2008. Socialdemokraternes 1. stedfortræder, Merete Villsen, er indkaldt til at deltage i 2. behandling af forslaget til budget for 2009 for Region Midtjylland.

Formanden indstiller,

- at** Regionsrådet tager til efterretning, at regionsrådsmedlem Knud Hammer er forhindret i at deltage i regionsrådets møde den 24. september 2008, og
- at** Socialdemokraternes 1. stedfortræder, Merete Villsen, Kornmarken 36, 8800 Viborg, deltager i regionsrådets 2. behandling af forslaget til budget for 2009 for Region Midtjylland.

Beslutning

Indstillingen blev vedtaget.

Knud Hammer, Laila Munk Sørensen, Viggo Nielsen og Martin Merrild var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Regionsrådsmedlem Knud Hammer (A) har meddelt, at han er forhindret i at deltage i regionsrådets møde den 24. september 2008. Socialdemokraterne har i forbindelse hermed anmodet om, at stedfortræderen indkaldes til at deltage i behandlingen af forslaget til budget for 2009.

Det fremgår af § 15 i Lov om kommunernes styrelse, at der kan indkaldes en stedfortræder til at deltage i 2. behandling af forslaget til årsbudget, når et medlem er forhindret i at deltage i behandlingen. Bestemmelsen gælder også for regionsrådene.

Merete Villsen, Kornmarken 36, 8800 Viborg, er i valgbogen fra regionsrådsvalget den 15. november 2005 anført som 1. stedfortræder på Socialdemokraternes liste. Merete Villsen er derfor indkaldt til på regionsrådets møde den 24. september 2008 at deltage i 2. behandling af forslaget til budget for 2009 for Region Midtjylland.

Regionsrådet træffer beslutning om, hvorvidt betingelserne for stedfortræderens deltagelse i behandlingen af budgetforslaget er til stede.

1-21-8-08

2. 2. behandling af budgetforslag 2009

Resumé

Regionsrådet havde den 20. august 2008 1. behandling af budgetforslaget for 2009. Budgetforslag 2009 var budgetteret med udgangspunkt i Økonomiaftalen indgået mellem Danske Regioner og regeringen.

I forbindelse med budgetforslaget for 2009 er der opgjort et ufinansieret udgiftspres på sundhedsområdet på i alt 1.096. Der blev foreslået indregnet besparelser på hospitalerne for 420 mio. kr. 50 mio. kr. på fælles udgifter/indtægter samt 10 mio. kr. på Primær sundhed. Herudover øvrige initiativer for nedbringe udgiftspreset svarende til 571 mio. kr. Der er herved balance i2009.

I forhold til området for Regional Udvikling, er der indarbejdet en nødvendig spare- og omstillingsramme for 73 mio. kr., således at der opnås balance i 2009.

Hospitaler, driftsområder og øvrige enheder samt Regional Udvikling har på baggrund af de udmeldte rammer for den videre budgetlægning udarbejdet konkrete spare- og omstillingsforslag.

Regionsrådet afholdte den 5. september 2008 budgetseminar, hvor hospitalernes, driftsområdernes og øvrige enheders konkrete spare- og omstillingsforslag blev præsenteret for Regionsrådet.

Den 15. september 2008 er der indgået budgetforlig om budget 2009 For Region Midtjylland. Budgetforliget har opbakning fra 40 af Regionsrådets 41 medlemmer.

Forligspartierne besluttede, at lette sparekravet med 136 mio. kr., fordelt med 127 mio. kr. til det somatiske sundhedsområde og 5 mio. kr. til behandlingspsykiatrien. Desuden afsættes der 4 mio. kr. til projekter, der fremmer bedre ledelse og forbedrede arbejds-gange. Der blev anvist finansiering ved bl.a. at lease nyanskaffelser, gennemføre psykiatriplanen i et langsommere tempo samt yderligere besparelser på administration og HR-puljer. Budget 2009 er således i balance.

Forretningsudvalget godkendte den 16. september, at budgetforslag 2009 udarbejdes på grundlag af Regionsrådets 1. behandling af budgetforslag 2009 samt budgetforliget. Regionsrådet skal behandle de ændringsforslag herunder spare- og omstillingsforslag, der følger af budgetforliget, eventuelle øvrige politiske forslag til ændringer af budgetforslaget samt tekniske ændringsforslag.

Budgetbemærkningerne til budgetforslag 2009 er tilrettet efter indgåelse af budgetforliget og på baggrund af de nu besluttede budgetrammer. Der har været meget kort tid til at få indarbejdet konsekvenserne af budgetforliget, hvilket betyder at der kan være behov for at foretage tekniske korrektioner. Det foreslås derfor, at administrationen bemyndiges til at foretage korrektioner af rent teknisk karakter (indenfor de enkelte bevillingsområder og oversigtsmaterialer).

Evt. øvrige politiske forslag, som er ønsket behandlet ved Regionsrådets 2. behandling af budgetforslag 2009, skulle fremsendes til Administrationen senest torsdag den 18. september 2008 kl. 12.00. Der er ikke indkommet forslag om ændringer til budgetforslag 2009.

Forretningsudvalget indstiller,

- at** budgetforslag 2009 udarbejdet på baggrund af Regionsrådets 1. behandling af budgetforslag 2009, Forretningsudvalgets møde den 16. september 2008 samt budgetforliget af 15. september 2008 godkendes,
- at** Regionsrådet godkender de foreslåede tekniske budgetneutrale ændringer i mellem bevillinger jf. afsnit 5, og
- at** administrationen bemyndiges til at foretage korrektioner af rent teknisk karakter (indenfor de enkelte bevillingsområder og oversigtsmaterialer), herunder at foretage udgiftsneutrale tekniske justeringer af social- og specialundervisningsområdet budget, frem til publiceringen af regionens budget.

Beslutning

Indstillingen blev vedtaget.

Enhedslisten – De Rød-grønne stemte imod.

Henrik Qvist bemærkede, at han på grund af de store besparelser ikke kan tiltræde budgettet vedrørende sundhedsdelen. Derimod tiltræder han delen angående Regional Udvikling i budgetforliget.

Knud Hammer, Laila Munk Sørensen, Viggo Nielsen og Martin Merrild var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Den 20. august 2007 havde Regionsrådet 1. behandling af budgetforslag 2009.

Den 15. september 2008 er der indgået Aftale om budget 2009 for Region Midtjylland mellem Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre, Det Konservative Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Dansk Folkeparti, Venstre, og Gunhild Husum (uden for partierne).

Budgetforliget har opbakning fra 40 af Regionsrådets 41 medlemmer.

Aftale om budget 2009 vedlægges.

Forretningsudvalget 2. behandlede den 16. september budgetforslaget og budgetforliget. Indstillingen om godkendelse af budgetforslag 2009 blev godkendt. Henrik Qvist (Enhedslisten) tog forbehold. Henrik Qvist bemærkede, at han på grund af de store besparelser på både det somatiske område – men især psykiatrien og psykiatriplanens deraf

følgende langsommere implementering - ikke kan tiltræde budgettet vedrørende sundhedsdelen. Derimod tiltræder han delen angående Regional Udvikling i budgetforliget.

Regionsrådet skal hermed behandle budgetforslaget med udgangspunkt i Regionsrådets 1. behandling, spare- og omstillingsforslagene der følger af budgetforliget, eventuelle øvrige politiske forslag til ændringer af budgetforslaget samt tekniske ændringsforslag.

I forbindelse med Regionsrådets 1. behandling indgik bl.a. på sundhedsområdet et opgjort ufinansieret udgiftspres på i alt 1.096. For at skabe balance i 2009, blev der forudsat indregnet besparelser på hospitalerne for 420 mio. kr. 50 mio. kr. på fælles udgifter/indtægter samt 10 mio. kr. på Primær sundhed, samt øvrige initiativer for at nedbringe udgiftspreset svarende til 571 mio. kr.

På området for Regional udvikling blev der forelagt en spare- og omstillingsramme på i alt 73 mio. kr. for at opnå balance på området.

Endvidere godkendtes forslag til investeringsrammen for sundhedsområdet som forslag til budget 2009.

Regionsrådet fastlagde i øvrigt i forbindelse med 1. behandlingen rammerne for spare- og omstillingsforslag i 2008 og 2009. Spare- og omstillingsforslagene skulle konkretiseres ved forslag fremlagt af administrationen til videre behandling på Regionsrådets budgetseminar den 5. september 2009.

Den 5. september 2008 afholdte Regionsrådet budgetseminar, hvor hospitalerne og øvrige enheders spare- og omstillingsforslag blev præsenteret i et samlet katalog. Ligeledes blev der fremlagt forslag for området for Regional Udvikling. Formålet med seminaret var at orientere om de generelle overvejelser der ligger bag forslagene og forslag til styringsredskaber, at give en grundig redegørelse for indhold og konsekvenser samt at Regionsrådet kunne stille spørgsmål til de fremlagte spare- og omstillingsforslag.

Evt. øvrige politiske forslag, som er ønsket behandlet ved Regionsrådets 2. behandling af budgetforslag 2009, skulle fremsendes til Administrationen senest torsdag den 18. september 2008 kl. 12.00. Der er ikke indkommet forslag om ændringer til budgetforslag 2009.

I det følgende beskrives de hovedforudsætninger der er indgået ved Regionsrådets 1. behandling:

1. Regionsrådets 1. behandling

Til Regionsrådets 1. behandling af budgetforslaget 2009 indgik bl.a. følgende forudsætninger:

Sundhedsområdet:

- Opfylder forudsætningerne i økonomiaftalen for 2009 mellem regeringen og Danske Regioner samt reguleringer vedr. Lov og Cirkulæreprogrammet (DUT-reguleringer)
- Nettodriftsudgifterne udgør i alt 19.322 mio. kr. i 2009.
- I budgetforslaget for 2009 er der opgjort et ufinansieret udgiftspres på sundhedsområdet på i alt 1.096. Der er indregnet besparelser på hospitalerne for 420 mio. kr. 50 mio. kr. på fælles udgifter/indtægter samt 10 mio. kr. på Primær sundhed.

Herudover øvrige initiativer for at nedbringe udgiftspresset svarende til 571 mio. kr. Herudover er der indregnet besparelser på behandlingspsykiatrien på 30 mio. kr. og på administrationen 15 mio. kr.

- Budgetforslaget for anlæg indebærer en anlægsramme på 689,1 mio. kr. inkl. 53,1 mio. kr. som er tilført anlægsrammen. Der forventes herudover til anlæg 212 mio. kr. ekstra til modernisering af sygehusstrukturen, under forudsætning af at Region Midtjylland opnår sin forholdsmæssige andel.
- Budgetforslaget indeholder låneoptag på i alt 483 mio. kr. vedr. lån til afdrag samt særlig løsning for Region Midtjylland omkring indfasning af overgangsordningen.
- Der er balance mellem finansiering og udgifter.

Regional udvikling:

- Opfylder forudsætningerne i økonomiaftalen for 2009 mellem regeringen og Danske Regioner samt reguleringer vedr. Lov og Cirkulæreprogrammet (DUT-reguleringer).
- Nettodriftsudgifterne udgør 529,5 mio. kr. i 2009.
- Der er indregnet nødvendige tiltag for i alt 73 mio. kr.
- Der er balance mellem finansiering og udgifter.

Social- og specialundervisning:

- Driftsudgifterne forventes, at blive på lidt lavere niveau end i 2008 pga. af kommunerne har valgt at overtage sociale tilbud fra 2009.
- På baggrund af rammeaftaleforhandlingerne med kommunerne og beslutningen i Kontaktudvalget den 27. august 2008 udgjorde skønnet for bruttobudgettet 1.149,3 mio. kr. i 2009. Der er efterfølgende foretaget en konkret budgetlægning på området og det fremlagte bruttobudget er på 1.171,1 mio. kr. i 2009.
- Anlægsbudgettet i 2009 blev forslået fastsat til 37,6 mio. kr. Der er efterfølgende foretaget en konkret budgetlægning på området og det fremlagte anlægsbudget er på 43,0 mio. kr. Anlægsprojekterne finansieres ved eksterne lån og er dermed uden virkning på regionens likviditet. Heraf udgør 6,1 mio. kr. almene boliger.
- Området er fuldt takstfinansieret og budgetteres i balance.

2. Budgetforlig 2009

Sundhedsområdet

I det indgåede budgetforlig af 15. september 2008 blev forligspartierne enige om bl.a. at lette sparekravet i forhold til de forslag der fremgik af spare- og omstillingskataloget, som var blevet præsenteret på Budgetseminaret den 5. september 2008. Samtidig blev der anvist finansiering af de spare- og omstillingskrav, der blev besluttet ikke at skulle gennemføres.

De konkrete spare- og omstillingsforslag, som Forligspartierne besluttede ikke at gennemføre fremgår af Budgetforliget.

I nedenstående tabel 1 fremgår en oversigt over hovedtallene for ændringerne.

Tabel 1: Ændringer som følge af Budgetforliget den 15. september 2008

	Mio. kr
Spareforslag der ikke gennemføres samt nye initiativer :	
Somatikken	127
Behandlingspsykiatrien	5
Ledelse og forbedrede arbejdsgange	4
I alt	136

Forligspartierne besluttede, at lette sparekravet med 136 mio. kr., fordelt med 127 mio. kr. til det somatiske sundhedsområde og 5 mio. kr. til behandlingspsykiatrien. Desuden afsættes der 4 mio. kr. til projekter, der fremmer bedre ledelse og forbedrede arbejdsgange.

Ændringerne finansieres ved leasing af nyanskaffelser af driftsmidler i stedet for at købe dem, svarende til 125 mio. kr. Herudover gennemføres ekstra besparelser på psykiatrien, HR-puljer og administration for i alt 11 mio. kr.

Regional Udvikling

På baggrund af de forringede økonomiske vilkår for den kollektive trafik gennemføres der en gennemsnitlig årlig besparelse på 85,8 mio. kr. på området for Regional Udvikling.

De planlagte besparelser på rutenettet udskydes fra 2009 til 2010. Dog kan der allerede i 2009 – i dialog med kommunerne – ske en reduktion af afgange på udvalgte ruter. Udskydelsen giver mulighed for drøfte fremtiden for den kollektive trafik med kommunerne.

I øvrigt:

Endvidere blev der indgået aftale om flg.:

Energi og Miljøpulje:

Der etableres en Energi og miljøpulje på 30 mio. kr., hvorfra der ydes lån fra kassen mod tilbagebetaling på op til 10 år til den lovpligtige energimærkning og energispareprojekter på hospitaler og institutioner.

Iværksættelse af projekt omkring Afbureaukratisering:

I overensstemmelse med Økonomaftalen for 2009 har regeringen og regionerne forpligtiget sig til at iværksætte en række initiativer, der skal identificere konkrete forslag til afbureaukratisering af statens lovregler på sundhedsområdet. Der iværksættes et projekt i Region Midtjylland med henblik på at forenkle de regionalt fastsatte regler og procedurer.

Nedsættelse af udvalg:

I forlængelse af de tidligere beslutninger om nedsættelse af underudvalg nedsættes der pr. 1. januar 2009 et politisk underudvalg der skal belyse effekten og nytteværdien af nye dyre lægemidler.

God ledelse i sundhedsvæsenet:

For at styrke afdelingsledelserne og funktionslederne indenfor de somatiske hospitaler og indenfor psykiatrien afsættes der en ekstra ramme (jf. tabel 1) til styrkelse af lederne. I første omgang ønskes særligt forslag til indsats overfor de billeddiagnostiske afdelinger, som er nøgleafdelinger i forhold til gennemførelse af bl.a. kræftpakkerne, samtidig med

at afdelingerne er storforbrugere af ny, dyr effektiv teknologi. Endvidere ønskes forelagt en gennemgang af ledelsesorganiseringen af afdelinger og mellem afdelinger på Århus Universitetshospital, Århus Sygehus. Afdelingsledelserne og hospitalsledelserne skal komme med konkrete forslag.

Kontaktpersonordning:

I relation til indførelsen af kontaktpersonordningen på hospitalerne er det aftalt, at der 1. juli 2009 skal være indført kontaktpersonordning for over 90% af de indlagte patienter.

3. Forretningsudvalgets 2. behandling den 16. september 2008 På Forretningsudvalgets møde den 16. september 2008, blev det godkendt:

- at budget 2009 udarbejdes på grundlag af Regionsrådets 1. behandling af budgetforslag 2009 den 20. august 2008 samt budgetforliget, og
- at administrationen bemyndiges til at foretage korrektioner af rent teknisk karakter (indenfor de enkelte bevillingsområder og oversigtsmaterialer), herunder at foretage udgiftsneutrale tekniske justeringer af social- og specialundervisningsområdet budget, frem til publiceringen af regionens budget.

hvorved Forretningsudvalget kunne indstille budget 2009 til Regionsrådets 2. behandling.

4. Teknisk budgetændringer mellem Regionsrådets 1. og 2. behandling af budget 2009

I forbindelse med budgetudarbejdelsen fra Forretningsudvalgets 2. behandling til Regionsrådets 2. behandling, er der indarbejdet følgende tekniske udgiftsneutrale omplaceringer i mellem bevillingsområder.

Lægelig uddannelse – overflytning fra Primær Sundhed til Fælles Puljer

Budgettet til honorering af læger under uddannelse har hidtil været placeret i Primær Sundhed. Dette er begrundet i, at Praktiserende Lægers Organisation (PLO) hidtil har administreret udbetalingerne via den såkaldte "Amanuensisfond", hvortil regionerne indbetalte månedlige bidrag. Med den seneste PLO overenskomst blev det aftalt at Amanuensisfonden skulle ophæves og opgaven overgå til regionerne.

Fra 2009 overflyttes budgettet til midlertidig pulje under Fælles Puljer, da betalingerne til lægelig uddannelse pr. 1. januar 2009 skal varetages af både Primær Sundhed og Lægelig Uddannelse, Sundhedsplanlægning. Der er tale om en udgiftsneutral flytning mellem to områder på i alt 34,868 mio. kr. (P/L 2009).

5. Budgetbemærkninger for 2009

Til Regionsrådets 1. behandling den 20. august 2008, blev der forelagt et første udkast til budgetbemærkninger. Budgetbemærkningerne havde en overordnet karakter, idet konkretiseringen af rammerne for nedbringelse af udgiftspresset i 2008 og 2009 samt udmøntningen af realvæksten for 2009 har sådan et omfang at det ikke var muligt at udarbejde konkrete budgetbemærkninger for de enkelte bevillingsniveauer.

De massive økonomiske problemer for Region Midtjylland har bevirket en relativ kompliceret og kompliceret budgetproces for 2009. I det der var fastlagt budgetforligsdrøftelser den 15. september dvs. dagen før Forretningsudvalget skulle have budgetforslag 2009 til 2. behandling, var det først muligt at forelægge 2. udkast til budgetbemærknin-

---

ger til Regionsrådets 2. behandling. Budgetbemærkningerne til budgetforslag 2009 er tilrettet efter indgåelse af budgetforliget og på baggrund af de nu besluttede budgettrammer. Der har været meget kort tid til at få indarbejdet konsekvenserne af budgetforliget, hvilket betyder at der kan være behov for at foretage tekniske korrektioner. Det foreslås derfor, at administrationen bemyndiges til at foretage korrektioner af rent teknisk karakter (indenfor de enkelte bevillingsområder og oversigtsmaterialer).

Det vurderes, at det muligvis kan blive meget svært, at nå at få indarbejdet samtlige spare- og omstillingsforslag på Bevillingsniveau, hvorfor der kan være afsnit, tabeller, som ikke kan være endeligt færdige til 2. behandlingen.

I øjeblikket foregår der et samarbejde mellem kommunerne i regionen og regionen om, at fastlægge takster og den endelige dimensionering på social- og specialundervisningsområdet. De endelige takster og dimensionering vil senest være på plads den 15. oktober 2008. Der vil således kunne ske mindre tekniske justeringer af bruttoudgifts- og indtægtsbudget. Derfor er der behov for, at kunne foretage udgiftsneutrale tekniske justeringer af budgettet.

Det foreslås derfor, at administrationen bemyndiges til at foretage korrektioner af rent teknisk karakter (indenfor de enkelte bevillingsområder og oversigtsmaterialer) frem til publiceringen af regionens budget.

Forretningsudvalget, 16. september 2008, pkt. 2:
Indstillingen blev tiltrådt.

Henrik Qvist tog forbehold.

Henrik Qvist bemærkede, at han på grund af de store besparelser på både det somatiske område – men især psykiatrien og psykiatriplanens deraf følgende langsommere implementering - ikke kan tiltræde budgettet vedrørende sundhedsdelen. Derimod tiltræder han delen angående Regional Udvikling i budgetforliget.

Birgit Jonassen, Kate Runge og Poul Müller var forhindret i at deltage i sagens behandling.

1-20-14-08

3. Økonomi- og aktivitetsrapport pr. 30. juni 2008

Resumé

Økonomi- og aktivitetsrapporten pr. 30. juni 2008 beskriver økonomien på sundhedsområdet, socialområdet, det regionale udviklingsområde og det fællesadministrative område. Herudover vurderer rapporten likviditeten og finansieringen af regionens opgaver.

Der forventes en samlet merudgift på 778 mio. kr. i driftsbudgettet på det somatiske område. I forhold til økonomi- og aktivitetsrapporten pr. 31. marts er det en forbedring på 15 mio. kr.

Behandlingspsykiatrien forventer et mindreforbrug på 34,1 mio. kr., en forbedring på 16 mio. kr. i forhold til tidligere. Af de 34 mio. kr. bruges 10 mio. kr. til udmøntning af besparelser og 17 mio. kr. forventes overført til 2009 til dækning af merudgifter i forbindelse med psykiatriplanen og dobbelte driftsudgifter som følge af at døgnhusene først nedlægges i løbet af 2009.

Hertil kommer en forventning om en mindre kommunal aktivitetsbetaling på 119 mio. kr., som dog reduceres af et øget bloktilskud på 63 mio. kr. I alt giver det 56 mio. kr. I forhold til økonomi- og aktivitetsrapporten pr. 31. marts er det en forværring på 29 mio. kr.

Niveauet for de samlede merudgifter på hele sundhedsområdet svarer dermed til økonomirapporten pr. 31. maj 2008, dog har konflikten haft indvirkning på både udgiftsforventningerne og den kommunale medfinansiering.

Det foreslås, at der udmøntes besparelser for i alt 310 mio. kr. jf. de til budgetseminaret udarbejdede forslag. Dermed resterer der besparelser på ca. 215 mio. kr. for at skabe balance i sundhedskredsløbet i 2008. De 125 mio. kr. vedrører somatikken og 90 mio. kr. vedrører finansieringen for både somatikken og behandlingspsykiatrien. Den forventede ubalance er ikke reduceret med den forventede efterregulering på medicingarantiordningen, svarende til knap 40 mio. kr.

Det foreslås, i forbindelse med denne økonomi- og aktivitetsrapport at udmønte sagen om prioriteringen af anlægsprojekter fra regionsrådsmødet den 20. august 2008. Det skal understreges, at konkrete projekter fra puljen til fase-0 projekter bliver fremlagt enkeltvis til godkendelse af Regionsrådet. Det bør også bemærkes, at rammebevillingen til vigtige vedligeholdelses- og driftsnødvendige projekter og rammebevillingen til bygningsvedligeholdelse afgives i overensstemmelse med bevillings- og kompetencereglerne. Dvs. at der med rammebevillingen er afgivet bevilling til mindre investeringer jf. rammebevillingens formål. Der afgives en særlig orientering, som samler op på den samlede udmøntning af rammebevillingen. Det understreges, at anlægsbevillinger med en totaludgift på mere end 10 mio. kr. skal bevilges særskilt af regionsrådet.

Der forventes balance for det samlede finansieringskredsløb for Regional Udvikling. Dermed er det forventningen at det skønnede merforbrug for den kollektive trafik kan løses ved tiltag inden for kredsløbet.

It-afdelingen forventer et merforbrug på 70 mio. kr., primært pga. omstillingen ved, at skulle opretholde paralleldrift på mange it-systemer overtaget fra de tidligere amter, samtidig med at der skal etableres nye fælles drifts- og administrative it-systemer i regionen for at rationalisere it-driften på sigt. Regionsrådet vil i løbet af efteråret blive forelagt en redegørelse for området, herunder model til finansiering af merforbruget.

Der foreslås derudover en række bevillingsændringer i denne økonomi- og aktivitetsrapport, blandt andet udmøntningen af midler til ny dyr medicin, nye behandlinger og aktivitet.

Forretningsudvalget indstiller,

- at** økonomi- og aktivitetsrapporten pr. 30. juni 2008 tages til efterretning.
- at** den resterende ubalance på sundhedsområdet på 215 mio. kr. udmøntes i henhold til budgetforliget 2009.

Tabelhenvisninger i nedenstående findes i økonomi- og aktivitetsrapporten:

- at** besparelser på i alt 310 mio. kr. godkendes. Besparelserne fordeles med 295 mio. kr. til somatikken (tabel 2.6 og 2.7) 10 mio. kr. til behandlingspsykiatrien (tabel 3.2) og 5 mio. kr. på administrationen (tabel 5.7 og 5.8). De i alt 310 mio. kr. tilgår de likvide aktiver.
- at** der gives tillægsbevillinger på i alt 517,02 mio. kr. til ny dyr medicin, nye behandlinger og fastholdelse af aktivitetsniveau (tabel 2.5). Midlerne finansieres af puljer under fælles udgifter/indtægter med 273,596 mio. kr. og 243,424 mio. kr. fra de likvide aktiver.
- at** bevillinger på 72,4 mio. kr. og rådighedsbeløb på 158,85 mio. kr. vedr. prioriteringen af anlægsprojekter godkendes (tabel 2.15). Rådighedsbeløbene finansieres af allerede afsatte puljer på 58,85 mio. kr. og de likvide aktiver med 100 mio. kr.
- at** bevillinger til låneoptag (tabel 6.4) på 255 mio. kr. vedr. overgangsordningen og 100 mio. kr. vedr. Stråleterapienheden i Herning godkendes. Låneoptagene på i alt 355 mio. kr. tilgår de likvide aktiver.
- at** en række budgetneutrale omplaceringer godkendes. Omplaceringerne vedrører hospice betjening og høreklub (tabel 2.13), Indkøb og logistik (tabel 2.14), frugt og kaffe ordning (tabel 5.5), bygningsadministration (tabel 5.6), og fordeling af fælles formål og administration (tabel 5.8).

Birgit Jonassen, Kate Runge og Poul Müller var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Beslutning

Indstillingen blev vedtaget.

Knud Hammer, Laila Munk Sørensen, Viggo Nielsen og Martin Merrild var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Økonomien opdeles i 3 finansielle kredsløb: sundhedsområdet, socialområdet og regional udvikling. Udgifterne til fællesadministration deles mellem sundhedsområdet, socialområdet og regional udvikling, jf. fordelingsprincipperne.

Den følgende sagsfremstilling beskriver først og fremmest problemstillingen på sundhedsområdet opdelt på de enkelte bevillingsområder.

1. Finansieringskredsløbet for sundhed

Tabellen nedenfor viser fordelingen af de forventede afvigelser på drifts- og anlægsbudgettet på bevillingsniveauer under sundhedsområdet.

Tabel 1. Drifts- og anlægsbudget på hele sundhedsområdet

	Mio. kr.	Opr. B2008	Korrigeret B2008	Forbrug pr. 30.06 2008	Forventet R2008	Diff. KB2008-FR2008
	Drift - somatik	16.382,1	16.507,7	7.439,4	17.285,5	-777,8
	Drift - behandlingspsyk.	1.229,2	1.258,4	584,5	1.224,3	34,1
	DUT-regulering *		28,6		28,6	0,0
A.	Drift i alt	17.611,4	17.794,7	8.023,8	18.538,4	-743,7
	Finansiering	-18.398,4	-18.460,2	-9.008,9	-18.340,4	-119,8
	DUT-regulering *		-28,6		-92,2	63,6
B.	Finansiering i alt	-18.398,4	-18.488,8	-9.008,9	-18.432,6	-56,2
	Andel fælles adm. - drift	398,6	420,7	269,5	481,4	-60,7
	Andel fælles adm. - anlæg	5,4	24,1	1,4	24,1	0,0
C.	Fælles adm. i alt	404,1	444,7	270,9	505,5	-60,7
D.	Anlæg	655,4	1.281,2	253,4	1.261,7	19,5
E.	Renter	84,4	74,0	21,2	74,0	0,0
F.	Låneoptag	-356,5	-536,7	-526,4	-536,7	0,0
G.	I alt hovedkonto 1	0,4	569,1	-965,9	1.410,2	-841,1

+ = udgifter/mindreforbrug og - = indtægter/merforbrug

* jf. Regionsrådets beslutning af 20. august 2008. Bloktilskudsreguleringen vedr. manglende kommunal medfinansiering på 63,3 mio. kr. nedbringer det forventede merforbrug på området.

Til de enkelte bevillingsområder bemærkes følgende:

Driftsbudgettet – somatik inklusive bevilling til finansiering

./ Vedlagte økonomi- og aktivitetsrapport pr. 30. juni 2008 viser, at der kan forventes en merudgift på 778 mio. kr. i driftsbudgettet på det somatiske område. Behandlingspsykiatrien forventer mindreudgifter på 34 mio. kr. Hertil kommer, at der under bevillingen til finansiering forventes en mindre kommunal aktivitetsbetaling på 56 mio. kr. Samlet er merudgiften/mindreindtægten på 800 mio. kr.

De 800 mio. kr. foreslås reduceret ved besparelser på i alt 300 mio. kr. (ekskl. 10 mio. kr. vedr. behandlingspsykiatrien). Jf. nedenstående opstilling resterer der dermed en besparelse på ca. 215 mio. kr. Det vil blive tilstræbt at fremskynde dele af besparelseskataloget for 2009 til dækning heraf.

Tablet 2. Driftsubalance på sundhedsområdet (mio. kr.)

	Forventning somatikken	-778
	Forventning behandlingspsykiatrien (ekskl. besparelse) *	34
	Forventning finansieringen	-56
A.	Forventet merforbrug i alt	-810
	Engangsbesparelse som følge af konflikt, netto	145
	Rammebesparelse på hospitaler	100
	Rammebesparelse på Fælles puljer, somatikken	50
	Rammebesparelse på behandlingspsykiatrien *	10
	Rammebesparelse på administrationen	5
B.	Foreslåede besparelser i alt	310
	Låneoptag vedr. overgangsordningen	255
	DUT-regulering af bloktilskuddet	29
C.	Ekstern finansiering i alt	284
D.	Ubalance der udmøntes efter budgetforliget 2009 (A+B+C)	-215

+ = udgifter/mindreforbrug og - = indtægter/merforbrug

* Mindreforbruget på behandlingspsykiatrien er i alt 34 mio. kr., hvoraf 10 mio. kr. er en rammebesparelse.

Den forventede ubalance er ikke reduceret med den forventede efterregulering på medicingarantiordningen, svarende til knap 40 mio. kr.

Der er udarbejdet et notat omkring mindreudgifter som konsekvens af konflikten (bilag D bagerst i økonomi- og aktivitetsrapporten), hvor den realiserede besparelse på 145 mio. kr. uddybes.

I forhold til sidste økonomirapport, hvor det blev skitseret at der var nødvendigt med tiltag for i alt 435 mio. kr. er der med denne økonomirapport udmøntet 310 mio. kr., der resterer dermed ca. 125 mio. kr. på det somatiske område i forhold til Regionsrådets beslutning ved 1. behandlingen af budgettet den 20. august 2008. Nyeste skøn for den kommunale medfinansiering betyder mindreindtægter på yderligere 92 mio. kr. svarende til en manglende besparelse på i alt ca. 215 mio. kr.

Der udmøntes i denne økonomi- og aktivitetsrapport midler til hospitalerne på i alt 517 mio. kr. til ny dyr medicin, nye behandlinger og fastholdelse af aktivitetsniveau. Udmøntningen er en konsekvens af spillereglerne for fordelingen af fælles budgetmidler til hospitalerne fra fælles puljerne. Udover de allerede afsatte midler hertil på 274 mio. kr. er der en finansieringsmæssig manko på 243 mio. kr. Mankoen er indeholdt i det forventede merforbrug på i alt 778 mio. kr. For yderligere detaljer, henvises der til de tre udarbejdede notater herom (bilag A, B og C bagerst i økonomi- og aktivitetsrapporten).

Driftsbudgettet - Behandlingspsykiatrien

Der forventes en mindreudgift på 34,1 mio. kr. Beløbet kan opdeles i et forventet merforbrug vedrørende Distrikt Øst på 4,7 mio. kr., mens Distrikt Vest forventer et mindreforbrug på 31,7 mio. kr. blandt andet som følge af større indtægter fra Region Nordjylland. Derudover forventer Distrikt Syd et mindreforbrug på 1,0 mio. kr. og Fælles udgifter/indtægter forventer et mindreforbrug på 6,1 mio. kr. Besparelsen på ca. 15 mio. kr. pga. konflikten er indeholdt i det forventede mindreforbrug.

Kravet til reduktioner på 10 mio. kr. udmøntes af det forventede mindreforbrug. Derudover forventes 17 mio. kr. af mindreforbruget overført til 2009 til dækning af merudgifter i forbindelse med psykiatriplanen og dobbelte driftsudgifter som følge af at døgnhuse først nedlægges i løbet af 2009.

Andel af fællesadministrationen

Der forventes et merforbrug på 60,7 mio. kr. Der henvises til afsnit 4.

Anlægsbudgettet

Det foreslås, i forbindelse med denne økonomi- og aktivitetsrapport at give bevillinger på 72,4 mio. kr. og rådighedsbeløb på 158,85 mio. kr. vedr. sagen om prioriteringen af anlægsprojekter fra regionsrådsmødet den 20. august 2008. Der henvises til tabel 2.15 i økonomi- og aktivitetsrapporten.

Præcisering jf. Forretningsudvalgets behandling den 16. september 2008:

Det skal understreges, at konkrete projekter fra puljen til fase-0 projekter bliver fremlagt enkeltvis til godkendelse af Regionsrådet. Det bør også bemærkes, at rammebevillingen til vigtige vedligeholdelses- og driftsnødvendige projekter og rammebevillingen til bygningsvedligeholdelse afgives i overensstemmelse med bevillings- og kompetencereglerne. Dvs. at der med rammebevillingen er afgivet bevilling til mindre investeringer jf. rammebevillingens formål. Der afgives en særlig orientering, som samler op på den

---

samlede udmøntning af rammebevillingen. Det understreges, at anlægsbevillinger med en totaludgift på mere end 10 mio. kr. skal bevilges særskilt af regionsrådet.

Der forventes i 2008 et mindreforbrug på minimum 19,5 mio. kr. Der vil til næste økonomi- og aktivitetsrapport blive udarbejdet et skøn over overførslerne af rådighedsbeløb til 2009.

Finansiering

Det forventes, at den kommunale medfinansiering bliver 56 mio. kr. mindre end forventet.

2. Finansieringskredsløbet for socialområdet

For socialområdet har kommunerne efterspurgt flere pladser på regionens tilbud end forudsat i rammeaftalen. Der forventes merudgifter på 180,1 mio. kr., som modsvares af forventede merindtægter på 194,0 mio. kr. Dette skyldes forventninger om en højere belægning end budgetteret i rammeaftalen med kommunerne.

Anlægsbudgettet

Der forventes i 2008 et mindreforbrug på minimum 50 mio. kr. pga. tidsforskydninger af projekter til 2009.

Andel af fællesadministrationen

Der forventes et mindreforbrug på 1,2 mio. kr. Der henvises til afsnit 4.

3. Finansieringskredsløbet for Regional Udvikling

Der forventes overordnet set balance for det regionale udviklingskredsløb. Inden for kredsløbet forventes der merudgifter vedrørende Kollektiv Trafik. Merudgiften søges dækket af tiltag for det samlede kredsløb.

Andel af fællesadministrationen

Der forventes et merforbrug på 1,5 mio. kr. Der henvises til afsnit 4.

4. Fællesadministrationen

Psykiatri og Social

For den del af fællesadministrationen der vedrører psykiatri og social området er der forventninger om et mindreforbrug på i alt 9,2 mio. kr., disse fordeles i henhold til fordelingsprincipperne til henholdsvis hovedkonto 1 med 1,1 mio. kr. og hovedkonto 2 med 8,2 mio. kr.

Fællesstabene

Jf. økonomirapporten af 31. maj 2008 viser en analyse af it-området, at der ligesom i 2007 fortsat er et betydeligt økonomiske pres både i 2008 og 2009. Det økonomiske pres relaterer sig primært til omstillingen ved, at skulle opretholde paralleldrift på mange it-systemer overtaget fra de tidligere amter, samtidig med at der skal etableres nye fælles drifts- og administrative it-systemer i regionen for at rationalisere it-driften på sigt.

Dertil kommer, at der er sket en række personaleoverflytninger fra hospitalernes it-afdelinger til regionens fælles it-afdeling. Her følger de tilhørende budgetter med til den fælles it-afdeling. Af budgettekniske årsager er det ikke sket endnu.

Derudover, er der ansat ekstra personale i it-afdelingen, hvilket har været nødvendigt for at kunne omlægge it-afdelingens organisation og omlægge teknik og systemer, så stordriftsfordele kan opnås.

Det skønnede merforbrug på i alt 70,2 mio. kr. vedr. IT er fordelt til hovedkonto 1, 2 og 3 med henholdsvis 61,8 mio. kr., 7,0 mio. kr. og 1,5 mio. kr. i henhold til fordelingsnøglen.

Regionsrådet vil i løbet af efteråret blive forelagt en redegørelse for området, herunder model til finansiering af merforbruget. Det er forventningen, at ubalancen er af midlertidig karakter, således bør det på sigt være muligt at opnå stordriftsfordele, der vil opveje det nuværende merforbrug. Muligheden for fremrykning af besparelser fra 2009 vil blive overvejet, i forhold til løsning af det konstaterede merforbrug i 2008.

5. De finansielle poster

Likviditeten

Ultimo beholdningen for 2008 forventes at være -326 mio. kr. Gennemsnitslikviditeten for det 12 måneders daglige gennemsnit forventes ultimo 2008 at være på 780 mio. kr.

Renter

Nettorenteudgifterne ventes at svare til det budgetterede. Der er en vis usikkerhed, da rentemarkedet i 2008 er præget af en del uro.

6. Bevillingsændringer

Der foreslås en lang række bevillingsændringer i denne økonomi- og aktivitetsrapport. Nedenstående er en oversigt over samtlige omposteringer med henvisninger til de tabeller i økonomi- og aktivitetsrapporten, som indeholder de specificerede bevillingsændringer.

Nogle af tabellerne i oversigten har både et positivt og negativt beløb, hvilket skyldes at udgiftsforøgelsen helt eller delvist finansieres af allerede afsatte midler.

Tabel 3. Bevillingsændringer

Mio. kr.	Drift		Anlæg	
Hovedkonto 1 Sundhedsområdet	-68,076		100,000	
Tabel 2.5 Ny dyr medicin, nye behandlinger, aktivitetspulje	517,020	-273,596		
Tabel 2.6 Besparelser hospitalerne		-245,000		
Tabel 2.7 Besparelser fælles puljer		-50,000		
Tabel 2.13 Omplaceringer vedr. hospice og høreklinik	5,800	-5,800		
Tabel 2.14 Omplacering Indkøb og logistik	10,433	-10,433		
Tabel 2.15 Prioritering af anlægsprojekter			158,850	-58,850
Tabel 3.2 Besparelser behandlingspsykiatrien		-10,000		
Tabel 5.5 Frugt og kaffe ordning		-0,174		
Tabel 5.6 Omplacering bygningsadministration		-2,911		
Tabel 5.7 Besparelser administrationen		-1,500		
Tabel 5.8 Fordeling af fælles formål		-1,915		
Hovedkonto 2 Socialområdet	0,000		0,000	
Tabel 5.5 Frugt og kaffe ordning		-0,024		
Tabel 5.8 Fordeling af fælles formål	0,024			
Hovedkonto 3 Udviklingsområdet	0,000		0,000	
Tabel 5.5 Frugt og kaffe ordning		-0,087		
Tabel 5.8 Fordeling af fælles formål	0,087			
Hovedkonto 4 Fælles formål	-0,304		0,000	
Tabel 5.5 Frugt og kaffe ordning	0,649	-0,364		
Tabel 5.6 Omplacering bygningsadministration	2,911			
Tabel 5.7 Besparelser administrationen		-3,500		
Hovedkonto 6 Balanceposter	-255,000		-100,000	
Tabel 6.4 Låneoptag		-255,000		-100,000
I alt (effekt på likvide aktiver)	-323,380		0,000	

+ = udgifter og - = udgiftsreduktion/allerede afsatte midler

De samlede bevillingsændringer betyder en tilgang til de likvide aktiver på 323,4 mio. kr. Bemærk, at kun 10 mio. kr. af behandlingspsykiatriens forventede mindreforbrug på 34,1 mio. kr. udmøntes bevillingsmæssigt.

1-22-4-08

4. Revisionsberetning vedrørende årsregnskab 2007

Resumé

Regionens revision KPMG C.Jespersen har 15. august 2008 fremsendt beretning nr. 6 vedrørende afslutning af revisionen af Region Midtjyllands årsregnskab for 2007.

Revisionen har samtidig givet årsregnskabet 2007 revisionspåtegning uden forbehold.

Revisionsberetningen indeholder ikke bemærkninger fra revisionen, som Regionsrådet skal besvare overfor tilsynsmyndigheden. I beretningen giver revisionen dog Regionsrådet syv supplerende oplysninger, som revisionen finder, er så væsentlige, at Regionsrådet skal orienteres herom.

I vedlagte notat af 27. august 2008 redegøres der for de supplerende oplysninger, og administrationens bemærkninger er anført.

Regionsrådet skal inden udgangen af september fremsende revisionsberetningen med sine bemærkninger til tilsynsmyndigheden.

Forretningsudvalget indstiller,
--

at KPMG's revisionsberetning nr. 6 tages til efterretning, og at beretningen med udskriften fra regionsrådsmødet sendes til Statsforvaltningen Midtjylland.

Bent Hansen og Henrik Qvist var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Beslutning

Indstillingen blev vedtaget.

Knud Hammer, Laila Munk Sørensen, Viggo Nielsen og Martin Merrild var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Regionsrådet godkendte den 21. maj 2008 Region Midtjyllands årsregnskab for 2007 med henblik på fremsendelse til revision.

./.

Region Midtjyllands revision KPMG C.Jespersen har den 15. august 2008 fremsendt revisionsberetning nr. 6 vedrørende afslutning af revisionen af Regions Midtjyllands årsregnskab for 2007. Beretningen er i henhold til den kommunale styrelseslov, § 42b, jf. regionsloven, udsendt til Regionsrådets medlemmer den 17. august 2008. Beretningen vedlægges til dagsordenen.

-
- ./ Samtidig med afgivelse af revisionsberetningen har KPMG fremsendt revisionspåtegning til årsregnskabet. Revisionspåtegningen af 15. august 2008, der er uden forbehold, vedlægges.

Revisionsberetningen vedrørende årsregnskabet for 2007 indeholder ikke bemærkninger fra revisionen, som Regionsrådet skal besvare overfor tilsynsmyndigheden.

KPMG giver dog i beretningen Regionsrådet syv såkaldt supplerende oplysninger vedrørende forhold, som ikke har givet anledning til revisionsbemærkninger, men som revisionen finder, Regionsrådet bør orienteres om. I beretningen kvitterer KPMG i afsnit 9 for regionens opfølgning på revisionens bemærkning og supplerende oplysninger i beretning nr. 4 og den løbende revision i 2007 og beretning nr. 5 om regionens åbningsbalance.

De supplerende oplysninger i beretningen vedrørende årsregnskabet 2007 vedrører formelle formkrav til regnskabet, egentlige mindre fejl og mangler samt en bemærkning om it-kontrolfunktionerne.

- ./ Administrationen har i vedlagte notat af 27. august 2008 om supplerende bemærkninger i revisionsberetningen redegjort for de syv supplerende oplysninger og for administrationens kommentarer hertil.

Det indstilles, at Regionsrådet tager beretningen til efterretning og fremsender beretningen med udskrift fra regionsrådsmødet til regionens tilsynsmyndighed Statsforvaltningen Midtjylland.

1-11-70-7-07

5. Forslag til fremtidig organisering af psykiatri- og socialområdet

Resumé

Forretningsudvalget har besluttet at fremrykke organisationsevalueringen af psykiatri- og socialområdet. Det fremgår af evalueringen, at psykiatri- og socialområdets organisation ikke optimalt understøtter en entydig ansvars- og opgaveplacering, at organisationens faglige og administrative enheder er driftsmæssigt sårbare, og at organisationen ikke giver mulighed for optimal udnyttelse af de faglige og administrative ressourcer.

Direktionen foreslår, at psykiatri- og socialområdet fremover samles i eet stort drifts- og forretningsområde med en ledelse bestående af en direktør, en cheflæge, en chefsygeplejerske og en socialchef. Psykiatri- og socialområdets ledelse og administration foreslås fysisk placeret i Regionshuset i Viborg. Samtidigt styrkes de psykiatriske afdelinger med administrative stillinger, og områdets løn- og personalefunktion samles i Horsens.

Høringen af direktionens forslag i MED-systemet viser, at der i MED-organisationen er stor enighed om behovet for en organisationstilpasning, som samler ansvaret for psykiatri- og socialområdets drift og planlægning i mere robuste enheder. Forslaget om at samle ledelse og administration i Viborg bliver generelt modtaget som et enten "godt" eller "nødvendigt" skridt for at styrke organisationen. Der bliver dog i flere høringssvar – særligt fra Distrikt Vest – udtrykt bekymring over den foreslåede sammenlægning af de nuværende psykiatridistrikter. Høringen viser også, at der på børne- og ungeområdet bl.a. er bekymring for mulighederne for at fastholde det tætte samarbejde mellem Børne- og ungdomspsykiatrisk Center og børne- og ungeområdets sociale tilbud og tilbud om specialundervisning. Der udtrykkes i høringssvar fra MED-organisationerne i Holstebro, Horsens og Risskov bekymring for regionens muligheder for at fastholde nuværende medarbejdere ved en samling af ledelse og administration i Viborg.

Det er direktionens opfattelse, at den foreslåede organisering vil medvirke til, at der bliver en mere hensigtsmæssig og robust organisering af ledelsesfunktionen og opgaveløsningen på psykiatri- og socialområdet.

Forretningsudvalget indstiller,

- at forslaget til fremtidig organisering af psykiatri- og socialområdet i Region Midtjylland godkendes, og
- at psykiatri- og socialområdets ledelse fremover på koncernledelsesniveau omfatter en direktør, en cheflæge, en chefsygeplejerske og en socialchef.

Birgit Jonassen, Kate Runge og Poul Müller var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Beslutning

Indstillingen blev vedtaget.

Knud Hammer, Laila Munk Sørensen, Viggo Nielsen og Martin Merrild var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Regionsrådet har iværksat en evaluering af Region Midtjyllands samlede organisation. Evalueringen forventes forelagt regionsrådet på møde den 17. december 2008.

Forretningsudvalget har på møde den 10. juni 2008 besluttet at fremrykke tidsplanen for organisationsevalueringen af psykiatri- og socialområdet med henblik på en hurtig afklaring af områdets fremtidige organisering. På psykiatriområdet vil en hurtig afklaring af organiseringen være af stor betydning for den praktiske gennemførelse af psykiatriplanen. På socialområdet giver aftalerne om kommunal overtagelse af regionalt drevne tilbud i 2009 og 2010 (ca. 17 % af aktiviteten) anledning til tilpasninger af driftsorganisationen.

Direktionen har den 7. august 2008 sendt del-evalueringsrapporter vedrørende psykiatri- og socialområdet i høring i Psykiatri- og socialområdets og administrationens MED-udvalg sammen med direktionens forslag til ændringer af psykiatri- og socialområdets organisation. Del-evalueringsrapporterne kan ses på nettet.

Evalueringen af psykiatri- og socialområdet viser, at den nuværende organisation med 5 driftsområder, 5 administrationer og 2 stabe opleves som en meget kompleks organisation af ledelser og medarbejdere. Det fremgår også, at det er en udbredt opfattelse, at organisationen ikke optimalt understøtter en entydig ansvars- og opgaveplacering, at organisationens faglige og administrative enheder er driftsmæssigt sårbare og, at den nuværende organisation ikke giver mulighed for optimal udnyttelse af de faglige og administrative ressourcer.

Direktionen finder, at evalueringen bør give anledning til en ændring af psykiatri- og socialområdets organisation, og at følgende problematikker skal søges løst i en ny struktur:

- Psykiatri- og socialområdet er på flere niveauer inddelt i forholdsvis små områder eller enheder. Det giver bl.a. sårbarhed i forhold til faglige og administrative miljøer og vanskeliggør en optimal udnyttelse af faglige og administrative ressourcer.
- Cheflægens og chefsygeplejerskens rolle er i forhold til voksenpsykiatridistrikter og særligt i forhold til børne- og ungdomspsykiatrien uklar.
- Samspillet mellem børne- og ungdomspsykiatrien og voksenpsykiatrien og mellem socialområdets børne- og ungeområde og voksenområdet bør styrkes.
- Organiseringen skal i højere grad understøtte fælles udvikling omkring forskning, behandlingsmetodeudvikling, rekruttering m.m.
- Den nuværende organisering med henholdsvis en psykiatrifaglig stab og en psykiatri- og socialstab er uhensigtsmæssig i forhold til den samlede opgaveløsning.

- ./ Det er direktionens forslag, at psykiatri- og socialområdet fremover samles i eet stort drifts- og forretningsområde med en ledelse bestående af en direktør, en cheflæge, en chefsygeplejerske og en socialchef. Se Direktionens indstilling til den fremtidige organisering på psykiatri- og socialområdet.

Forslaget indebærer endvidere, at der etableres en centerstruktur med 3 centre, der alle referer til psykiatri- og socialrådets ledelse. Disse centre er Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center, Center for børn, unge og specialrådgivning og Center for voksenhandicap og socialpsykiatri.

De nuværende psykiatriske afdelinger bibeholdes. Afdelingsledelserne referer direkte til psykiatri- og socialledelsen. Derudover referer Serviceafdelingen, Køkkenet og Center for Psykiatrisk Forskning, alle beliggende i Risskov, til psykiatri- og socialledelsen.

Psykiatri- og socialrådets ledelse og administration samt Center for børn, unge og specialundervisning og Center for voksenhandicap og socialpsykiatri foreslås fysisk placeret i Regionshuset i Viborg. Samtidig foreslås en decentral administrativ styrkelse af de psykiatriske afdelinger. Områdets løn- og personalefunktion, som i dag varetages med udgangspunkt i Århus Universitetshospital, Risskov, HR-Horsens og HR-Holstebro, samles i Regionshuset i Horsens under psykiatri- og socialledelsen. Sekretariatsopgaver for direktøren og tilsynet med de sociale tilbud samles i direktørens sekretariat, mens opgaverne vedrørende udarbejdelse af rammeaftaler på det sociale område og psykiatriens sundhedsaftaler samles i Afdelingen for Regionalt Sundhedssamarbejde.

Psykiatri- og socialområdet vil som nyt samlet drifts- og forretningsområde få et budget på ca. 2,1 mia. kr. og ca. 4.300 stillinger.

- ./ Direktionens indstilling om den fremtidige organisering af psykiatri- og socialområdet har været i høring i alle berørte MED-udvalg. Der er afgivet høringssvar fra Regions MED-udvalget og fra psykiatri- og socialområdet, samt administrationens Hoved MED-udvalg, Center MED-udvalg og Lokal MED-udvalg. Det samlede høringmateriale er vedlagt.

Høringen viser, at der fra ledelser og medarbejdere i MED-organisationen er stor enighed om behovet for en organisationstilpasning, som samler ansvaret for psykiatri- og socialrådets drift og planlægning i færre, mere robuste enheder.

Høringssvarene giver anledning til følgende bemærkninger:

Forslaget om at samle psykiatri- og socialrådets ledelse og administration i en organisation

Forslaget om at samle ledelse og administration i Viborg bliver generelt modtaget som et enten "godt" eller "nødvendigt" skridt for at styrke organisationen. I flere høringssvar – særligt fra Distrikt Vest – bliver der imidlertid udtrykt bekymring over den foreslåede sammenlægning af de nuværende psykiatridistrikter. I stedet foreslås to distrikter.

Direktionen vurderer, at en geografisk opdeling af voksenpsykiatrien i to distrikter vil give en u hensigtsmæssig opsplnitning af psykiatrien i to organisationer: den ene vil være en integreret del af Aarhus Universitetshospital – den anden vil som organisation omfatte mange mindre enheder og være uden universitetshospitalstilknytning. En struktur med to distrikter med så forskellige udgangspunkter vil vanskeliggøre en samling af psykiatrien om fælles målsætninger og stå i vejen for en optimal udnyttelse af regionens

---

samlede faglige og økonomiske ressourcer. Forslaget imødekommer heller ikke ønsket om enstrengt ledelse og en forenkling af den administrative struktur, og efterlader en række uløste spørgsmål – herunder hvorledes samspillet mellem børne- og ungdomspsykiatrien og voksenpsykiatrien vil kunne understøttes.

Forslaget til centerstruktur

Der udtrykkes i flere hørings svar fra MED-organisationen i Børn, Unge og Specialrådgivning bekymring for, om det tætte samarbejde mellem Børne- og ungdomspsykiatrisk Center og børne- og ungeområdet sociale tilbud og tilbud om specialundervisning kan bibeholdes i den foreslåede centerstruktur.

Direktionen vurderer, at placeringen af det overordnede ledelsesansvar hos en fælles ledelse for psykiatri- og socialområdet gør det enkelt ledelsesmæssigt at sikre det ønskede fortsat tætte spil mellem Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center og Center for børn, unge og specialundervisning. Forslaget om etablering af en fælles psykiatri- og socialledelse har herudover den fordel, at det ledelsesmæssigt bliver enklere at styrke samspillet mellem både børne- og ungdomspsykiatrien og voksenpsykiatrien og mellem socialrådets børne- og ungeområde og voksenområde.

Forslaget om flytning af administrative funktioner til Viborg

Der udtrykkes i mange hørings svar fra MED-organisationerne i Holstebro, Horsens og Risskov bekymring for regionens muligheder for at fastholde nuværende medarbejdere i forbindelse med samlingen af psykiatri- og socialrådets ledelse og administration i Viborg.

Direktionen er opmærksom på, at den foreslåede geografiske flytning af arbejdspladser vil have store konsekvenser for de berørte medarbejdere og ledere, og at det også i en overgang kan give organisationen et problem med at fastholde medarbejdere. Ikke desto mindre finder direktionen det nødvendigt at anbefale en organisationsjustering, som direktionen ud fra en samlet vurdering finder vil skabe langt bedre muligheder for at udnytte områdets faglige og administrative ressourcer. Det skal tilføjes, at der også i den nye organisation vil være mulighed for at aftale hjemmearbejde og fleksible arbejdstider, ligesom der efter forslaget oprettes en række administrative arbejdspladser decentralt i tilknytning til de psykiatriske afdelinger.

Det er sammenfattende direktionens opfattelse, at den foreslåede organisering vil medvirke til, at der bliver en mere hensigtsmæssig og robust organisering af ledelsesfunktionen og opgaveløsningen på psykiatri- og socialområdet.

Når regionsrådet har truffet beslutning om den fremtidige organisering af psykiatri- og socialområdet, vil "fase 2" i processen frem mod en ny organisation blive iværksat. I denne fase ansættes områdets overordnede ledelse, opgave- og ansvarsfordelingen mellem de forskellige dele af organisationen fastlægges og alle ledere og medarbejdere, der berøres direkte af omlægningerne, får mulighed for at tilkendegive ønsker og forventninger til deres fremtidige ansættelsessted i psykiatri- og socialområdet. Den nye ledelse vil herefter besætte de nye stillinger på ledelses- og medarbejderniveau i den nye organisation efter en proces som drøftes i Regions-MED og tilrettelægges med støtte fra HR.

Det forventes, at den nye organisation trinvist vil kunne sættes i drift i løbet af første kvartal 2009.

1-31-75-1-08

6. Høring af Midttrafiks budget 2009

Resumé

Midttrafik har den 4. juli 2008 fremsendt budgetoplæg for 2009 i høring hos region og kommuner med henblik på kommentering og eventuel justering af budgettet. Der er i budgetoplægget indregnet en stigning i kontraktafregningen med vognmænd på 4,6 %. Efter budgetoplægget har været forelagt Midttrafiks bestyrelse, er Danske Regioners skønnede reguleringssats for kontraktbetaling til vognmænd steget fra de forudsatte 4,6 % til 9,5 %. Midttrafik har derfor vedlagt en beregning af effekten af stigningen. Indregnet den forøgede stigning i kontraktbetalingen udgør Region Midtjyllands bestillerbidrag i 2009 til drift 300,6 mio.kr., hvortil kommer investeringer på privatbanerne, samt eventuel oprettelse af en udviklingspulje, hvor regionens andel udgør ca. 2,1 mio. kr. Der er i budgetoplægget ikke indregnet eventuelle besparelser i det regionale rutenet fra 2009. Administrationen har sendt Midttrafik et foreløbigt høringssvar med forbehold for politisk godkendelse.

Forretningsudvalget indstiller,

- at administrationens høringssvar vedrørende Midttrafiks budgetforslag for 2009 tages til efterretning, idet det forudsættes at Midttrafiks budgetforslag 2009 bringes i overensstemmelse med Region Midtjyllands budgetforslag, og
- at det meddeles Midttrafik, at Region Midtjylland kan tilslutte sig forslag om oprettelsen af en udviklingspulje på 5 mio. kr., såfremt midlerne kan findes indenfor Midttrafiks administrationsbudget.

Birgit Jonassen, Kate Runge og Poul Müller var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Beslutning

Indstillingen blev vedtaget.

Knud Hammer, Laila Munk Sørensen, Viggo Nielsen og Martin Merrild var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Sagsfremstilling

- ./.
- Midttrafik har den 4. juli 2008 fremsendt budgetoplæg for 2009 i høring hos region og kommuner med henblik på kommentering og eventuel justering af budgettet. Samtidig med budgetoplægget fremsender Midttrafik forslag om oprettelse af en udviklingspulje. Høringsbrev med bilag vedlægges. Da høringsfristen er fastsat til den 29. august 2008 har administrationen sendt høringssvar med forbehold for Regionsrådets godkendelse. Høringssvaret er vedlagt.

Siden budgetoplægget blev forelagt Midttrafiks bestyrelse den 20. juni 2008, er reguleringstaksten for kontraktbetaling til vognmænd steget fra de forudsatte 4,6 % til 9,5 %. Midttrafik har derfor vedlagt en beregning af effekten af stigningen. Indregnet den forøgede stigning i kontraktbetalingen er hovedtallene i budgetoplægget følgende:

Midttrafiks budget 2009 mio.kr.	Bruttoudgift	Billetindtægter	Bestillerbidrag
Busdrift	495,4	264,1	231,2
Togdrift	37,5	15,2	22,3
Administration	47,1	-	47,1
Letbanen	-	-	-
Drift i alt	580,0	279,3	300,6
Anlæg på privatbanerne	14,2	-	14,2
Anslået konsekvens af forslag om udviklingspulje	2,1	-	2,1
Midttrafik total	596,3	279,3	316,9

I budgetoplægget for 2009 er indarbejdet stigende udgifter og faldende indtægter. Resultatet er, at bestillerbidragene må hæves væsentligt. Hvor Midttrafik i 2008 havde et budget for driften af den regionale trafik på 204,1 mio. kr., forventes et uændret rutenet at kræve et driftsbudget på 300,6 mio. kr. i 2009.

De meget væsentlige merudgifter skyldes især busdriften, mens udgifterne til togdrift og administration kun stiger moderat.

Forventede merudgifter til busdrift:

Merudgifterne til busdrift skyldes to forhold:

For det første har passagererne i de seneste år svigtet den kollektive trafik. Alene i 2007 regnes der med en tilbagegang på landsplan i passagertallet på 9 %, og for Region Midtjyllands vedkommende var indtægterne ca. 41 mio. kr. lavere end i budget 2007. Baggrunden for passagertilbagegangen er formodentlig strukturelle og er knyttet til forhold som demografi, mere udbredt bilejerskab og en ændret prioritering mellem tid og transportudgift.

Midttrafik har med budgetforslaget for 2009 forsigtigt lagt sig på en forventning om indtægter på 1 % under realiseret 2007 niveau i løbende priser i 2009.

Det bemærkes, at Midttrafik forudsætter en takststigning på 3,1 % svarende til det maksimale indenfor det takststigningsloft, der er udmeldt af Trafikstyrelsen. Det forventede provenu ved takststigningen mere end neutraliseres af det forventede passagerfratalfald i 2009. Det bemærkes, at takstforslaget ikke er sendt til høring sammen med budget 2009, men det er en forudsætning for budgettet.

For det andet skønnes en betydelig pris- og lønudvikling på området. Efter de anvendte standardkontrakter reguleres busvognmændenes betaling efter et sammenvæjet indeks, der afspejler vognmændenes omkostninger. Omkostningerne er steget voldsomt i løbet af 2008 grundet stigende lønninger, stigende renter og ikke mindst stigende oliepriser. Danske Regioners skøn for prisudviklingen i 2009 er flere gange opjusteret, og det seneste som er udmeldt den 3. juli 2008 viser en forventet pl. for 2009 på 9,5 %.

Særlige forhold vedr. budget 2009:

- Midttrafik har ved en fejl ikke medtaget udgifterne til letbanen i høringsbudgettet med en konsekvens på ca. 1 mio. kr. for Region Midtjylland
- Midttrafik indarbejder ikke underskud fra 2007 og forventet underskud fra 2008 i det fremlagte budget 2009.
- Driftsbudgettet for Midtjyske Jernbaner A/S er en simpel fremskrivning af budgettet for de to privatbaner i 2008. Rationaliseringsgevinster ved fusionen er ikke indarbejdet.
- Det angivne anlægsbudget for privatbanerne er ikke justeret i henhold til Regionsrådets beslutning den 18. juni 2008. Her blev det besluttet at yde et anlægstilskud til spormoderniseringen på Odderbanen frem for en lånegaranti. Da Regionen optager et lån til formålet holdes renter og afdrag tilbage i det årlige investeringstilskud til Midttrafik.

Oprettelse af en udviklingspulje:

Midttrafik foreslår, at der oprettes en udviklingspulje på 5 mio. kr. Puljen skal dække særlige initiativer og forsøg, som ikke rummes indenfor det nuværende administrationsbudget. Puljen skal disponeres af bestyrelsen. Regionens andel af 5 mio.kr., vil udgøre ca. 2,1 mio. kr. I Midttrafiks høring af budget 2008 indgik ligeledes forslag om oprettelse af en udviklingspulje, men på 10 mio. kr. Region Midtjylland meddelte i sit høringssvar til budget 2008, at regionen ikke kunne tilslutte sig en forøgelse af rammen til trafikselskabet, men at Midttrafik kunne anvende dele af de forventede besparelser på driften til formålet.

I en situation som den foreliggende er det vigtigt, at der også kan foretages initiativer til at forbedre produktet i den kollektive trafik. På den anden side kan det ikke anbefales, at der skal foretages yderligere reduktioner i driften for at finansiere en udviklingspulje. Det anbefales derfor, at udviklingspuljen kan oprettes, såfremt midlerne kan findes indenfor Midttrafiks administrationsbudget.

Forholdet til administrationens budget for regionens udgifter til kollektiv trafik:

Midttrafiks tekniske budget 2009 adskiller sig administrationens budgetforslag for udgifterne til kollektiv trafik i 2009 på flere punkter.

Administrationens budgetforslag for 2009 indeholder udgifterne til kollektiv trafik på 331,8 mio.kr. Heraf er 50 mio.kr. overførsler fra 2007-08, og der er indregnet besparelser på 15 mio.kr. Anlæg er ikke indregnet.

Midttrafiks tekniske budget 2009 er på 300,6 mio.kr. ekskl. anlæg. Budgetforslaget indeholder ikke overførsler og foreslåede besparelser.

Ses der bort fra besparelser og overførsler ligger Midttrafiks budgetforslag reelt 3,8 mio. kr. over regionens budgetforslag. Forskellen kan i hovedsagen henføres til anvendelsen af andre pl. satser på togdrift og administration, metoden i pl.fremskrivningen samt hvordan nettoeffekten af de besparelser, der blev indført ved budgetforliget i 2007 indregnes.

Administrationen foreløbige hørings svar:

Administrationen har i sit hørings svar meddelt Midttrafik, at budgetoplægget kan godkendes på betingelse af, at:

- Der indarbejdes en besparelse på i alt 43 mio. kr. netto frem til 2012.
- Udgifterne til letbanen indarbejdes i budgettet.
- Driftsbudgettet for privatbanerne fremskrives med 4,1 %, og foreslås gennemgået med henblik på en præcisering af hvilke rationaliseringsgevinster, der forventes som følge af fusionen af de to baner.
- Anlægsbudgettet for privatbanerne tilpasses i henhold til investeringsplanen for privatbanerne, med de ændringer der følger af Regionsrådsbeslutningen omkring sporfornyelse af 18. juni 2008.
- Der ønskes en præcisering af, hvordan pl. fremskrivningen og de i 2007 besluttede besparelser er indregnet i budgetforslaget.
- Danske Regioners officielt udmeldte skøn på 9,5 % for pl. udvikling i 2009 anvendes, med mindre "Trafikselskaberne i Danmark" udmelder et revideret skøn efter gammel metode.
- Stillingtagen til oprettelsen af en udviklingspulje afventer politisk behandling.

Det skal understreges, at datagrundlaget for budget 2009 er utilfredsstillende. I budgetlægningen for både 2008 og 2009 fremskives Midttrafiks åbningsbudget, som i sig selv er en fremskrivning på baggrund af regnskab 2005 udført af afgivende myndighed. Uanset hvilke forudsætninger, der lægges ind i fremskrivningen, vil der være et stadigt større gab mellem det kørselsomfang, der lå bag fremskrivningsgrundlaget, og det kørselsomfang, der vil udløse de faktiske udgifter i 2009. Administrationen gør derfor Midttrafik opmærksom på, at der er behov for et ruteopdelt budget for at kunne træffe faktabaserede beslutninger.

1-30-75-2-07

7. Høring af statens Trafikplan for jernbanen 2008 - 2018

Resumé

Trafikstyrelsen har fremsendt Trafikplan for jernbanen 2008 - 2018 i høring hos trafik-selskaber, regioner og kommuner. Formålet er at indhente kommentarer med henblik på endelig udgivelse af trafikplanen senere på året. Trafikplanen udstikker retningslinier for togbetjeningens omfang på de enkelte banestrækninger i perioden. Midttrafik har fremsendt udkast til høringssvar til region og kommuner med henblik på eventuelle kommentarer og efterfølgende udarbejdet et endeligt høringssvar. Administrationen er enig i Midttrafiks synspunkter, men har udarbejdet et særskilt forslag til høringssvar. Forretningsudvalget godkendte på sit møde den 2. september 2008 forslaget til høringssvar med tydeliggørelse af, at regionen fuldt ud tilslutter sig de overvejelser Midttrafik har fremført i sit høringssvar. Høringssvar er fremsendt til Trafikstyrelsen og Midttrafik med forbehold for Regionsrådets bemærkninger.

Forretningsudvalget indstiller,

at Forretningsudvalgets høringssvar til statens trafikplan for jernbaner tages til efterretning.

Beslutning

Indstillingen blev vedtaget.

Knud Hammer, Laila Munk Sørensen, Viggo Nielsen og Martin Merrild var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Sagsfremstilling

I henhold til Lov om trafikselskaber skal staten mindst hvert fjerde år udarbejde en trafikplan for den statslige jernbanetrafik. Trafikplanen skal redegøre for statens overvejelser og fremlægge statens prioriteringer på området. Planen skal bl.a. indeholde oplysninger om politiske og økonomiske servicemålsætninger og beskrive statslige projekter og dispositioner samt samspil med eksisterende kollektiv trafik.

Trafikstyrelsen har udsendt en første udgave af Trafikplan for jernbanen 2008 - 2018 i høring hos trafikselskaber, regioner og kommuner med høringsfrist den 12. september 2008. Formålet er at indhente kommentarer med henblik på endelig udgivelse af trafikplanen senere på året. Planen er tilgængelig på Region Midtjyllands hjemmeside.

Trafikplanen udstikker retningslinier for togbetjeningens omfang på de enkelte banestrækninger i perioden. Trafikplanen gør status over gældende trafikkontrakter og indgåede aftaler om togbetjening for at give et overblik over den eksisterende og den forventede togbetjening i de kommende år. Til beregning af, hvilken trafikbetjening, der

---

kan anses for samfundsmæssigt velbegrunder, set i forhold til politisk fastlagte minimumsbetjening, den disponible banekapacitet og overholdelse af gældende trafikkontrakter har Trafikstyrelsen udviklet en trafikeringsmodel.

- ./. Midttrafiks bestyrelse har på møde den 20. juni 2008 behandlet statens trafikplan og efterfølgende fremsendt udkast til høringssvar til region og kommuner med henblik på eventuelle kommentarer. På baggrund af kommentarer fra region og kommuner har Midttrafik udarbejdet et endeligt høringssvar, som indholdsmæssigt ikke i det væsentlige afviger fra udkastet. Midttrafiks høringssvar er vedlagt. Midttrafik peger bl.a. på det overraskende i, at trafikplanen indeholder overvejelser om reduktion af trafikken på strækninger i Østjylland på trods af en kraftig vækst i passagertallet. Planen bør følge op på Infrastrukturkommissionens anbefalinger om stationsåbninger og alternative betjningsmuligheder i Østjylland.
- ./. Forretningsudvalget godkendte på sit møde den 2. september 2008 et af administrationen udarbejdet forslag til høringssvar med tydeliggørelse af, at regionen fuldt ud tilslutter sig de overvejelser Midttrafik har fremført i sit høringssvar. Da Trafikstyrelsen havde høringsfrist den 12. september 2008 er dette høringssvar fremsendt til Trafikstyrelsen og Midttrafik med forbehold for Regionsrådets bemærkninger. Høringssvar af 9. september 2008 vedlægges.

Region Midtjylland bemærker i høringssvaret, at planen mere har karakter af en statusbeskrivelse end en egentlig plan. Der savnes en beskrivelse af visioner, mål og initiativer for udviklingen af statens servicetrafik på jernbane. Endvidere bør trafikplanen forholde sig til Infrastrukturkommissionens anbefalinger og komme med bud på initiativer, der kan effektivisere og fremme brugen af offentlig servicetrafik.

I høringssvaret redegøres for Region Midtjyllands visioner for den kollektive trafik og regionens anbefalinger til staten vedrørende banetrafikken, som er beskrevet i Den Regionale Udviklingsplan for Region Midtjylland.

Endvidere stilles der i høringssvaret spørgsmålstejn ved trafikmodellens validitet og grundlag for konklusionerne i planen.

1-26-77-07

8. Ansøgninger om tilskud til kulturelle aktiviteter**Resumé**

Region Midtjylland har modtaget ti ansøgninger om tilskud til kulturelle aktiviteter. Ansøgningerne er fra (1) Århus Filmfestival til filmfestivalen Insight:Outsight, (2) Kunsthåndværk i Centrum til kunsthåndværkermarked KIC, (3) Foreningen Asyl! til tværkulturel opsætning, (4) kunsthistoriker Line Kjær - til Audio Video på Gimsinghoved, (5) Entré Scenen til "Laboratoriet", (6) Filurens Teaterskole for Børn til DramatikVærket, (7) Filmby Århus til Film-X, (8) Dansk Industrimuseum til web-site for projektet Interface, (9) Djurs Barok og Destination Djursland til "Herregårdskultur på Djursland" samt (10) Kristina Holgersen til teaterforestillingen Mellem Myldretider. Desuden er der genbehandling af ansøgning fra Kulturhus Århus og Danmarks Gymnastikforbund om tilskud til World Class Competition - To verdener mødes.

Forretningsudvalget indstiller,

- at** der af Region Midtjyllands midler til regional udvikling, tilskud til kulturelle aktiviteter, bevilges 350.000 kr. i 2008 til foreningen Aarhus Filmfestival til filmfestivalen Insight:Outsight under forudsætning af, at arrangementerne kommer rundt til mindst fem forskellige lokaliteter i Region Midtjylland uden for Århus og under forudsætning af, at der samtidig redegøres for, hvordan projektet finansieres på sigt, idet der lægges vægt på en varig løsning, der ikke involverer Region Midtjylland,
- at** der af Region Midtjyllands midler til regional udvikling, tilskud til kulturelle aktiviteter, bevilges 100.000 kr. i 2008 til VisitAarhus/Kunsthåndværk i Centrum til det censurerede kunsthåndværkermarked KIC2008,
- at** der til foreningen Asyl! meddeles afslag, idet projektet ikke har tilstrækkelig regional betydning,
- at** der til Line Kjær meddeles afslag, idet projektet på trods af berøringsfladerne med det lokale kultur- og erhvervsliv i det væsentlige er tale om en enkelt institutions normale udstillingsvirksomhed,
- at** der til Entré Scenen meddeles afslag til videreudvikle "Laboratoriet", idet der er tale om driftsmidler,
- at** der af Region Midtjyllands midler til regional udvikling, tilskud til kulturelle aktiviteter bevilges 150.000 kr. i 2008 til Filurens Teaterskole for Børn til pilotprojekt med henblik på etablering af DramatikVærket, idet eventuelt tilskud til de øvrige faser skal ansøges særskilt,

- at** der af Region Midtjyllands midler til regional udvikling, tilskud til kulturelle aktiviteter bevilges 830.000 kr. i 2008/2009 til Filmby Århus til forprojekt til Film-X Århus,
- at** der af Region Midtjyllands midler til regional udvikling, tilskud til kulturelle aktiviteter bevilges 225.000 kr. i 2008 til Dansk Industrimuseum til etablering af web-site for projekt Interface, idet muligheden for museernes fortsatte deltagelse holdes åben,
- at** der til Djurs Barok og Destination Djursland meddeles afslag, idet projektet ikke har tilstrækkelig regional betydning,
- at** der til Kristina Holgersen og Entréscenen meddeles afslag, idet forestillingen ikke indeholder noget særligt regionalt udviklingsperspektiv eller netværksdannelse og idet forestillingen falder inden for Entréscenens normale virksomhed, og
- at** der til Kulturhus Århus og Danmarks Gymnastikforbund meddeles afslag, idet arrangementet ikke har tilstrækkelig regional betydning.

Birgit Jonassen, Kate Runge og Poul Müller var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Beslutning

Indstillingen blev vedtaget.

Dansk Folkeparti stemte imod 9. at, da man er uenig i begrundelsen for afslaget.

Knud Hammer, Laila Munk Sørensen, Viggo Nielsen og Martin Merrild var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Region Midtjylland har modtaget ti ansøgninger om tilskud til kulturelle aktiviteter. Der er på Region Midtjyllands budget for 2008 afsat 10 mio. kr. til regional udvikling, tilskud til kulturelle aktiviteter. Der er herudover et mindreforbrug for 2007 på 1.150.000 kr. Før dette møde refter der 3,8 mio. kr. Indstillingerne i denne sagsfremstilling beløber sig til samlet 1.655.000 kr.

- ./.
- Nedenfor er de ti ansøgninger kort beskrevet. En uddybende beskrivelse findes i vedlagte notat af 1. september 2008. De enkelte ansøgninger er tilgængelige på Region Midtjyllands hjemmeside.

(1) Ansøgning fra Aarhus Filmfestival om tilskud til filmfestivalen Insight:Outsight

Foreningen Aarhus Filmfestival søger om tilskud på 350.000 kr. til at skabe en ny filmfestival, INSIGHT:OUTSIGHT den 19. – 23. november 2008, samt til afholdelse af 10-12 satellitarrangementer – on-tour programmer – i Århus og regionerne Midt- og Nordjyl-

land i februar-april 2009 med fokus på kort- og dokumentarfilm af international karakter. Filmene vil være inden for to områder: dokumentarfilm med fokus på global ansvarlighed, menneskerettigheder, politisk aktivisme og inden for eksperimenterende, kunstneriske og innovative kortfilm.

(2) Ansøgning fra Kunsthåndværk i Centrum (KIC) om tilskud til det censurerede kunsthåndværkermarked KIC 2008

VisitAarhus Events søger på vegne af KIC – kunsthåndværk i Centrum om 100.000 kr. til det censurerede kunsthåndværkermarked KIC2008, som er Danmarks største. Projektet er med til at etablere og understøtte netværksdannelse mellem de professionelle kunsthåndværkere, ligesom der er dialog med erhvervslivet og fokus på de "spirende talenter".

(3) Ansøgning fra Foreningen Asyl! om tilskud til en tværkunstnerisk og tværkulturel opsætning

Foreningen Asyl! søger om et tilskud på 380.000 kr. til en tværkunstnerisk opsætning bestående af ny dansk kompositionsmusik, interaktivt medie design og tekster af herboende forfattere med flygtningebaggrund. I forbindelse med koncerten skal der udgives en CD og en bog.

(4) Ansøgning om tilskud til udstillingsprojektet Audio Video på Gimsinghoved Kunst- kulturcenter

Kunsthistoriker og kurator Line Kjær ansøger Region Midtjylland om tilskud på 75.000 kr. til gennemførelse af et udstillingsprojekt med titlen Audio Video. Udstillingen skal finde sted på Gimsinghoved Kunst- og Kulturcenter i Struer fra den 31. oktober til 23. november 2008.

(5) Ansøgning fra Entré Scenen om tilskud til "Laboratoriet"

Entré Scenen søger om et tilskud på 250.000 kr. i 2008-10 til at videreudvikle "Laboratoriet". Laboratoriet er bl.a. et forum for professionelle scenekunstnere, der afprøver og udvikler nye arbejdsmetoder samt fornyer sceniske arbejdsprocesser og åbner for nye samarbejder.

(6) Ansøgning fra Filurens Teaterskole for Børn om tilskud til Dramatikværket

Teatret Filuren i Århus søger Region Midtjylland om tilskud på i alt 925.000 kr. til Børne- og ungdomsteaterprojektet Dramatikværket. Projektets mål er at skabe professionel dramatik af høj kvalitet, der kan spilles af børn og unge. Der sigtes mod at skabe et netværk af børne- og unge teatre i midtjylland og på sigt et landsdækkende netværk. Projektet forløber i tre faser, og af et samlet budget på 1.921.764 kr. Til første fase, pilotprojektet, søges 150.000 kr.

(7) Ansøgning fra Filmby Århus om tilskud til etablering af Film-X Århus

Filmby Århus søger Region Midtjylland om tilskud på 830.000 kr. til et forprojekt, der skal danne grundlag for etablering af Film-X Århus. Formålet med Film-X er, via et computerbaseret filmstudie, at give regionens børn og unge mulighed for at eksperimentere med filmproduktion og lære forskellige filmiske virkemidler at kende. Det er planen af Film-X skal forankres i en bred lærings- og udviklingsmæssig sammenhæng i regionen.

---

(8) Ansøgning fra Dansk Industrimuseum om tilskud til etablering af et web-site for projektet Interface

Danmarks Industrimuseum i Horsens ansøger Region Midtjylland om tilskud på 225.000 kr. til etablering af et interaktivt web-site for projektet Interface.

Interface er en samarbejdsplatform, hvor museernes medarbejdere og lærere fra de ungdomsuddannelser mødes for at samarbejde om udviklingen af forløb om museernes permanente udstillinger og særudstillinger med museumsstudier som et overordnet tema for de unge.

(9) Ansøgning fra Djurs Barok og Destination Djursland om tilskud til "Herregårdskultur på Djursland 2009"

Djurs Barok og Destination Djursland søger Region Midtjylland om et tilskud på 40.000 kr. til projektet "Herregårdskultur på Djursland 2009". Projektet består af fire arrangementer med musik og historier på Gammel Estrup – Herregårdsmuseet.

(10) Ansøgning fra Kristina Holgersen om projektstøtte til den tværkunstneriske teaterforestilling Mellem Myldretider

Kristina Holgersen i samarbejde med Entré Scenen i Århus søger Region Midtjylland om tilskud på 240.000 kr. til opsætning af teaterkoncerten "Mellem Myldretider", der er et eksperimenterende tværkunstnerisk projekt mellem rytmisk og klassisk musik, dans og teater.

(Genbehandling) Ansøgning fra Kulturhus Århus og Danmarks Gymnastikforbund og tilskud til World Class Competition 2008 - To verdener mødes

Ansøgningen blev udsat på Forretningsudvalgsmødet den 12. august 2008 med henblik på genbehandling.

Kulturhus Århus og Danmarks Gymnastik Forbund søger om 200.000 kr. til at udvikle en ny begivenhed "To verdener mødes", hvor gymnastikken og kunsten skal gå i fysisk dialog for at visualisere de fælles værdier i form af kunstneriske indslag, der kommenterer og lader sig inspirere af gymnasternes øvelser. Der bliver afholdt to events i november 2008, som foregår i henholdsvis Århus og Odense.

1-30-76-39-07

9. Indstilling fra Vækstforum om bevilling til brugerdreven innovationsprojekt om fleksibelt elforbrug hos store energiforbrugere

Resumé

Vækstforum indstiller, at Regionsrådet bevilger 2 mio. kr. til medfinansiering af et tre-årigt demonstrationsprojekt, der har til formål at udvikle teknologi og metoder til indregulering af vindmøllekraft fra en stadig større vindmøllekapacitet i store energiforbrugende virksomheder. Målet er at skabe større fleksibilitet i elforbruget med udgangspunkt i brugernes behov og situation. Erhvervs- og Byggestyrelsens program for Brugerdreven Innovation (BDI) ansøges om 2,6 mio. kr. til projektet. Under BDI-programmet kan der i regionerne igangsættes et eller to 5-årige projekter med fokus på udvikling af metoder til brugerdreven innovation. Det forventes, at Regionsrådet vil få forelagt yderligere en ansøgning inden for BDI inden årsskiftet.

Forretningsudvalget indstiller, at indstillingen fra Vækstforum tiltrædes, således

at der af Region Midtjyllands midler til erhvervsudvikling, reservationen til megasatsningen energi og miljø, bevilges 1.150.000 kr. i 2009, 350.000 kr. i 2010 og 500.000 kr. i 2011 til Teknologisk Institut til et 3-årigt demonstrationsprojekt om fleksibelt elforbrug hos store energiforbrugere, idet det forudsættes, at der opnås medfinansiering på 2,6 mio. kr. fra statens program for brugerdreven innovation samt medfinansiering fra ForskEl-programmet som beskrevet i sagsfremstillingen.

Birgit Jonassen, Kate Runge og Poul Müller var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Beslutning

Indstillingen blev vedtaget.

Knud Hammer, Laila Munk Sørensen, Viggo Nielsen, Martin Merrild og Ulla Diderichsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Regionsrådet vedtog på sit møde den 22. august 2007 at reservere en økonomisk ramme på 23 mio. kr. til udmøntning af en megasatsning inden for energi og miljø.

Vækstforum vedtog på sit møde den 29. august 2008 at indstille til Regionsrådet, at der bevilges 2,0 mio. kr. fra budgetreservationen til megasatsningen på energi og miljø til medfinansiering af projektet om udvikling af teknologier for fleksibelt elforbrug under

---

forudsætning af opnåelse af tilsagn om støtte fra Forskel (Energinet.dk) og BDI (Erhvervs- og Byggestyrelsen) som forudsat i ansøgningen.

Baggrund

Den danske målsætning om en fortsat udbygning med vindmøllekraftanlæg øger behovet for et mere fleksibelt elsystem. Flexibiliteten kan løses både på produktionssiden (f.eks. kraftvarmeværker) og på forbrugssiden (f.eks. husstande og virksomheder). Dette projekt, der forløber over 3 år, fokuserer på store virksomheder på forbrugssiden og har til formål at tilvejebringe de nødvendige teknologier til at gøre virksomhedernes elforbrug mere fleksibelt. Ved øget fleksibilitet forstås, at virksomheden kan flytte elforbrug til tidspunkter på døgnet eller ugen, hvor vindmøllekraften er stor, og elpriserne dermed normalt billige.

Hidtil har forsøg på at gøre virksomheders elforbrug mere fleksibelt kun haft mindre succes, hvilket formentlig kan tilskrives, at de hidtidige løsningsmodeller ikke i tilstrækkelig grad har inddraget slutbrugerne. Dette projekt har til formål at få kortlagt virksomhedernes barrierer og at få udviklet nye teknologier på baggrund af virksomhedernes behov – altså en brugerdreven tilgang.

Projektet vurderes at have et væsentligt erhvervspotentiale, idet de teknologier, der udvikles på baggrund af projektet, også vil kunne anvendes i andre danske regioner og i andre lande, hvor der i fremtiden skal integreres betydende vindmøllekapaciteter.

Aktiviteter

Projektets formål er:

- At virksomheder i stigende grad kan anvende el i perioder med stor miljøvenlig elproduktion og lav belastning på elnettet.
- At virksomhedernes energiomkostning og miljøbelastning reduceres.

Projektet er inddelt i 6 faser:

1. Kortlægning af eksisterende viden, erfaringer samt oversigtsmæssige brugerstudier
2. Inddragelse af relevante virksomheder. Der udvælges som udgangspunkt ca. 50 relevante virksomheder med et forbrug på over 0,1 GWh/året.
3. Kortlægning af brugerbehov, udviklingsmuligheder og barrierer.
4. Konkret teknologiudvikling.
5. Demonstrationsprojekter i samspil med brugere. Teknologier, der er udviklet under fase 4, afprøves som demonstrationsprojekter på 4–5 udvalgte virksomheder.
6. Videnformidling. Målet er, at teknologierne udbredes til en bredere kreds af energiforbrugende virksomheder.

Det ansøgte projekt falder inden for megasatsningen på energi og miljø under delindsatsområdet 'Fleksibelt elforbrug hos store energiforbrugere'. Det af Vækstforum nedsatte Råd for Energi og Miljø har på rådets møde den 30. maj 2008 vedtaget at anbefale, at der udarbejdes en ansøgning om støtte til projektet.

./. Projektet ledes af Teknologisk Institut i Århus. SPIRE Centre under Syddansk Universitet bidrager med særlige kompetencer vedrørende brugerdreven innovation. Herudover ind-

går bl.a. Energi Danmark og Danfoss Solutions. Ansøgning fra Teknologisk Institut vedlægges. Teknologisk Institut vil desuden ansøge programmet for Brugerdreven Innovation under Erhvervs- og Byggestyrelsen om 2,6 mio. kr. i støtte til udvikling af teknologier til fleksibelt elforbrug med henblik på, at projektet kan iværksættes primo 2009. Støtte fra BDI-programmet forudsætter regional medfinansiering. Under BDI-programmet kan der i regionerne igangsætte et eller to 5-årige projekter med fokus på udvikling af metoder til brugerdreven innovation. Det forventes, at Regionsrådet vil få forelagt yderligere en ansøgning inden for BDI inden årsskiftet.

Budget

Aktivitet	2009	2010	2011	I alt
Erfaringsopsamling	500.000	0	0	500.000
Inddragelse af virksomheder	750.000	0	0	750.000
Kortlægning af brugerbehov	2.250.000	0	0	2.250.000
Teknologiudvikling	3.500.000	3.500.000	0	7.000.000
Demonstrationsprojekter	0	1.333.333	2.666.667	4.000.000
Vidensformidling	0	0	500.000	500.000
I alt	7.000.000	4.833.333	3.166.667	15.000.000

Finansiering

Mio. kr.	2009	2010	2011	I alt
Regionsrådet	1.150.000	350.000	500.000	2.000.000
EBST (BDI)	2.600.000	0	0	2.600.000
ForskEI	2.343.750	3.233.173	1.923.077	7.500.000
Egenfinansiering	906.250	1.250.160	743.590	2.900.000
I alt	7.000.000	4.833.333	3.166.667	15.000.000

Region Midtjyllands bidrag til finansieringen dækker udgifter til først og fremmest projektledelsen.

Der er tidligere bevilget 11,4 mio. kr. fra reservationen til megasatsningen energi og miljø.

1-30-76-39-07

10. Indstilling fra Vækstforum om bevilling til projekt biomasse på kommuneniveau

Resumé

Vækstforum indstiller, at der bevilges 2,2 mio. kr. til projektet "Biomasse på kommune-niveau" under megasatsningen på energi- og miljøområdet.

Projektet vil afdække muligheder og barrierer samt anvise metoder og processer, som kan skabe grundlag for øget udnyttelse af biomasse som vedvarende energikilde, og vil derfor kunne fremme erhvervsudviklingen på området samtidig med, at produktionen af vedvarende energi fremmes med deraf følgende positive miljøeffekter.

Randers Kommune deltager i projektet, og administrationen har dialog med Norddjurs og Syddjurs kommuner om også at medvirke. De deltagende kommuners geografiske område vil være model for, hvorledes biomasse kan tilvejebringes og udnyttes i energiforsyningen. Der vil som led i projektet blive iværksat relevante, praktiske forsøg, herunder forventes biogasforsøgsanlægget i Foulum at blive inddraget.

Projektet er en del af et interregionalt projekt og har fået 3,3 mio. kr. i støtte fra EU programmet "Interreg IVB North Sea Region".

Forretningsudvalget indstiller, at indstillingen fra Vækstforum tiltrædes, således
---

at der af Region Midtjyllands midler til erhvervsudvikling, reservationen til megasatsningen energi og miljø, bevilges 100.000 kr. i 2008, 450.000 kr. i 2009, 650.000 kr. i 2010, 650.000 kr. i 2011 og 350.000 kr. i 2012 til Center for Bioenergi og Miljøteknologisk Innovation til projekt "Biomassepotentiale på kommuneniveau."

Birgit Jonassen, Kate Runge og Poul Müller var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Beslutning

Indstillingen blev vedtaget.

Knud Hammer, Laila Munk Sørensen, Viggo Nielsen, Martin Merrild og Ulla Diderichsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Regionsrådet vedtog på sit møde den 22. august 2007 at reservere en økonomisk ramme på 23 mio. kr. til udmøntning af en megasatsning inden for energi og miljø.

Vækstforum vedtog på sit møde den 29. august 2008 at indstille til Regionsrådet, at der bevilges et tilskud på 2,2 mio. kr. til projektet "Biomassepotentiale på kommuneniveau" under megasatsningen på energi- og miljøområdet.

Formålet med projektet er at foretage en detaljeret gennemgang af et givent lokalområdes (én eller flere kommuner) muligheder for at benytte biomasse i energiforsyningen. Tidligere ressourceopgørelser har været baseret på et teoretisk grundlag, medens dette projekt vil være baseret på konkrete fakta.

Der foretages en opgørelse over eksisterende biomasseressourcer i området (f.eks. husdyrgødning og andre restprodukter fra landbrug og industri), og mulighederne for introduktion af energiafgrøder - under hensyntagen til bl.a. miljømæssige og fødevarerforsyningsmæssige forhold - afklares ligeledes. På den baggrund udvælges egnede typer af biomasse til videre praktiske forsøg, hvor biogasanlægget i Foulum forventes at spille en vigtig rolle. Endelig analyseres mulighederne for indpasning af energi fra biomasse i den eksisterende energiforsyning i området.

Projektet vil afdække muligheder og barrierer ud fra tekniske, økonomiske og organisatoriske analyser og vil på den baggrund kunne danne basis for, at involverede aktører kan tage afsæt i resultatet til etablering af fuld skala projekter på biomasseområdet. Projektet vil ligeledes kunne være til inspiration for andre til lignende fuld skala projekter.

- ./.
- CBMI - Center for Bioenergi og Miljøteknologisk Innovation - vil være projektleder med Aarhus Universitet som forventet hovedaktør. Endvidere vil anden relevant, faglig ekspertise blive inddraget. Randers Kommune har givet tilsagn om at medvirke i projektet, og administrationen har dialog med Norddjurs og Syddjurs kommuner om også at medvirke. Ansøgning fra CBMI vedlægges.

Den proces- og metodeudvikling, som er en del af projektet, vil kunne bidrage til erhvervsmæssig udvikling inden for landbrugs-, fremstillings- og serviceerhverv, ligesom projektet forventes at kunne bidrage til øget forsyning med vedvarende energi og til afledte, positive miljøeffekter.

Projektet har fået tilsagn om medfinansiering gennem EU programmet "Interreg IVB North Sea Region", idet det er en del af et interregionalt projekt med deltagelse af parter fra:

- Norge (Ryfylke iks, som er et fælleskommunalt selskab)
- England (Northumberland Renewable Energy Group)
- Tyskland (Oldenburg Universitet og Landwirtschafts Kammer Niedersachsen)
- Sverige (Innovatum Teknikpark, Trollhättan)

Der er tale om et 4-årigt projekt, der planlægges afviklet i perioden efteråret 2008 til medio 2012.

Finansiering

Region Midtjylland	2,2 mio. kr.
EU, Interreg IVB North Sea Region	3,3 mio. kr.
De deltagende parter	1,1 mio. kr.
I alt	6,6 mio. kr.

Regionsrådet har reserveret 23 mio. kr. til udmøntning af megasatsningen inden for energi og miljø. Der er tidligere bevilget 11,4 mio. kr. fra reservationen.

1-33-76-22-07

11. Indstilling fra Vækstforum om bevillinger til to uddannelsesinitiativer under projekt Mere uddannelse

Resumé

Vækstforum indstiller, at der bevilges i alt 1,4 mio. kr. til to projekter om hhv. flere og bedre studerende på elektroingeniøruddannelsen og etablering af et teknologiobservatorium. Projektet Flere og bedre studerende på elektroingeniøruddannelsen består af to delprojekter. Delprojekt 1: Mesterlæremodellen og delprojekt 2: Minimering af frafald. Etableringen af et teknologiobservatorium har som mål at øge interessen for teknik og naturvidenskab blandt unge i ungdomsuddannelserne med henblik på, at den øgede interesse efterfølgende vil medvirke til en øget tilgang til ingeniøruddannelserne.

Forretningsudvalget indstiller, at indstillingen fra Vækstform tiltrædes, således

- at** der af Region Midtjyllands midler til erhvervsudvikling, reservationen til projekt Mere uddannelse, bevilges 589.000 kr. i 2008/2009 til Aarhus Universitet, Handels- og Ingeniørhøjskolen i Herning til projekt Flere og bedre studerende på elektroingeniøruddannelsen, og
- at** der fra samme reservation bevilges 787.500 kr. i 2008/2009 til Aarhus Universitet, Handels- og Ingeniørhøjskolen i Herning til projekt Teknologiobservatorium.

Birgit Jonassen, Kate Runge og Poul Müller var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Beslutning

Indstillingen blev vedtaget.

Knud Hammer, Laila Munk Sørensen, Viggo Nielsen, Martin Merrild og Ulla Diderichsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Regionsrådet vedtog på sit møde den 14. november 2007 at reservere 4,1 mio. kr. i årene 2008 – 2009 til gennemførelse af projektet Mere uddannelse. Projekt Mere uddannelse består overordnet af to indsatsområder: 1) en undersøgelse af et antal ungdomsårganges vej gennem uddannelsessystemet og 2) udvikling af nye unikke videregående uddannelses tilbud i samarbejde med erhvervslivet, bl.a. med mere praktik i uddannelserne.

Undersøgelsen "De unges vandring i uddannelsessystemet" er sat i værk. Den udføres af AKF og forventes færdig ultimo 2008.

Vækstforum vedtog på sit møde den 29. august 2008 at indstille til Regionsrådet, at der under indsatsområde 2 – udvikling af nye uddannelser - bevilges 589.000 kr. til projekt Flere og bedre studerende på elektroingeniøruddannelsen og 787.500 kr. til projekt Teknologiobservatorium.

Vækstforum behandlede desuden en ansøgning fra EUC Midt om midler til at sikre, at flere eliteelever går videre til produktionsteknolog uddannelsen. Vækstforum fandt ikke projektet støtteberettiget, da de i ansøgningen beskrevne aktiviteter retter sig mod undervisningen på erhvervsuddannelsen, hvorfor det falder i periferien af formålet med projekt Mere uddannelse. Vækstforum har derfor ikke afgivet indstilling om bevilling til dette projekt.

Mere Uddannelse - indsatsområde 2 - Udvikling af nye uddannelser

Vækstforum har indkaldt ansøgninger om udvikling af nye uddannelse med fokus på følgende områder:

- Stimulerer interessen for det teknisk/naturvidenskabelige område.
- Skaber "hul igennem" fra erhvervsuddannelser til KVV, MVU/LVV.
- Styrker de eksisterende uddannelser.
- Udvikler forløb med øget praktikindhold i uddannelsesforløbet.
- Internationaliserer uddannelserne.

For at komme i betragtning til støtte skal projekterne til udvikling af de videregående uddannelser leve op til en flerhed af nedenstående kriterier:

- Uddannelsen skal kunne godkendes af staten.
- Uddannelsen skal have et betydeligt indhold af nyhed i form og/eller indhold.
- Uddannelsen skal som hovedregel have et integreret praksiselement.
- Uddannelsen skal gerne medvirke til et øget udbud af videregående uddannelser uden for universitetsbyen.
- Uddannelserne sigter mod dokumenterede gode jobmuligheder.
- Uddannelserne har et betydeligt element af iværksætterkultur indbygget.
- Uddannelsen passer ind i en international sammenhæng.

Uddannelsesinstitutionerne er opfordret til i samarbejdsgrupper/konsortier at byde ind med mulige projekter.

1. ansøgning: Flere og bedre studerende på elektronikingeniøruddannelsen.

Hovedansvarlig for ansøgningen er AU-HIH. Desuden deltager IngeniørHøjskolen i Aarhus (IHA) og Vitus Bering i Horsens (VIAAUC). Derudover er der foreløbigt aftaler om medvirken fra følgende virksomheder: Siemens Windpower, DEIF, Bang og Olufsen, KK electronic, Mechtronic, Velux og Electricon.

Ansøgningen består af to delprojekter, som gennemføres samtidigt og parallelt. De to delprojekter er indbyrdes relaterede og overlappende i forhold til det overordnede mål, som er at mindske frafaldet ved at ruste de studerende bedre fagligt til at gennemføre studiet bl.a. gennem aftaler om tilknytning til private virksomheder gennem hele studieforløbet.

Delprojekt 1: Mesterlæremodellen.

Hidtil har ingeniørstuderende arbejdet med konkrete projekter i virksomheder i den sidste del af studiet. Fremover er det tanken via dette projekt at inddrage konkrete projekter i virksomheder samt evt. studiejob i hele studieforløbet (3½ år).

Det er målet, at der i samarbejdet mellem uddannelsesinstitutioner og virksomheder oparbejdes et fagligt netværk, som på sigt vil give flere og bedre kandidater samt lette virksomhedernes rekruttering, idet de kender kandidaten på forhånd.

Delprojekt 2: Minimering af frafald.

I de senere år har der været et meget højt frafald på elektronikingeniøruddannelsen (ofte mere end 40 %). Det uacceptabelt store frafald er ikke kun et problem på AU-HIH, det er desværre et mere generelt fænomen på ingeniøruddannelse. Dette delprojekt har således til formål at afdække årsager hertil og efterfølgende udvikle og implementere tiltag, som i væsentlig grad kan reducere frafaldet. De nødvendige tiltag vil blive udviklet i samarbejde med virksomhederne, og vil efterfølgende blive implementeret på alle tre uddannelsesinstitutioner. Det forventes endvidere, at delprojekt Mesterlæreren også vil medvirke til et stærkt reduceret frafald, således at man i løbet af nogle år kan reducere frafaldet til under 15 %.

Industrien i Region Midt, og især i den vestlige del, har et stadigt stigende behov for elektronikingeniører, som det vil være væsentligt at imødekomme, og det kan bl.a. ske ved, at flere studerende gennemfører uddannelsen.

Finansiering

Region Midtjylland	589.000 kr.
Uddannelsesinstitutioner	486.000 kr.
Medvirkende virksomheder	105.000 kr.
I alt	1.180.000 kr.

Projektets samlede udgifter er på 1.180.000 kr. Heraf finansierer uddannelsesinstitutionerne selv 486.000 kr., de medvirkende virksomheder 105.000 kr., der søges således om 589.000 kr. til det samlede projekt.

De to delprojekter og dermed projektet i sin helhed opfylder helt centrale kriterier (4 ud af 7) for tildeling af midler fra Mere uddannelse.

2. ansøgning Teknologiobservatorium.

Ansøger er AU-HIH, Center for innovation og forretningsudvikling. Deltagere i projektet er endvidere CEU Herning, Herning Gymnasium, Uddannelsescenter Ringkøbing-Skjern samt Naturvidenskabernes Hus i Bjerringbro. Yderligere har følgende virksomheder givet tilsagn om at medvirke: Siemens Windpower A/S, Vestas Control Systems A/S, HIRC og Dantherm Power A/S.

Projektets mål er at øge interessen for teknik og naturvidenskab blandt unge i ungdomsuddannelserne via etablering af et teknologiobservatorium. Tanken bag er, at den øgede interesse efterfølgende vil medvirke til en øget tilgang til ingeniøruddannelserne.

Projektets bærende idé er, at de unge mennesker gennem en blanding af leg og interaktiv læring skal få øget interesse for og indsigt i det naturvidenskabelige område ved at opleve komplicerede teorier omsat i praksis.

Projektet skal bl.a. resultere i opbygningen af en række mobile installationer, som skal høre hjemme på AU-HIH, men som kan udlånes til uddannelsesinstitutioner, som AU-HIH indgår partnerskabsaftaler med.

I første omgang er det tanken at opbygge installationer, som relaterer sig til følgende teknologier og læringskoncepter: Biometri, sensorteknologi og computersimulering.

Det er endvidere tanken, at ingeniørstuderende skal virke som instruktører og undervisere, hvorved det sociale miljø omkring læringen søges fastholdt på de unges præmisser, som herved også introduceres til studiemiljøet.

På sigt er det tanken, at installationerne kan bruges uden direkte hjælp fra AU-HIH, hvilket øger muligheden for effektspredning til hele regionen.

Finansiering

Region Midtjylland	787.500 kr.
AU-HIH	328.500 kr.
Øvrige uddannelsesinstitutioner	216.000 kr.
Medvirkende virksomheder	240.000 kr.
Leverandører	120.000 kr.
I alt	1.692.000 kr.

Projektets samlede udgifter er på 1.692.000 kr., hvor AU-HIH selv finansiere 328.500 kr., de øvrige uddannelsesinstitutioner 216.000 kr., de medvirkende virksomheder 240.000 kr., leverandørerne 120.000 kr., og der søges om 787.500 kr.

Projektet opfylder i alt væsentlighed de centrale kriterier (3 af 7) for tildeling af midler fra Mere uddannelse, ligesom det må forventes, at projektet vil have meget positive effekter på længere sigt.

1-26-82-07

12. Indstilling fra Vækstforum om bevilling til udvikling af nyt koncept for formidling, IT og forretningsdrift for Danmarks Pengemuseum (Danmarks Industriumuseum)

Resumé

Regionsrådet har reserveret midler til en formålsbestemt pulje til finansiering af regionale oplevelsesprojekter. Puljen til regionale oplevelsesprojekter har været udbudt med 2 prækvalifikationsrunder i 2007, hvor der samlet er indkommet 97 projektideer. Det nedsatte ekspertpanel har prækvalificeret 20 projektideer på baggrund af disse. Vækstforum har tidligere behandlet 16 ansøgninger. Der er efter dialog og tilretning udarbejdet egentlige ansøgninger, hvoraf der til Vækstforums møde den 29. august 2008 var indkommet en ny ansøgning samt en ansøgning til genbehandling, da finansieringen for dette projekter har ændret sig. Med mødet i Vækstforum den 29. august 2008 er alle ansøgninger fra de to runder behandlet. Tre projekter har valgt ikke at søge om midler fra puljen.

Forretningsudvalget indstiller, at indstillingen fra Vækstforum tiltrædes, således
---

at der af Region Midtjyllands midler til erhvervsudvikling, reservationen til regionale oplevelsesprojekter, bevilges 240.000 kr. i 2008 og 360.000 kr. i 2009 til Danmarks Industriumuseum til projektet "Udvikling af nyt koncept for formidling, IT og forretningsdrift for Danmarks Pengemuseum – et omdrejningspunkt for kultur, uddannelse og erhverv."

Birgit Jonassen, Kate Runge og Poul Müller var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Beslutning

Indstillingen blev vedtaget.

Knud Hammer, Laila Munk Sørensen, Viggo Nielsen, Martin Merrild og Ulla Diderichsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Regionsrådet vedtog på sit møde den 20. juni 2007 at reservere en økonomisk ramme på 15,5 mio. kr. til en formålsbestemt pulje til finansiering af regionale oplevelsesprojekter.

Vækstforum vedtog på sit møde den 29. august 2008 at indstille til Regionsrådet, at der af Region Midtjyllands midler til erhvervsudvikling - reservationen til regionale oplevelsesprojekter - bevilges 600.000 kr. (2008: 240.000 kr., 2009: 360.000 kr.) til projektet

---

"Udvikling af nyt koncept for formidling, IT og forretningsdrift for Danmarks Pengemuseum – et omdrejningspunkt for kultur, uddannelse og erhverv".

Vækstforum godkendte på sit møde den 13. juni 2007 etablering af formålsbestemte puljer, herunder en pulje til regionale oplevelsesprojekter, som har været udbudt med en ansøgningsrunde den 1. august og den 17. september 2007. Samtidig godkendte Vækstforum kriterier for anvendelse af puljen og etablering af et ekspertpanel, der har til opgave at vurdere, om projekterne lever op til Vækstforums kriterier for regionale oplevelsesprojekter. Ansøgningsproceduren består af en prækvalifikationsrunde og en efterfølgende runde med konkrete ansøgninger, såfremt ansøgningen er blevet prækvalificeret. De prækvalificerede ansøgninger er blevet bedt om at udarbejde en egentlig ansøgning blandt andet med udgangspunkt i ekspertpanelets anbefalinger.

Der er i de 2 ansøgningsrunder i alt prækvalificeret 20 projekter. Vækstforum har tidligere behandlet 16 ansøgninger, mens tre ansøgere har valgt ikke at søge om tilskud fra den formålsbestemte pulje for regionale oplevelsesprojekter.

- ./.
- Der var til Vækstforums møde den 29. august 2008 indkommet en ny ansøgning: Danmarks Industrimuseum i Horsens søger om tilskud til projektet "Udvikling af nyt koncept for formidling, IT og forretningsdrift for Danmarks Pengemuseum – et omdrejningspunkt for kultur, uddannelse og erhverv". Administrationens notat om ansøgningen er vedlagt som bilag.

Formålet med projektet er at udvikle nye formidlingsformer samt et forretningskoncept til anvendelse i udviklingsprojektet Danmarks Pengemuseum. Danmarks Pengemuseum tænkes etableret som et nationalt og internationalt funderet museums- og conference-center i tilknytning til Danmarks Industrimuseum.

Projektets mål er at skabe nye koncepter for museer og attraktioner ved at kombinere viden, forskning og brugen af oplevelser med nye medier og formidlingsformer til forretnings- og erhvervsudvikling. Der sættes samtidig fokus på at skabe tvær-sektorielle synergier mellem finanssektoren, erhvervslivet, uddannelsesinstitutionerne, turismen og kulturarven i Region Midtjylland.

Der søges om tilskud til projektet fra den formålsbestemte pulje til regionale oplevelsesprojekter på 600.000 kr.

1-33-76-23-38-08

13. Indstilling fra Vækstforum om bevilling til initiativer vedrørende tiltrækning af UEFA EM-slutrunden i fodbold for U-21 herrer i 2011

Resumé

Herning Kommune søger i fællesskab med Viborg og Århus kommuner om støtte til tiltrækning af UEFA EM-slutrunden i fodbold for U-21 herrer fra "puljen for støtte til tiltrækning af store internationale sportsbegivenheder i Region Midtjylland". Sluttrunden finder sted den 12.-25. juni 2011.

Forretningsudvalget indstiller, at indstillingen fra Vækstforum tiltrædes, således
---

at der af Regions Midtjyllands midler til erhvervsudvikling, reservationen til tiltrækning af store internationale sportsbegivenheder til Region Midtjylland, bevilges 287.500 kr. i 2008 til Herning Kommune til initiativer vedrørende tiltrækning af UEFA EM-slutrunden i fodbold for U-21 herrer i 2011, idet det forudsættes, at der gennemføres en evaluering som beskrevet i sagsfremstillingen.

Birgit Jonassen, Kate Runge og Poul Müller var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Beslutning

Indstillingen blev vedtaget.

Knud Hammer, Laila Munk Sørensen, Viggo Nielsen, Martin Merrild og Ulla Diderichsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Regionsrådet vedtog på sit møde den 18. juni 2008 at reservere en økonomisk ramme på 1,25 kr. årligt i årene 2008 - 11, i alt 5 mio. kr., til at støtte initiativer, der kan tiltrække store internationale sportsbegivenheder til Region Midtjylland.

Vækstforum indstiller på baggrund af skriftlig høring i Vækstforums formandskab, **at** der fra reservationen til tiltrækning af store internationale sportsbegivenheder til Region Midtjylland bevilges 287.500 kr. til Herning Kommune til initiativer vedrørende tiltrækning af UEFA EM-slutrunden i fodbold for U-21 herrer i 2011, og **at** bevillingen gives under forudsætning af, at der gennemføres en evaluering. Såfremt sluttrunden placeres i Region Midtjylland skal evalueringen ske via en STØBBE (Sports Turismens Økonomiske og Beskæftigelsesmæssige Betydning) analyse, eller som minimum via en deltagerundersøgelse der fastslår antallet af deltagerdøgn og forbrug pr. deltagerdøgn. Såfremt sluttrunden ikke placeres i Region Midtjylland gennemføres der en evaluering på budforløbet – herunder læringspunkter.

Puljen til tiltrækning af store internationale sportsbegivenheder har som formål at yde økonomisk støtte til tiltrækning af større sportsarrangementer og events, som kan profilere Region Midtjylland regionalt, nationalt og internationalt. Målet med puljen er at medvirke til tiltrækning af store internationale sportsarrangementer, som kan sikre oplevelser, der er med til at øge regionens attraktionsværdi og mulighederne indenfor oplevelsesøkonomien. Desuden skal midlerne medvirke til, at nationale midler fra Regeringens "Handlingsplan for at trække store idrætsbegivenheder til Danmark" udmøntes i placeringen af større internationale sportsbegivenheder i Region Midtjylland.

Der er opsat følgende kriterier for puljen - det er dog ikke et ultimativt krav at alle kriterier er opfyldt:

- Arrangementet skal være en markant sportsbegivenhed med højt internationalt sportsligt niveau - eksempelvis VM, EM, World cup m.fl. Der kan også være tale om arrangementer af højt internationalt niveau i forhold til målgruppe.
- Arrangementet skal som udgangspunkt afholdes i samarbejde mellem flere kommuner og organisationer - eller have betydning for flere kommuner.
- Arrangementet skal have betydelige afledte positive samfundsøkonomiske effekter i Region Midtjylland – såsom målbare effekter på overnatning, forplejning, transport og detailhandel.
- Arrangementet skal udmønte nationale midler.
- Arrangementet skal medvirke til at skabe nye og anderledes oplevelser i Region Midtjylland, som kan give anledning til at tænke sport og idræt ind i nye oplevelseskoncepter.
- Arrangementet skal medvirke til at skabe synlighed for Region Midtjylland.
- Arrangementet vil ligeledes blive vurderet ud fra volumen i forhold til antal overnatninger, deltagere og periode.

./ Notat og kriterier for tilskud fra puljen til støtte af tiltrækning af større sportsbegivenheder til Region Midtjylland vedlægges.

DBU og Sport Event søger i fællesskab med kommunerne Herning, Viborg, Århus og Aalborg at tiltrække UEFA EM-slutrunden i fodbold for U-21 for herrer i 2011 til Danmark – men med størstedelen af arrangementet udmøntet i Region Midtjylland. Kampene spilles i alle fire byer og finalen spilles på Århus Stadion – mens Silkeborg og Randers inddrages som trænings- og overnatningsbyer.

Slutrunden finder sted fra den 12.-25. juni 2011, og tæller samtidig som kvalifikation til OL i London 2012.

./ Herning Kommune søger sammen med Viborg og Århus kommuner i den forbindelse om i alt 287.500 kr. - svarende til 50 % af budgettet for budafgivelsen - fra "Pulje for støtte til tiltrækning af store internationale sportsbegivenheder i Region Midtjylland". Ansøgning og budget vedlægges.

Budprocessen finder sted fra september til december 2008 – og inkluderer Site inspection fra UEFA. 14 lande har vist interesse for at afholde slutrunden, mens ansøgerfeltet er indsnævret til Danmark (Herning, Viborg, Århus og Aalborg) og Israel. Afgørelsen på budprocessen foreligger december 2008.

Det er administrationens opfattelse, at ansøgningen vedrørende tiltrækning af UEFA EM-slutrunden i fodbold for U-21 for herrer i 2011 til Danmark – Midtjylland lever op til de af vækstforum fastsatte kriterier.

- Arrangementet er en markant sportsbegivenhed med højt internationalt sportsligt niveau.
- Arrangementet afholdes i samarbejde mellem flere kommuner og organisation, og bidrager samtidig til et tværregionalt samarbejde.
- Arrangementet vil have betydelige positive samfundsøkonomiske effekter i Region Midtjylland – idet der som direkte følge af arrangementet vil være minimum 5000 overnatninger i Regionen samt et ikke ubetydelig antal tilskuere. Ved sidste slutrunde overværede godt 210.000 tilskuere kampene, heraf var 20.000 fra udlandet.
- Arrangementet medvirker til at skabe synlighed for Region Midtjylland – overfor de otte deltagende nationer, samt for andre med interesse for fodbold – idet kampene sendes direkte på Eurosport.
- Arrangementet bidrager til at igangsætte en udvikling af konceptet "værtskabet" i de involverede byer – i samarbejde med hoteller, restauranter og detailhandel.

Det forudsættes, at der gennemføres en evaluering. Såfremt slutrunden placeres i Region Midtjylland skal evalueringen ske via en STØBBE-analyse eller som minimum via en deltagerundersøgelse der fastslår antallet af deltagerdøgn og forbrug pr. deltagerdøgn. Såfremt slutrunden ikke placeres i Region Midtjylland gennemføres der en evaluering på budforløbet – herunder læringspunkter.

Der er ikke tidligere bevilget midler fra reservationen til tiltrækning af store internationale sportsbegivenheder til Region Midtjylland.

1-33-76-23-22-08

14. Indstilling fra Vækstforum om reservation af midler til formålsbestemt pulje "Offentlig-Privat Innovation (OPI)"

Resumé

Regionsrådet bevilgede den 16. juni 2008 0,8 mio. kr. til forberedelse af en pulje til støtte af offentlig-privat samarbejde. Vækstforum indstiller, at der reserveres 5 mio. kr. til en formålsbestemt pulje med titlen "Offentlig-Privat Innovation (OPI)" i 2008-2009. Formålet med satsningen på offentlig-privat innovation er at skabe nye forretningsmæssige udviklings- og vækstmuligheder for det private erhvervsliv ved at indgå i alliancer med offentlige aktører. Den formålsbestemte pulje skal være med til at igangsætte en række offentlig-private innovationsprojekter i regionen. På baggrund af erfaringerne med puljen kan der blive tale om indstilling om yderligere reservation af midler.

Forretningsudvalget indstiller, at indstillingen fra Vækstforum tiltrædes, således
---

at der af Region Midtjyllands midler til erhvervsudvikling reserveres en økonomisk ramme på 5 mio. kr. i år 2008 til en formålsbestemt pulje "Offentlig-Privat Innovation" i 2008 - 2009.

Birgit Jonassen, Kate Runge og Poul Müller var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Beslutning

Indstillingen blev vedtaget.

Knud Hammer, Laila Munk Sørensen, Viggo Nielsen, Martin Merrild og Ulla Diderichsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Regionsrådet vedtog på sit møde den 16. juni 2008 at bevilge 0,8 mio. kr. til forberedelse af en pulje til finansiering af projekter under offentlig-privat samarbejde.

Vækstforum vedtog på sit møde den 29. august 2008 at indstille til Regionsrådet, at der reserveres 5 mio. kr. af de regionale erhvervsudviklingsmidler i 2008 til en formålsbestemt pulje, "Offentlig-Privat Innovation" i 2008-2009. På baggrund af erfaringerne med puljen kan der blive tale om indstilling om yderligere reservation af midler.

Vækstforum har i sin handlingsplan prioriteret, at 80 % af de regionale erhvervsfremmemidler skal anvendes til initiativer, som tager deres udgangspunkt i Erhvervsudviklingsstrategi 2007-2010 og Handlingsplan 2007 - 2008. De resterende 20 % anvendes til formålsbestemte puljer, hvor regionale aktører kan komme med forslag til initiativer.

Der har i 2007 været udbudt temaerne "Oplevelsesøkonomi" og "Udvidelse af arbejdsstyrken" under de formålsbestemte puljer og Regionsrådet har reserveret midler hertil.

- ./ Der er nu forslag om en pulje med titlen "Offentlig-Privat Innovation (OPI)" i 2008-2009. Kriterier for tildeling af midler fra OPI formålsbestemt pulje er vedlagt.

Innovation er bredt anerkendt som en væsentlig driver for vækst og udvikling og internationale undersøgelser dokumenterer, at samarbejder på tværs af sektorer og fag m.m. har større sandsynlighed for at skabe innovation end hvis parterne arbejder hver for sig. Det offentlig-private samarbejde søges i disse år også styrket på en lang række områder, bl.a. har regeringen sat fokus på området ved i finanslovsaftalen for 2008 at afsætte 3 mia. kr. i perioden 2009-15 til medfinansiering af investeringer i arbejdskraftbesparende teknologi for at give den offentlige velfærdsservice et kvalitetsløft og imødegå manglen på arbejdskraft.

Med en satsning på offentlig-privat innovation kan Vækstforum og Regionsrådet støtte op om bestræbelserne på at nå et øget offentlig-privat samarbejde til gavn for begge sektorer.

Formålet med offentlig-privat innovation er at skabe nye forretningsmæssige udviklings- og vækstmuligheder for det private erhvervsliv ved at indgå i innovationsalliancer med offentlige aktører. Vækstforum vil som første skridt at etablere en formålsbestemt pulje for 2008 og 2009 med titlen "Offentlig-Privat Innovation (OPI)". Indsatsen i 1. runde omfatter primært projekter, der omhandler arbejdskraftbesparende teknologier og målrettes især sundheds- og ældreområderne, idet en mindre del af puljen reserveres til andre perspektivrige projekter.

Målet med den formålsbestemte pulje til offentlig-privat innovation er, at der i løbet af projektperioden igangsættes et antal projekter, hvori der udvikles samarbejdsmetoder og -modeller, der fremmer offentlig-privat samarbejde samt startes en proces hen imod udvikling af nye produkter, processer og serviceydelser, som kan kommercialiseres af den private sektor og er anvendelsesorienterede for den offentlige sektor. I de enkelte udviklingsprojekter bliver der bl.a. fokus på at klarlægge, om der er potentiale til at søge medfinansiering til en videreudvikling af projektet fra statslige initiativer, f.eks. fonden til arbejdskraftbesparende teknologi.

I det offentlig-private samarbejde anvendes den offentlige sektors udfordringer som platform til at fremme innovation og vækst i det private erhvervsliv. Når virksomhederne medvirker til at skabe nye produkter og ydelser til offentlige institutioner, får de samtidig mulighed for at omsætte og kommercialisere resultaterne på større markeder, hvor lignende behov opleves. For den offentlige sektor kan der skabes nye organiseringer af arbejdet, udnyttelse af nye teknologiske muligheder m.m., som kan være med til at forbedre den offentlige service og velfærdsydelser.

Der er en række udfordringer for offentlig-privat innovation - bl.a. kulturen, manglende kendskab hos parterne til hinandens viden og kompetencer, manglende fleksibilitet i udbudsregler, fokus på her- og nu omkostninger frem for de langsigtede økonomiske forde-

le m.m. For at kunne imødegå udfordringerne, kræves der åbenhed og villighed i begge sektorer til at sætte fokus på de langsigtede udviklingsmuligheder. Lykkes det, er der store samfundsmæssige og erhvervsmæssige perspektiver i et øget offentligt-privat samspil.

De konkrete effekter af OPI-puljen forventes bl.a. at være:

- at der i regionen opnås erfaringer med, om og hvordan der kan skabes innovation gennem offentlig-privat samarbejde. Herunder bl.a. under hvilke forudsætninger og med hvilke metoder, der opnås de mest perspektivrige samarbejder, og
- at erfaringerne anvendes som grundlag for at vurdere, om der skal igangsættes en større strategisk og målrettet satsning på offentlig-privat innovation.

1-15-2-76-5-07

15. Indgåelse af samarbejdsaftale med Nedre Schlesien, Polen

Resumé

Forslag til samarbejdsaftale mellem Nedre Schlesien i Polen og Region Midtjylland, som er nu godkendt af den polske regering og tiltrådt af den regionale forsamling i Nedre Schlesien, forelægges til tiltrædelse af Regionsrådet.

Forretningsudvalget indstiller,
--

at samarbejdsaftale mellem Nedre Schlesien, Polen, og Region Midtjylland tiltrædes.

Birgit Jonassen, Kate Runge og Poul Müller var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Beslutning

Indstillingen blev vedtaget.

Knud Hammer, Laila Munk Sørensen, Viggo Nielsen, Martin Merrild og Ulla Diderichsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Regionsrådet besluttede på sit møde den 10. januar 2007, at der skulle optages forhandlinger med Nedre Schlesien (Dolny Slask) i Polen med henblik på videreførelse af Ringkjøbing Amts samarbejdsaftale med den polske region.

Ringkjøbing Amt havde fra oktober 2001 en samarbejdsaftale med Nedre Schlesien, og der blev bl.a. etableret samarbejde mellem Handels- og Ingeniørhøjskolen i Herning og det Tekniske Universitet i Wroclaw. Wroclaw er Polens 4. største by med ca. 650.000 indbyggere og har ud over universitetet 12 højere læreranstalter med i alt 130.000 studerende, så profilen vil passe til Region Midtjylland med hensyn til kompetenceudvikling og samarbejde mellem højere læreranstalter, virksomheder og offentlige myndigheder. Således har også VIA University College samarbejde med det Tekniske Universitet i Wroclaw, som man ønsker at udbygge i samarbejde med Region Midtjylland, og Regionen har endvidere etableret en profil vedrørende vedvarende energi, som kan blive et spændende samarbejdsfelt for Region Midtjylland. Polens medlemskab af EU giver hertil en række muligheder for samarbejdsprojekter - bl.a. i det nye Interreg Østersøprogram.

Processen med aftalens tilblivelse er blevet forsinket - dels fordi der i efteråret 2007 blev udkrevet valg i Polen og dels fordi aftalen efterfølgende skulle godkendes i det Polske udenrigsministerium. Internationalt udvalg behandlede på sit møde den 5. september 2007 et udkast til aftalen.

- ./ Den 26. juni vedtog den regionale forsamling i Nedre Schlesien aftalen, efter at den i januar var blevet godkendt af det Polske udenrigsministerium. Vedlagt findes aftalen på engelsk, dansk og polsk. Det forventes, at aftalen vil kunne underskrives ultimo 2008/ primo 2009 i forbindelse med et arrangement i Wrocław.
- ./ I begyndelsen af 2008 blev der udfærdiget en handlingsplan for 2008, som indeholder forslag til en række aktiviteter. På grund af forsinkelsen med godkendelsen af aftalen, er alle dele i handlingsplanen endnu ikke sat i værk. Endvidere har det vist sig, at et projektforslag i handlingsplanen, som Horsens kommune var i kontakt med Nedre Schlesien om at gennemføre, henvende sig til en anden målgruppe end oprindeligt forudsat. Horsens kommune har derfor måttet melde fra.

Nedre Schlesien har tilkendegivet, at man ønsker at gennemføre et studiebesøg i Region Midtjylland. Deltagere vil være repræsentanter fra kommuner, projektkoordinatorer samt fra kontoret for Nedre Schlesiens Marskal. Deltagerne arbejder med projekter, der finansieres af EU midler fra Operational Programme Human Resources. I den forbindelse vil de gerne besøge Region Midtjylland for at se, hvordan man her arbejder med eksempelvis ældrepleje, handicaphjælp og almindelig sundheds- og familiepleje. Dette besøg forventes at kunne finde sted i slutningen af 2008 eller i begyndelsen af 2009.

Der arbejdes endvidere med at undersøge mulighederne for at udvikle relevante fælles projekter under Interreg IVB Østersø programmet, da både Region Midtjylland og Nedre Schlesien er en del af det støtteberettigede område.

Sagen har været behandlet i Udvalget vedrørende Region Midtjyllands globaliseringsstrategi på møde den 3. september 2008. Udvalget anbefaler, at aftalen tiltrædes af Regionsrådet.

1-15-2-76-10-07

16. Indgåelse af samarbejdsaftale med Leningrad Oblast, Rusland

Resumé

Forslag til samarbejdsaftale mellem Leningrad Oblast i Rusland og Region Midtjylland, der bl.a. omfatter regional udvikling, turisme og sundhed forelægges til tiltrædelse af Regionsrådet.

Forretningsudvalget indstiller,
--

at samarbejdsaftale mellem Leningrad Oblast; Rusland, og Region Midtjylland tiltrædes.

Birgit Jonassen, Kate Runge og Poul Müller var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Beslutning

Indstillingen blev vedtaget.

Knud Hammer, Laila Munk Sørensen, Viggo Nielsen, Martin Merrild og Ulla Diderichsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Regionsrådet besluttede på sit møde den 10. januar 2007, at der skulle indledes forhandlinger med Leningrad Oblast i Rusland med henblik på videreførelse af Århus Amts samarbejdsaftale med den russiske region, og dette er indskrevet i den internationale strategi "Fornyelse gennem globalt udsyn" for Region Midtjylland, som blev godkendt af Regionsrådet den 16. april 2008.

Leningrad Regionen er den region, som omkranser byen St. Petersborg, og regionen har ca. 1,6 mio. indbyggere. Regionen ledes af en regeringsudnævnt guvernør.

Baggrunden for Regionsrådets beslutning var, at Århus Amt i en række år havde haft et samarbejde med Leningrad Regionen. Den seneste samarbejdsaftale mellem disse to regioner blev underskrevet i 2005. Samarbejdet har været understøttet af Danish Business Service kontoret i St. Petersborg, som støttes af Region Midtjylland, og der har været gennemført en række projekter indenfor bl.a. erhverv, uddannelse og kultur. Flere af disse projekter har været støttet af EU, Nordisk Råd eller af statslige danske midler. Et eksempel er projektet "Fertile environment", gennemført i 2005 – 2006, som sigtede på ved hjælp af dansk know-how at opkvalificere en række aktører i Leningrad Regionen indenfor iværksætteri og udvikling af nye virksomheder. Dette projekt var finansieret af EU's TACIS program.

-
- ./.
- Det forventes, at samarbejdsaftalen kan give gode muligheder for udvikling af projekter inden for fødevareresektoren, miljøteknologi og teknologi til udnyttelse af vedvarende energi i samarbejde med Leningrad Oblast, og også muligheder for at åbne døre for leverandører af udstyr til industri og offentlige myndigheder - f.eks. hospitalsudstyr og udstyr til handicapsektoren. Der er som bilagvedhæftet et notat om samarbejds muligheder med Leningrad regionen og om erfaringerne fra det hidtidige samarbejde

Guvernøren for Leningrad Regionen, er ved brev orienteret om Regionsrådets ønske om, at samarbejdet videreføres, og guvernøren er inviteret til at besøge Region Midtjylland med henblik på, at der underskrives en aftale mellem de to regioner.

- ./.
- Indholdet af den nye samarbejdsaftale har været drøftet på administrativt niveau mellem de to regioner, og regionerne er principielt enige om indholdet af en aftale mellem de to regioner. Dervedlægges et udkast til aftale. Grundlaget for aftaleudkastet er de to regioners ansvarsområder samt erfaringerne fra det hidtidige samarbejde mellem Leningrad Regionen og Region Midtjylland. Indsatsfelterne i den nye aftale er: Regional udvikling, sundhedsområdet, det sociale område, virksomhedsudvikling, vedvarende energi, kultur og turisme.

Det bemærkes, at Danish Business Service kontoret i St. Petersborg, der som ovenfor anført har spillet en vigtig rolle i det hidtidige samarbejde, også forventes også at få en vigtig rolle i et nyt samarbejde. Kontoret, som er beliggende i St. Petersborg, har to russiske ansatte og tilbyder assistance til især små og mellemstore virksomheder, som vil ind på det russiske marked. Senest har kontoret været involveret i etableringen af en større svinefarm i Leningrad Oblast. Kontoret er organiseret som en forening og modtager et tilskud på 130.000 kr. om året fra Region Midtjylland.

Sagen er behandlet i Udvalget vedrørende Region Midtjyllands globaliseringsstrategi på møde den 3. september 2008. Udvalget anbefaler, at aftalen tiltrædes af Regionsrådet.

0-2-28-07

17. Udpegning af medlem af studierådet ved VIA University College, Holstebro

Resumé

VIA University College har anmodet Region Midtjylland om at udpege et medlem af studierådet for pædagoguddannelsen, der udbydes i Holstebro.

Forretningsudvalget indstiller,
--

at formanden bemyndiges til at godkende en indstilling fra gruppeformændene om udpegning af et medlem af studierådet for pædagoguddannelsen i Holstebro.

Birgit Jonassen, Kate Runge og Poul Müller var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Beslutning

Harry Jensen blev udpeget som medlem af studierådet for pædagoguddannelsen i Holstebro.

Knud Hammer, Laila Munk Sørensen, Viggo Nielsen, Martin Merrild og Ulla Diderichsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Folketinget vedtog den 1. juni 2007 forslag til Lov om professionshøjskoler for videregående uddannelser. Loven betyder, at alle professionsbacheloruddannelser – for eksempel til lærer, diplomingeniør, sygeplejerske, pædagog, fysioterapeut, socialrådgiver, jordemoder m.m. – er samlet i nye professionshøjskoler pr. 1. januar 2008.

Professionshøjskolen VIA University College er en fusion mellem fem centre for videregående uddannelser, som er beliggende i Region Midtjylland. De fem centre er Jysk Center for Videregående Uddannelse (JCVU), CVU vita, Vitus Bering Danmark, CVU Midt-Vest og CVUalpha. VIAs professionsbacheloruddannelser er placeret inden for tre højskoler: Pædagogisk-socialfaglig Højskole, Sundhedsfaglig Højskole og Teknisk-Merkantil Højskole. VIA udbyder desuden almen ungdomsuddannelse samt erhvervsrettet ungdomsuddannelse på de institutioner, der ved sammenlægningen var godkendt til at udbyde disse uddannelser. VIA forventer i 2008 at oprette i alt 23 studieråd ved uddannelsesinstitutioner, der er tilknyttet VIA.

- ./.
- VIA University College har på baggrund heraf i henvendelse af 16. maj 2008 anmodet Region Midtjylland om at udpege et medlem af studierådet for pædagoguddannelsen, der udbydes i Holstebro. Det bemærkes, at Regionsrådet har udpeget regionsrådsmedlem Harry Jensen til bestyrelsen for CVU vita pædagoguddannelsen. Bestyrelsen er nedlagt med udgangen af 2007.

Studierådets overordnede opgaver vil i henhold til § 13 i Lov om Professionshøjskoler være:

- At sikre det lokale uddannelsessted mulighed for indflydelse på uddannelse og undervisning.
- At styrke mulighederne for at videreføre og udvikle en særlig identitet og kultur, der knytter sig til grunduddannelsen
- At rådgive uddannelsesudvalg, rektor og bestyrelsen om tilrettelæggelse, gennemførelse og udvikling af grunduddannelser og efter- og videreuddannelser i tilknytning hertil, og
- At udarbejde forslag til studieordning og ændringer heri.

Studierådets vedtægter er under udarbejdelse og tilsendes studierådets udpegede medlemmer. Det første konstituerende møde i studierådet forventes afholdt primo november 2008.

1-01-77-7-07

18. Vedtagelse af Socialt Kapitel i Region Midtjylland

Resumé

Regions-MEDudvalget nedsatte i april 2007 en arbejdsgruppe, som skulle komme med forslag til et Socialt Kapitel i Region Midtjylland som en del af regionens personalepolitik. Forslaget har været i høring i Hoved-MEDudvalgene, og efter behandling af høringssvarene godkendte Regions-MEDudvalget det foreliggende forslag til "Det Sociale Kapitel i Region Midtjylland" den 20. juni 2008.

Forretningsudvalget indstiller,
--

at "Det Sociale Kapitel i Region Midtjylland" godkendes.

Birgit Jonassen, Kate Runge og Poul Müller var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Beslutning

Indstillingen blev vedtaget.

Knud Hammer, Laila Munk Sørensen, Viggo Nielsen, Martin Merrild og Ulla Diderichsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Regions-MEDudvalget nedsatte i april 2007 en arbejdsgruppe, som skulle komme med forslag til, dels hvordan Region Midtjylland og regionens arbejdspladser kan arbejde for at fastholde ansatte, som er i fare for at miste deres arbejde på grund af nedsat eller ændret arbejdsevne, dels hvorledes regionen og dens arbejdspladser kan indsluse personer, som er ledige, eller som har en nedsat eller ændret arbejdsevne.

Arbejdsgruppens forslag i form af rapporten "Det Sociale Kapitel i Region Midtjylland" har været i høring i Hoved-MEDudvalgene, og efter behandling af høringssvarene godkendte Regions-MEDudvalget det foreliggende forslag 20. juni 2008.

Såfremt "Det Sociale Kapitel i Region Midtjylland" godkendes, vil rapporten blive lagt på Region Midtjyllands hjemmeside, og der vil blive udarbejdet en "kort og godt" til brug for regionens arbejdspladser.

./. Forslag til Det Sociale Kapitel i Region Midtjylland vedlægges.

1-22-4-08

19. Revisionsberetning vedrørende afregning af statsrefusion til sociale udgifter 2007

Resumé

Regionens revision, KPMG C.Jespersen, har 15. august 2008 afgivet beretning nr. 7 vedrørende Region Midtjyllands modtagelse af statsligt løntilskud til jobtræning og servicejob.

Beretningen skal med Regionsrådets bemærkninger fremsendes til Velfærdsministeriet og Beskæftigelsesministeriet samt til tilsynsmyndigheden.

Forretningsudvalget indstiller,
--

at Regionsrådet tager revisionsberetningen til efterretning og fremsender beretningen til Velfærdsministeriet, Beskæftigelsesministeriet samt Statsforvaltningen Midtjylland.

Bent Hansen og Henrik Qvist var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Beslutning

Indstillingen blev vedtaget.

Knud Hammer, Laila Munk Sørensen, Viggo Nielsen, Martin Merrild og Ulla Diderichsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Region Midtjylland modtager løntilskud fra staten til jobtræning og til servicejobs.

I 2007 udgjorde refusionen 20,4 mio. kr. I henhold til lov om aktiv beskæftigelsesindsats og lov om servicejob skal der til Velfærdsministeriet og til Beskæftigelsesministeriet aflægges reviderede regnskaber for denne statsrefusion.

./.. Regionens revision KPMG C.Jespersen har 15. august 2008 afgivet revisionsberetning nr. 7 vedrørende afregning af statsrefusion til sociale udgifter for 2007 for Region Midtjylland. Beretningen vedlægges.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold og revisionen konkluderer, at det er revisionens opfattelse, at opgørelsen af refusionen fra staten er udarbejdet i overensstemmelse med bekendtgørelsen og regionens registreringer.

Gennemgangen af opgørelsen giver ikke revisionen anledning til at fremkomme med bemærkninger eller supplerende oplysninger til Regionsrådet eller til Velfærdsministeriet eller Beskæftigelsesministeriet.

Det indstilles, at beretningen med udskrift fra regionsrådsmødet fremsendes til ministerierne og til tilsynsmyndigheden.

1-10-2-1-06-V

20. Revision af sundhedsaftaler mellem Region Midtjylland og kommunerne

Resumé

Region Midtjylland og de 19 kommuner har på baggrund af Sundhedsstyrelsens kommentarer i foråret og sommeren 2008 revideret sundhedsaftalerne. De væsentligste ændringer i nærværende aftaler er, at formidlings- og kontaktopgaver i højere grad end før tænkes såvel digitalt som på papir. Koordinering og styring mellem parterne er klarere beskrevet, ligesom opfølgingsprocedurerne er konkretiseret. Aftalerne skal på samme måde som her godkendes i de enkelte kommunalbestyrelser.

Sundhedskoordinationsudvalget vil i forbindelse med indberetningen af sundhedsaftalerne til Sundhedsstyrelsen også fremsende et brev, hvori det præciseres, at man ønsker en afbureaukratisering af arbejdet, og at Region Midtjylland gerne bidrager til arbejdet med form og indhold for den næste generation af sundhedsaftaler.

Forretningsudvalget indstiller,
--

at sundhedsaftalerne godkendes.

Bent Hansen og Henrik Qvist var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Beslutning

Indstillingen blev vedtaget.

Knud Hammer, Laila Munk Sørensen, Viggo Nielsen, Martin Merrild og Ulla Diderichsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Den 30. marts 2007 modtog Sundhedsstyrelsen de sundhedsaftaler, der blev indgået mellem Region Midtjylland og kommunerne i Region Midtjylland til godkendelse. I slutningen af maj samme år modtog Region Midtjylland og kommunerne i Region Midtjylland resultatet af Sundhedsstyrelsens godkendelsesproces. På linje med de øvrige regioner og kommunerne deri blev der fremsendt en godkendelse med en række tilknyttede forudsætninger.

I de generelle bemærkninger indeholder Sundhedsstyrelsens svar tre indvendinger. For det første, at påkrævede formidlings- og kontaktopgaver ikke udelukkende kan baseres på web-løsninger. For det andet ønskes en mere præcis beskrivelse af, hvor der sikres koordinering og styring i og imellem de regionale og kommunale tilbud. For det tredje ønsker Sundhedsstyrelsen en konkretisering af opfølgingsprocedurerne. Derudover er der for hver enkelt aftale kommentarer til hvert kapitel og til hvert kapitels delkrav.

I brevet fra Sundhedsstyrelsen udbedes herefter indsendelse af reviderede sundhedsaftaler senest 1. april 2008. Denne frist blev senere rykket til 1. oktober 2008.

Sundhedskoordinationsudvalget for Region Midtjylland udarbejdede på den baggrund af Sundhedsstyrelsens svarskrivelse et brev, hvori man tog bemærkningerne til efterretning, men at Sundhedskoordinationsudvalget vurderede derudover, at gennemgangen af var sundhedsaftalerne unødigt tekstnær/bureaukratisk. Man problematiserede også det forhold, at statslige embedsmænd skulle godkende aftaler, der var indgået mellem uafhængige politiske myndigheder. Herefter blev Sundhedsstyrelsen opfordret til at indgå i en dialog med regioner og kommuner.

Sundhedsstyrelsen tog imod opfordringen og indbød til konference den 2. november 2007.

Sundhedskoordinationsudvalget godkendte på mødet den 10. september 2007 en strategi for revision af sundhedsaftalerne. Strategiplanen vægter revisionsdelen. Det betyder, at der ikke er tale om en "2. generationsaftale", men derimod om understregning af det, Sundhedsstyrelsen beder om: En revision af 1. generationsaftalen.

I revisionsarbejdet blev de oprindeligt store temagrupper, med repræsentanter for alle kommuner i hver gruppe, reduceret efter et princip om kommunal repræsentation fra hver klynge i hver gruppe (7 personer). Tilsvarende lod hospitalerne sig også repræsentere i temagrupperne (2 personer). Revisionsarbejdet begyndte i begyndelsen af januar 2008. På psykiatriområdet blev revisionen varetaget i den administrative styregruppe vedrørende rammeaftalen.

Selve revisionsarbejdet blev udført i perioden november 2007 til marts 2008. I den periode blev Sundhedsstyrelsen inviteret til et arbejds møde med deltagelse af formandskabet for de nedsatte temagrupper – en repræsentant fra kommuner og hospitaler. Det fremgik af mødet, at Sundhedsstyrelsen søger at påvirke det regionale/kommunale samarbejde ved hjælp af bemærkninger til Sundhedsaftalerne, hvorfor der også må forventes kommentarer til de sundhedsaftaler, der indsendes denne gang.

Det er Sundhedskoordinationsudvalget, der skal godkende den endeligt reviderede generelle sundhedsaftale. En forhåndsgodkendelse blev givet på mødet den 30. april 2008, således at klynge- og bilaterale forhandlinger kunne igangsættes i maj måned. Den endelige godkendelse af den generelle sundhedsaftale foretog Sundhedskoordinationsudvalget på mødet den 11. juni 2008.

Regionsrådet godkendte den generelle aftale på mødet den 18. juni 2008. Aftalen er tilgængelig på Region Midtjyllands hjemmeside.

Parallelt hermed blev der gennemført forhandlinger i de seks klynger og 19 bilaterale forhandlinger med kommunerne. På psykiatriområdet har socialcheferne i den administrative styregruppe vedrørende rammeaftalen besluttet at indstille, at den reviderede generelle sundhedsaftale vedrørende indsatsen for mennesker med sindslidelser godkendes som bilateral aftale mellem kommunerne og Region Midtjylland.

Resultat af revisionsarbejdet: De væsentligste ændringer

./. I følgende præsenteres – i oversigtsform – de væsentligste ændringer. For en mere detaljeret gennemgang henvises til vedlagte notat om afvigelser fra den generelle

---

Sundhedsaftale 2008 - fordelt på klynger og kommuner. Endvidere vedlægges en oversigt over udmøntningen "Puljen til fællesprojekter/ - aftaler med kommunerne".

Kapitel 1 & 2: Udskrivnings- og indlæggelsesforløb for svage ældre patienter & Indlæggelsesforløb

En forudsætning for et integreret sundhedsvæsen er sikre kommunikationslinjer mellem kommuner, hospitaler og almen praksis. Derfor ofres der ved forhandlingerne tid på at diskutere emnet, idet der ofte er "flere indgange" til den kommunale hjemmepleje. Hjemmeplejen kan være opdelt i forhold til geografi, men også således at der er andre telefonnumre uden for normal arbejdstid. Dette vanskeliggør kontakten for eksempel vagtlæger, der skal vide om en patient kan benytte et kommunalt akut tilbud, eller om patienten skal indlægges.

En anden udløber af revisionsarbejdet på dette område er en oversigt over kommunale akutte tilbud som alternativ til hospitalsindlæggelse. Denne oversigt videregives til vagtlægerne.

Tilsvarende er der udarbejdet en oversigt over hospitalernes udgående funktioner. De udgående funktioners formål er at hindre u hensigtsmæssige indlæggelser.

Kapitel 3: Træningsområdet

Genoptræning – almindelige og specialiseret – har haft meget fokus det første 1½ år efter strukturreformen. På genoptræningsområdet blev snitfladeproblemerne hurtigt meget tydelige. En monitoreringsrapport fra foråret 08 udarbejdet af Ministeriet for Sundhed og forebyggelse, Kommunernes Landsforening og Danske Regioner nåede frem til, at af samtlige genoptræningsplaner foreskrev 41 % af dem specialiseret genoptræning. Det synes kommunerne er for højt en andel.

Til imødegåelse af diskussioner om, hvorvidt genoptræning efter en bestemt diagnose er almindelig eller specialiseret genoptræning er der nu aftalt et snitfladekatalog. Kataloget er vejledende dels fordi genoptræningsplaner altid bygger på individuelle vurderinger, dels fordi grænserne må forventes at rykke med tiden.

Kapitel 4: Hjælpemiddelområdet

Til afhjælpning af snitfladerne mellem kommuner og regioner udsendte ministeriet for Sundhed og Forebyggelse et afgrænsningscirkulære. Afgrænsningscirkulæret åbner for nye tolkninger af, hvem der skal levere udstyr til patienter. Derfor er en regional aftale nødvendig. Med sundhedsaftalerne nedsættes et regionalt råd på områder, der skal søge at afklare uenighederne på området. Sidst i 2008 forventer rådet at kunne præsentere et "hjælpemiddelkatalog", der redegør for, hvem der har leveringsforpligtigelsen overfor borgeren/patienten.

Kapitel 5: Sundhedsfremme og forebyggelse

Nyskabelsen på sundhedsfremme og forebyggelsesområdet er en overbygning på de tre eksisterende netværk (almen praksis, hospitaler og kommuner): Det regionale råd for sundhedsfremme og forebyggelse. Rådet har rådgivende funktion og skal blandt andet fungere som bindeled i beslutningsprocessen mellem netværkene og Sundhedskoordinationssudvalget.

En væsentlig opgave er at synliggøre kommunale og hospitalstilbud for almen praksis. Det er ofte i almen praksis, at behovet for konkrete oplysninger om sundhedsfremme og

---

forebyggelsestilbud opstår. Derfor arbejdes der på at indsamle og standardisere oplysningerne om disse tilbud og gøre dem tilgængelige på www.praksis.dk.

Kapitel 6: Indsatsen for mennesker med sindslidelser

Den generelle sundhedsaftale er redaktionelt opdateret. Herudover er der indarbejdet justeringer på baggrund af Sundhedsstyrelsens bemærkninger. Det drejer sig blandt andet om en uddybende beskrivelse af arbejdsdelingen mellem kommuner og Region i forhold til indsatsen for mennesker med en kendt sindslidelse, som tillige har et misbrug (dobbeltdiagnosepatienter).

Tilsvarende er der foretaget en uddybende beskrivelse af, hvordan Kommuner og Region sikrer, at der foretages en vurdering af behovet for indsats i forhold til børn i familier, hvor der er et menneske med en sindslidelse. Endvidere er det uddybende beskrevet, hvordan Kommuner og Region sikrer planlægning og kapacitet samt opfølgning på sundhedsaftalerne gennem de lokale samarbejdsfora, der er etableret mellem lederne i kommunerne og Region Midtjylland, og på regionsniveau gennem den administrative styregruppe vedr. rammeaftalen.

Den reviderede generelle sundhedsaftale indeholder også en revideret beskrivelse af henvisningsvejene til børne- og ungdomspsykiatrien i Region Midtjylland.

Det videre forløb

Sundhedskoordinationsudvalget vil i forbindelse med indberetningen af sundhedsaftalerne til Sundhedsstyrelsen også fremsende et brev, hvori det præciseres, at man ønsker en afbureaukratisering af arbejdet, og at Region Midtjylland gerne bidrager til arbejdet med form og indhold for den næste generation af sundhedsaftaler.

Sundhedsaftalerne indsendes til Sundhedsstyrelsen den 1. oktober. Herefter har Sundhedsstyrelsen to måneder til behandlingen, og der kan forventes svar inden 1. december, hvor de reviderede sundhedsaftaler træder i kraft.

De enkelte aftaler kan rekvireres i deres helhed ved henvendelse til administrationen.

1-30-44-06-V

21. Ansøgning om driftsbevilling til NAT-screening i Blodbanken ved Århus Universitetshospital, Skejby

Resumé

Forretningsudvalget blev den 5. februar 2008 orienteret om, at Folketinget havde besluttet at indføre NAT-screening af donorblod i Danmark, og at Region Midtjylland forventedes at være klar til at anvende NAT-screening fra 1. oktober 2008 i blodbanken ved Århus Universitetshospital, Skejby. NAT-screening (nukleinsyre amplifikation testning) er en molekylærbiologisk metode til at teste blod for infektioner, som kan overføres ved transfusioner. Ved NAT-screeningen vil man teste hver enkelt portion donorblod for hepatitis B og C (leverbetændelse) og HIV-smitte. Starttidspunktet er senere efter drøftelser mellem ministeriet for Sundhed og Forebyggelse og Danske Regioner blevet udsat med 3 måneder til den 1. januar 2009.

Der er behov for at få udmøntet en driftsbevilling nu, da aktiviteten skal iværksættes fra den 1. januar 2009. Derfor ansøger Århus Universitetshospital, Skejby om en driftsbevilling for 2009 og fremover på 11,5 mio. kr. (2009 pris- og lønniveau) DUT-reguleringen dækker udgifterne i 2009, men der er en manko på 1,4 mio. kr. i 2010 og fremover.

Forretningsudvalget indstiller,

- at** der tildeles blodbanken på Århus Universitetshospital, Skejby en driftsbevilling i 2009 og fremover på 11,5 mio. kr. (2009 PL-niveau) til udførelse af NAT-screening,
- at** beløbet i 2009 finansieres af reguleringen fra DUT-midlerne og indarbejdes i budgettet for 2009 og fremover,
- at** der ved budgetlægningen for 2010 og fremover findes finansiering for de 1,4 mio. kr., som mangler i DUT-reguleringen og
- at** Regionsrådet godkender indgåelse af leasingaftale til en værdi af 8,1 mio. kr. årligt.

Bent Hansen og Henrik Qvist var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Beslutning

Indstillingen blev vedtaget.

Knud Hammer, Laila Munk Sørensen, Viggo Nielsen, Martin Merrild og Ulla Diderichsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Den 5. februar 2008 blev Forretningsudvalget orienteret om, at Folketinget havde besluttet at indføre NAT-screening af donorblod i Danmark, efter at Folketingets sundhedsordførere i efteråret 2007 havde indgået en aftale herom, og at Region Midtjylland forventedes at være klar til at anvende NAT-screening fra den 1. oktober 2008 i Blodbanken ved Århus Universitetshospital, Skejby. NAT-screening (nukleinsyre amplifikation testning) er en molekylærbiologisk metode til at teste blod for infektioner, som kan overføres ved transfusioner. Ved NAT-screeningen vil man teste hver enkelt portion donorblod for hepatitis B og C (leverbetændelse) og HIV-smitte. Der forventes herefter screening af ca. 76.000 donortapninger årligt i Region Midtjylland.

Med vedtagelsen af Finansloven den 17. april 2008 var de økonomiske midler til NAT-screening stort set tilvejebragt og efter efterfølgende forhandlinger mellem ministeriet for Sundhed og Forebyggelse og Danske Regioner er midlerne fordelt til de 5 regioner efter de normale fordelingskriterier som DUT-regulering. Det drejer sig om 12,5 mio. kr. til Region Midtjylland i 2009 og 10,1 mio. kr. i 2010 og fremover. Kompensationen var som udgangspunkt langt under det reelle behov i regionerne og selv om den samlede pulje efterfølgende er blevet hævet og der også gives kompensation for anlægsudgifter ved etableringen af NAT-screening i 2009, dækker DUT-reguleringen ikke de samlede driftsudgifter i de efterfølgende år.

Men der er behov for at få udmøntet en driftsbevilling nu, da aktiviteten skal iværksættes fra den 1. januar 2009 i henhold til den nye bekendtgørelse om sikkerhed ved blod-donation.

I forhold til den oprindelige udmelding om indførelse af obligatorisk NAT-screening fra den 1. oktober 2008 er iværksættelsen udsat med 3 måneder for at give regionerne den fornødne tid til at gennemføre ombygninger/tilpasninger i blodbankerne. Regionsrådet har tidligere den 18. juni 2008 givet en anlægsbevilling på 1,3 mio. kr. til dette formål og dette arbejde er under udførelse.

I den anledning ansøger Århus Universitetshospital, Skejby derfor om en samlet driftsbevilling på 11,5 mio. kr. årligt (2009 PL-niveau).

Driftsudgifterne vedrører følgende udgiftsområder:

1. Udgifter til prøvetagningsglas, prøvehåndtering og prøvetransport anslået til 760.000 kr.
2. Udgifter til NAT-screening (Kit, reagenser og leasingkontrakt på 2 maskiner fra firmaet Chiron) = 8,100 mio. kr. *)
3. Udgifter til kvalitetskontrol og omkørsler anslået til 590.000 kr.
4. Personaleudgifter (2,50 bioanalytiker og 1,00 molekylærbiolog) = 1,450 mio. kr.
5. Udgifter til frigivelsesprocedurer (kvalitetsstyring, IT-licenser) anslået til 100.000 kr.
6. Udgifter til bygninger m.v. anslået til 500.000 kr.

*) Udgifterne til NAT-screening er resultatet, efter at der har været EU-udbud af opgaven sammen med Region Nordjylland.

Der indkom 2 tilbud efter afholdelse af EU-udbud på udstyret til NAT-screening og efter en sagkyndig vurdering, hvorunder tildelingskriterierne funktionalitet (50 %), service (25 %) og pris (25 %) indgik, har man valgt at indstille firmaet Chiron til at varetage opgaven med en 5-årig leasingkontrakt.

1-30-72-139-08

22. Medfinansiering af Kronikercenter Tarm

Resumé

Der er med baggrund i sundhedsaftalen mellem Ringkøbing-Skjern Kommune og Region Midtjylland udarbejdet en projektbeskrivelse for et kronikercenter i Tarm. Kronikercenteret skal danne ramme for en mere systematisk forebyggelses-, behandlings- og rehabiliteringsindsats og bidrage til at skabe sammenhæng i tilbudene for den enkelte borger. Det foreslås, at Region Midtjylland bidrager til finansieringen af centeret gennem finansiering af videnscenterdelen.

Forretningsudvalget indstiller,
--

- at** Region Midtjylland bidrager til finansieringen af kronikercenteret gennem finansiering af videnscenterdelen. Dette svarer til en årlig udgift på 655.000 kr. årlig, som foreslås finansieret gennem Regionalt Sundhedssamarbejdes pulje for fællesprojekter/aftaler med kommunerne, og

- at** projektperioden bliver 5 år; dog med løbende evaluering og mulighed for at stoppe efter 3 år, hvis det viser sig ikke at have den ønskede effekt.

Bent Hansen og Henrik Qvist var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Beslutning

Indstillingen blev vedtaget.

Knud Hammer, Laila Munk Sørensen, Viggo Nielsen, Martin Merrild og Ulla Diderichsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Sagsfremstilling

- ./. I sundhedsaftalen mellem Ringkøbing-Skjern Kommune og Region Midtjylland er det aftalt at nedsætte en arbejdsgruppe til beskrivelse af et kronikercenter på Regionshospitalet Tarm. En gruppe bestående af repræsentanter fra Ringkøbing-Skjern Kommune, Hospitalsenhed Vest, almen praksis og sundhedsstaben i Region Midtjylland har derfor udarbejdet vedlagte projektbeskrivelse "Projekt kronikercenter - oprettelse af kronikercenter på Regionshospitalet Tarm".

Både hospital, kommune og almen praksis har opgaver i forhold til borgere med kroniske lidelser. Formålet med at etablere et kronikercenter er at skabe optimale rammer for samspil mellem den ekspertise, hver af disse aktører besidder i forhold til borgere med kroniske lidelser. Kronikercenteret skal danne ramme for en mere systematisk forebyggelses-, behandlings- og rehabiliteringsindsats og bidrage til at skabe sammenhæng i tilbudene for den enkelte borger.

En del af centerets opgaver falder umiddelbart inden for hvad der må siges at være kommunale sundhedsopgaver. Videnscenterdelen er imidlertid særlig interessant for Region Midtjylland både i forhold til regionen egen indsats for borgere med kroniske lidelser og i forhold til regionens rådgivningsforpligtigelse i forhold til den kommunale indsats. Region Midtjylland har en væsentlig interesse i et center, hvor der arbejdes udviklende på området, og hvor der laves systematisk dokumentation og evaluering af tiltagene til gavn for udviklingen på området i hele regionen.

Projektforslaget er drøftet på et møde i Sundhedspanelet den 26. maj 2008, og det blev foreslået, at regionen finansierer centerets videnscenterdel. Projektforslaget blev derefter drøftet på et møde mellem bestyrelsen for Sundhedscenter Vest og medlemmer fra Sundhedspanelet den 4. juni 2008. Her drøftedes blandt andet økonomi og projektperiodens længde. Resultatet af disse drøftelser blev forelagt Sundhedspanelet den 18. august 2008. Her tilkendegav panelet igen, at projektet er spændende og vigtigt og anbefalede, at Region Midtjylland bidrager til finansieringen som foreslået nedenfor. Panelet anbefalede desuden en projektperiode på 5 år for at give projektet optimale muligheder for at levere resultater; dog med løbende evaluering og mulighed for at stoppe efter 3 år, hvis det viser sig ikke at have den ønskede effekt.

Det samlede årlige budget for kronikercenteret er i alt 1,6 mio. kr. Fordelingen på de enkelte poster og den foreslåede finansiering fra Region Midtjylland fremgår af tabellen nedenfor. Det foreslås, at Region Midtjylland finansierer halvdelen af lønnen til koordinatoren, der skal sikre samarbejdet og sammenhængen mellem hospitalets og kronikercenterets tilbud samt sikre, at videnscenterdelen bliver en integreret del af centrets arbejde. Det foreslås også, at regionen finansierer 20 % af lønnen til sekretæren til dækning af den tid, der bruges på videnscenterdelen. Derudover foreslås det, at regionen finansierer videnscenterdelen gennem fuld finansiering af tilkøbspuljen. Denne pulje skal bruges til køb af ekspertbistand og ydelser fra fx Center for Folkesundhed, DSI eller lignende.

	Samlet budget	RM's foreslåede bidrag
Koordinator	400.000	200.000
Sundhedsfaglig medarbejder	380.000	
Sekretær/servicemedarbejder	275.000	55.000
Diverse (kurser, administration, kørsel mv.)	109.000	
Husleje - ca. 80 kvm x 450 kr.	36.000	
Tilkøbspulje	400.000	400.000
I alt	1.600.000	655.000

Region Midtjyllands bidrag vil ifølge ovenstående være 655.000 kr., hvilket svarer til 41 % af det samlede budget. Det foreslås, at beløbet finansieres gennem Regionalt Sundhedssamarbejdes pulje for fællesprojekter/aftaler med kommunerne.

1-16-00-1-08

23. Samarbejde om ændret visitation og akutklinikker

Resumé

Efter vedtagelsen af Region Midtjyllands akutplan oprettes akutklinikker, fælles akutmodtagelsesenheder og der etableres en enstrengt visitationsmodel. Efter drøftelser med praksisudvalget er der enighed om præmisserne og principperne for det uddybede samarbejde. På akutklinikkerne samarbejder behandlersygeplejerskerne og vagtlægerne i vagttiden. Vagtlægerne er ansvarlige i vagttiden. Alle akutklinikker og fælles modtageenheder gøres visiterede. Visitationen gøres enstrengt, således at lægevagts tlf. nr. i dagtiden holdes åben og viderestilles til skadervisitationen. I vagttiden visiterer vagtlægerne alle henvendelser. Ændringerne i samarbejdet samles i et revideret tillæg til vagtaftalen.

Forretningsudvalget indstiller,
--

- at** modellerne godkendes som udgangspunkt for de videre drøftelser, idet visitationsmodellen og de afledte virkninger for sygeplejerskerne i visitationen på Århus Sygehus sendes i høring i rette MED-udvalg, og
- at** det udvidede samarbejde planlægges implementeret senest den 1. januar 2009, dog således at samarbejdet i Holstebro iværksættes fra 1. oktober 2008.

Birgit Jonassen, Kate Runge og Poul Müller var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Beslutning

Indstillingen blev vedtaget.

Knud Hammer, Laila Munk Sørensen, Viggo Nielsen, Martin Merrild og Ulla Diderichsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Akutklinikker

Vedtagelsen af akutplanen indebærer, at der oprettes akutklinikker i Ringkøbing, Skive, Grenå og Silkeborg.

Den 24. juni 2008 behandlede Forretningsudvalget desuden et punkt på deres møde, hvoraf fremgik administrationens overvejelser om en model for skadestuebetjeningen i Holstebro. Forretningsudvalget besluttede at indstille til Regionsrådet, at der indtil videre lægges en model til grund for drøftelserne med almen praksis, hvor lægevagten bemandes i skadestuen i Holstebro om natten fra kl. 22 til 08. Regionsrådet besluttede på sit

---

møde den 20. august, at bemyndige Samarbejdsudvalget til ind til videre at indgå aftale med de praktiserende læger om den i sagsfremstillingen skitserede model for skadestuebetjeningen i Holstebro.

- ./ Sagen blev drøftet på et Samarbejdsudvalgsmøde på almen lægeområdet den 25. juni, hvor man opnåede enighed om at indstille et tillæg til vagtaftalen til godkendelse i Regionsrådet.
- ./ Forretningsudvalget har tidligere set denne sag på mødet d. 2. september, hvor punktet blev udsat, idet der blev efterspurgt supplerende oplysninger. Der er udarbejdet et supplerende notat vedr. ændret visitation og akutklinikker, som vedlægges.

I forlængelse af beslutningerne er der arbejdet videre med at beskrive samarbejdet mellem hospitalerne og lægevagten om at bemane akutklinikkerne i Ringkøbing, Skive, Grenå og Silkeborg samt skadestuen/akutklinikken i Holstebro. Parterne vil efterfølgende udarbejde en plan for, hvordan vagtlægerne indgår i de fælles akut modtagelsesenheder (FAME) på regionshospitalerne i Randers, Århus, Horsens, Viborg og Herning. Samarbejdet mellem vagtlægerne og behandlersygeplejerskerne på FAME beskrives nærmere, herunder også en tidsplan for udrulning af samarbejdet.

På akutklinikkerne samarbejder vagtlægerne og behandlersygeplejerskerne efter Skivemodellen. Det betyder, at behandlersygeplejerskerne i vagttiden arbejder under vagtlægens ansvar. Modellen indebærer, at vagtlægerne i højere grad end tilfældet er nu skifter mellem at aflægge hjemmebesøg og udføre konsultationer på akutklinikken. Der er mellem parterne principiel enighed om, at der på alle fast bemandede lægevagtskonsultationer er behandlersygeplejersker.

Vagtlægerne er lægefagligt ansvarlige på akutklinikkerne i Ringkøbing, Grenå og Skive på hverdage 16-22 og på søndage, weekender og helligdage 8-22. På skadestuen/akutklinikken i Holstebro er lægevagten den lægefaglige back-up alle dage 22-08. I tidsrummet 08-22 er hospitalsansatte læger den lægefaglige back-up. I akutklinikken i Silkeborg arbejdes der ligeledes efter, at lægevagten er den lægefaglige back-up i tidsrummet 22-08. Der skal ske en evaluering af aktivitet og bemanding i tidsrummet 22-24 i såvel i Holstebro som Silkeborg med henblik på en endelig fastlæggelse af skæringstidspunkt mellem hospital/lægevagt. Ved opstart af ordningen er skæringstidspunktet fastlagt til kl. 22 i Holstebro og kl. 24 i Silkeborg.

I alt drejer det sig om ca. 2170 vagter pr. år, hvor lægevagten fungerer som back-up for en akutklinik.

Det påhviler hospitalerne at sørge for, at der er lægelig back-up i akutklinikkerne i det tidsrum, hvor lægevagten ikke er den lægelige back-up.

- ./ Akutklinikkerne er nærmere beskrevet i vedlagte notat om akutklinikker. På akutklinikkerne og i de fast bemandede vagtkonsultationerne er der ensartet service, adgang til utensilier, behandlerrum, hvilerum mv. Dette skal beskrives nærmere.

Vagtlægerne honoreres efter landsoverenskomsten og modtager ydelseshonorar for alle patienter, der behandles i akutklinikken i lægevagts back-up-tid, inkl. de patienter, der behandles af behandlersygeplejerskerne uden vagtlægens tilstedeværelse. Vagtlægerne bidrager til finansiering af behandlersygeplejerskernes løn med 1 mio. kr. Vagtlæ-

gerne deltager i efter- og videreuddannelse i samarbejdet mellem hospitalerne, behandlersygeplejerskerne og vagtlægerne.

Parterne er enige i en hensigtserklæring om en rationalisering af visitationen, således at 10 % af hjemmebesøgene konverteres til konsultationer, svarende til en årlig besparelse på 3 mio. kr.

Ændret visitation

- ./ Administrationen har udover samarbejdet om bemanningen af akutklinikkerne været i dialog med repræsentanter fra lægevagten om en fremtidig model for visitationen til akut behandling i Region Midtjylland. Til grund for drøftelserne ligger beslutningerne fra akutplanen om bl.a. visitationen i Region Midtjylland. De overvejelser, der har indgået i drøftelserne, fremgår af vedlagte notat om visitationsmodel i Region Midtjylland.

Parterne er enige om at anbefale en visitationsmodel, hvor visitationen til akutklinikker, fælles akut modtagelsesenheder og skadestuer ændres således, at lægevagtsnummeret (70 11 31 31) bliver døgndækkende og at lægevagten bemander telefonvisitationen i vagttiden (al tid ud over hverdage 8-16), mens behandlersygeplejersker fra den nuværende skadestuevisitation i Århus varetager skadestuevisitationen på hverdage i dagtiden.

Patienterne skal fortsat primært i dagtid på hverdage kontakte egen læge ved behov for akut behandling af såvel sygdom som skader. Lægevagtsnummeret kan benyttes på hverdage i dagtid, såfremt der er behov for skadestuebehandling.

I dagtid kan telefonvisitationen (sygeplejerskerne) afslutte patientkontakten med rådgivning til egenomsorg, eller henvise til at kontakte egen læge eller visitere til akutklinikken, FAME m.v.

I vagttid kan telefonvisitationen afslutte patientkontakten med en telefonkonsultation, henvise til at kontakte egen læge den følgende dag eller visitere til lægevagtsbesøg, besøg i akutklinik og/eller lægevagtskonsultation, indlæggelse/behandling i FAME m.v.

Modellen forudsætter tilgængelighed hos egen læge i dagtid. Efter landsoverenskomsten har alment praktiserende læger akutforpligtelsen i dagtiden. Der foretages en registrering af opkald til telefonvisitationen, hvor patienten begrundet opkaldet med, at det ikke er muligt at komme i kontakt med sin egen læge.

Der forventes en merbelastning af lægevagtsvisitationen i vagttid på ca. 73.000 kontakter (inkl. visitation til skadestuen i Horsens). Dette udløser et behov for en øgning af bemanningen i lægevagtsvisitationen svarende til 9 vagter pr. uge. Der forventes ikke at være noget rekrutteringsproblem i forhold til disse vagter.

- ./ Der er udarbejdet et notat, der belyser konsekvenserne for patienterne af de foreslåede ændringer vedr. akutklinikker og visitation i Region Midtjylland, som vedlægges sagen.
- ./ Sygeplejerskerne på skadestuen på Århus sygehus har den 25. august 2008 sendt en protestskrivelse til Regionsformand Bent Hansen. Sygeplejerskerne protesterer mod ændringerne i visitationen. En høring af medarbejderne i MED systemet forudsættes gennemført. Protestskrivelse af 25. august 2008 er vedlagt.

Samarbejde

Parterne er enige om at beskrive et samarbejde med visitationssygeplejerskerne om f.eks. booking på skadestuerne og visse administrative funktioner. Ordningen tænkes sammen med den sundhedsfaglige support til vagtcentralen.

Ny fælles vagtcentral

De fysiske forhold i lægevagtsvisitations-lokalerne i Århus må anses for at være utilstrækkelige og bør erstattes af en ny. En placering af lægevagtvisitationen i Århus tæt på/sammen med den kommende nye vagtcentral vil være hensigtsmæssig.

Af rekrutteringsmæssige årsager skal der fortsat være 2 lægevagtsvisitationer i Region Midtjylland. Dette udelukker ikke et tættere samarbejde med vagtcentral og booking-funktionen i forhold til akutklinikkerne, skadestuerne og de fælles akut modtagelsesenheder.

Udkast til tillægsaftale til lægevagtsaftalen

De beskrevne tiltag i forhold til bemanningen af akutklinikkerne og ændringerne i visitationen er omfattet af vedlagte udkast til tillæg til lægevagtsaftalen.

Tidsplan

Samarbejdet om ændret visitation og akutklinikker implementeres senest den 1. januar 2009 dog således at samarbejdet vedr. skadestuen i Holstebro iværksættes den 1. oktober 2008. Det forudsættes, at der på skadestuen/akutklinikken i Holstebro er behandlersygeplejersker til stede i hele vaggttiden fra 1. oktober 2008.

Der nedsættes et udvalg til implementering af samarbejdet. Administrationen tager initiativet hertil.

Økonomi

Initiativet indebærer ikke merudgifter samlet set. Der bliver behov for en række budgetmæssige omflytninger.

Der er udgifter til følgende elementer:

1. Omlægning af visitationen i vaggttid i det tidligere Århus Amt fra sygeplejevisitation til lægevagtsvisitation (mellem 0,04 mio. kr. og 1,3 mio. kr.)
2. Indførelse af visitation til skadestuebehandling af borgere fra Horsens-Hedenstedområdet (1,1 mio. kr.)
3. Honorering af vagtlæger for ydelser i akutklinikkerne, som overgår fra hospitalsregi til lægevagtsregi samt udgifter til utensilier mv. i lægevagtsregi (3,5 mio. kr.)
4. Bemanning med behandlersygeplejersker i akutklinikkerne i den del af akutklinikkerens åbningstid, hvor vagtlæger har det lægefaglige ansvar (6 mio. kr.).

Initiativet indebærer ikke merudgifter samlet set. Administrationen arbejder efter en model, hvor udgifterne til omlæggingerne finansieres via en reduktion i hospitalernes budgetter de steder, hvor der fremadrettet skal være akutklinik. Desuden vil indførelsen af visitation til skadestuen i Horsens erfaringsmæssigt medføre et fald i skadestuebesøgene på ca. 20 %, som vil give en budgetmæssig besparelse her.

Budgetreduktionen på hospitalerne vil udgøre et beløb som fastsættes på baggrund af DAGS-værdien og de faktiske udgifter forbundet med de skadestue-/skadeklinikbesøg,

---

der fremadrettet overgår til varetagelse af lægevagten/akutklinikkerne. DAGS-værdien af disse besøg udgør ca. 9,3 mio. kr. DAGS-værdien af 20 % af skadestuebesøgene i Horsens udgør ca. 4 mio. kr. Administrationen er i dialog med hospitalerne om den konkrete udmøntning af finansieringen.

Indførelse af CTI (Computer Telefoni Integration) m.m.

- ./.
- På møde i Samarbejdsudvalget for almene læger den 25. juni 2008 drøftedes indførelse af CTI i lægevagten, som gør det muligt at reducere ekspeditionstiden i lægevagtsvisitationen ved hver kontakt til lægevagten. CTI indebærer, at den, der ringer til lægevagten, anmodes om at indtaste cpr. nr., via telefonen, hvorefter der sker opslag i vagtedb-systemet og patientens data kommer straks frem på vagtlægens skærm. Det vil blive sikret, at patienter, der ikke indtaster cpr. nr. også kommer igennem. Systemet er allerede i drift i Region Hovedstaden og Region Syddanmark. Udgiften til anskaffelse og installation udgør 289.000 kr. Det foreslås, at Region Midtjylland og Lægevagten deler udgiften, som det fremgår af indstillingen i notat om indførelse af CTI (Computer Telefoni Integration) i lægevagten's telefonsystem.

I forbindelse med problemer med at kontakte lægevagten grundlovsdag har administrationen taget initiativ til en øgning af kapaciteten i forhold til talemaskinen i Lægevagten, således at spidsbelastningsproblemer omkring højtider fremover undgås.

1-10-3-1-06-V

24. Rammeaftale 2009 på social - og specialundervisningsområdet

Resumé

Rammeaftalen på social- og specialundervisningsområdet er et planlægnings- og udviklingsværktøj, som skal sikre et samlet overblik over tilbudsviften på området samt en åben dialog om udviklingen af indsatsen.

Rammeaftalen indgås årligt via godkendelse i de 19 kommunalbestyrelser i regionen samt i Regionsrådet. Rammeaftale 2009 er udarbejdet i en tæt dialog mellem repræsentanter fra administrationen i de 19 kommuner og Region Midtjylland.

Kontaktudvalget har behandlet Rammeaftale 2009 på sit møde den 29. august 2008, og har anbefalet Regionsrådet og de 19 kommunalbestyrelser i regionen en positiv behandling af Rammeaftale 2009.

Forretningsudvalget indstiller,
--

at Rammeaftale 2009 på social- og specialundervisningsområdet godkendes.

Birgit Jonassen, Kate Runge og Poul Müller var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Beslutning

Indstillingen blev vedtaget.

Knud Hammer, Laila Munk Sørensen, Viggo Nielsen, Martin Merrild og Ulla Diderichsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Sagsfremstilling

I henhold til lovgivningen på social- og specialundervisningsområdet skal regionens 19 kommunalbestyrelser og regionsrådet i Region Midtjylland indgå en årlig rammeaftale på området. Rammeaftalen skal være godkendt i kommunalbestyrelser og regionsrådet senest den 15. oktober 2008. Rammeaftale 2009 træder i kraft den 1. januar 2009, og offentliggøres på Region Midtjyllands hjemmeside samt den fælles kommunale og regionale socialportal (www.socialportalen.rm.dk) den 1. november 2008.

Kontaktudvalget har behandlet Rammeaftale 2009 på sit møde den 29. august 2008, og har i den anledning anbefalet Regionsrådet og de 19 kommunalbestyrelser i regionen en positiv behandling af Rammeaftale 2009.

Udarbejdelsen af rammeaftalen

Den administrative styregruppe, med deltagelse af embedsmænd fra de 19 kommuner og Region Midtjylland, har forberedt arbejdet omkring Rammeaftale 2009. Region Midtjylland har udarbejdet rammeaftalen i tæt dialog med styregruppen. Endvidere har kommunerne og Region Midtjylland afholdt en bruger- og pårørendekonference. Konferencen gav mulighed for, at inddrage brugere og pårørendes ønsker og erfaringer i udarbejdelsen af Rammeaftale 2009.

- ./. Den administrative styregruppe fremsender i enighed vedlagte Udkast til Rammeaftale 2009. Enigheden i den administrative styregruppe er opnået gennem en række drøftelser i den administrative styregruppe. Processen og drøftelserne i den administrative styregruppe har endvidere sikret et gennemarbejdet resultat. Det er vigtigt, at forslaget til Rammeaftale 2009 fremsendes i enighed, idet uenighed ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.
- ./. Oversigt over alle tilbud omfattet af rammeaftalen inklusiv takster og nøgleoplysninger er under udarbejdelse. Imidlertid vedlægges bilag 1 med midlertidige takster. De enkelte leverandører skal senest den 15. oktober 2008 indberette de endelige takster for de enkelte tilbud. Således kan Rammeaftale 2009 med samtlige bilag offentliggøres på kommunernes og Region Midtjyllands hjemmeside samt den fælles kommunale og regionale socialportal (www.socialportalen.rm.dk) den 1. november, som er den lovgivningsmæssige frist.

Rammeaftalens indhold

Rammeaftale 2009 bør danne grundlag for et godt og smidigt samarbejde kommunerne imellem og mellem kommunerne og Region Midtjylland. For borgerne har det gode samarbejde stor betydning, idet koordinering af indsatsen er medvirkende til at sikre, at der altid er tilbud af høj faglig kvalitet - uanset om det er egen kommune, anden kommune eller Region Midtjylland, der driver tilbudet.

Rammeaftalen er et planlægnings- og udviklingsværktøj, der skal sikre et samlet overblik over tilbudsviften på det specialiserede social- og specialundervisningsområde samt en åben dialog om udviklingen af tilbudene. Samtidig skal rammeaftalen fungere som et redskab, der sikrer balance mellem udbud og efterspørgsel på tilbud og ydelser. Rammeaftalen skal således udarbejdes med henblik på at opnå drifts- og forsyningssikkerhed, sammen med hensynet til at sikre fleksibilitet og faglig udvikling af tilbudene.

Med aftalen er der derfor lagt stor vægt på dynamiske og fleksible muligheder for opfølgning på rammeaftalen herunder løbende justeringer og tilpasninger af kapaciteten og ydelserne i takt med udviklingen i brugernes behov. Samtidig er forpligtigelsen til løbende at justere og tilpasse en afgørende forudsætning for at drive tilbudene økonomisk effektivt.

- ./. Rammeaftale 2009 indeholder således som bilag 4 Skanderborg Kommunes udviklingsplan vedrørende Landsbyen Sølund og som bilag 5 Århus Kommunes udviklingsplan vedrørende forsorgshjemmet Østervang.

Tilbud omfattet af Rammeaftale 2009

De tilbud, der er omfattet af rammeaftalen, er tilbud med regionalt leverandøransvar, uanset om tilbudet drives kommunalt eller regionalt. Det er forskellige typer af tilbud til børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, sikrede institutioner for

børn og unge, forskellige typer af tilbud til voksne med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, tilbud til sindslidende, tilbud om beskyttet beskæftigelse, aktivitets- og samværstilbud, tilbud til voldsramte kvinder, hjemløse og stofmisbrugere samt tilbud om hjælpemidler og tilbud til personer med kommunikationshandicap.

Kapacitet

Som et led i udarbejdelsen af rammeaftalen har alle 19 kommuner indsendt en kommunal redegørelse til Region Midtjylland, hvori det forventede behov for tilbud i 2009 og de tre følgende overslagsår præsenteres.

Med afsæt i de kommunale redegørelser tilkendes det, at kommunerne med enkelte undtagelser generelt forventer et stort set uændret forbrug i 2009 i forhold til 2008. På den baggrund er det besluttet, at den kapacitet, der blev stillet til rådighed for kommunerne i regionen i 2008 overordnet set videreføres med visse justeringer.

Det angives dog, at der kan være et behov for at øge/se på antallet af pladser knyttet til målgruppen voksne med psykisk handicap og sindslidelser. Samtidig oplever flere kommuner på tværs i regionen en mangel på pladser til børn og unge med behov for ophold på sikrede institutioner, ligesom en række kommuner angiver, at den fysiske kapacitet til voldsramte kvinder ikke matcher efterspørgslen.

Der er endvidere sket en løbende justering af kapaciteten i Rammeaftale 2008 i aftaleperioden. I de kommunale budgetforslag for 2009, der forhandles i august og september, indgår der i flere kommuner forslag til udvidelser og nye tilbud på udvalgte områder.

Der er mellem kommuner og Region Midtjylland stor enighed om behovet for løbende opfølgning og justering af kapaciteten i takt med ændrede behov. Der lægges dermed stor vægt på en dynamisk opfølgning på rammeaftalen, hvorfor der efter vedtagelse af Rammeaftale 2009, gennem faglig dialog og behovsvurdering, i en fælles planlægningsfase vil blive foretaget en mere konkret planlægning for en række målgrupper.

Den Administrative Styregruppe tager initiativ til, at der igangsættes en fælles planlægning for at afklare behovet og afklare, hvor en evt. udvidelse/reduktion i kapacitet bedst kan finde sted for følgende målgrupper: domfældte udviklingshæmmede, senhjerneskadede med udadreagerende adfærd samt børn og unge med gennemgribende udviklingsforstyrrelser og svære psykiatriske lidelser. De fælles planlægningsprocesser vil strække sig hen over aftaleperioden og vil kunne gøre det nødvendigt, at udarbejde tillæg til rammeaftalen i aftaleperioden.

Når der er konkrete forslag til justeringer på en institution, er der gode erfaringer med, at driftsherren mødes med de aktuelle køberkommuner til fastlæggelse af målgruppe, antal pladser og serviceniveau, inden der træffes endelig beslutning.

Der er derudover behov for at forbedre det mere langsigtede planlægningsgrundlag. Arbejdet om fælles sprog vedr. ventelister er en vigtig del af dette.

Takster

Lovgivningen på området foreskriver, at rammeaftalen skal indeholde specificerede takster for alle pladser og individuelle ydelser i tilknytning hertil samt takster for specialrådgivningsydelser, der er omfattet af rammeaftalen. Dette krav opfyldes ved hjælp af det fælles takstbilag, som er en oversigt over alle tilbud og ydelser omfattet af rammeaftalen

herunder beregningsgrundlaget for taksterne, tilbudenes normering samt tilbud og ydelser fordelt på leverandørkommune og lovgrundlag.

Udgangspunktet for takstberegningen er, at serviceniveauet i 2008 fastholdes i 2009. Det betyder, at taksterne som udgangspunkt alene pris- og lønfremskrives.

Det fælles takstbilag udarbejdes i efteråret 2008 ud fra den række principper og forudsætninger, som kommunerne og Region Midtjylland aftaler i Rammeaftale 2009.

Nedenstående tabel er en oversigt over de forudsætninger, der aftales i Rammeaftale 2009.

Tabel 1: Forudsætninger for beregningen af taksterne i Rammeaftale 2009

5,4 % af takstberegningsgrundlaget afsættes til administration.
0,2 % af takstberegningsgrundlaget afsættes til dokumentation af kvalitet.
0,3 % af takstberegningsgrundlaget afsættes til tilsyn.
0,5 % af takstberegningsgrundlaget afsættes til udvikling.
Taksterne beregnes på baggrund af områdebestemte belægningsprocenter. På tilbud til børn og unge er denne 95 %. På voksenområdet 98 %. For tilbud på krisecentre og forsorgshjem fastsættes belægningsprocenten som gennemsnittet af de to forudgående års belægningsprocent for det enkelte tilbud.
Udgifter til tjenestemandspensioner indgår i taksten.

Kilde: Kapitel 5, Rammeaftale 2009.

- ./ De aftalte principper og forudsætninger udmøntes i "Aftale om omkostningsberegning og betalingsmodeller på social- og specialundervisningsområdet mellem kommunerne i Region Midtjylland og Region Midtjylland", som indgår i Rammeaftale 2009 som bilag 2. Aftalen beskriver en række beregningstekniske forhold og definitioner i forbindelse med udregningen af taksterne, og er et redskab til brug for de medarbejdere, der skal arbejde med udregningen af de konkrete takster.
- ./ Alle leverandører udregner takster for egne tilbud på baggrund af de aftalte principper og forudsætninger og melder senest den 15. oktober 2008 taksterne ind til Region Midtjylland, der samler alle takster til et fælles takstbilag. Det fælles takstbilag udgør bilag 1 til Rammeaftale 2009.
- ./ Der er fortsat mulighed for at indgå skriftlige abonnementsaftaler mellem leverandør og bestillerkommune. Der er udarbejdet et notat omhandlende "Anvendelse af abonnementsordninger som betalingsmodel mellem myndigheder på social- og specialundervisningsområdet". Notatet indgår i Rammeaftale 2009 som bilag 3 .

Fælles mål og visioner

Med Rammeaftale 2009 udtrykkes et ønske om at skabe grundlaget for et godt og smidigt samarbejde kommunerne imellem og mellem kommuner og Region Midtjylland. Som et fælles afsæt er der i Rammeaftale 2009 fremhævet en række fælles mål og visioner for borgerne, samt for den faglige indsats og udvikling på social- og specialundervisningsområdet.

Samarbejde med brugere og pårørende

I Rammeaftale 2009 lægges der - i lighed med tidligere år - op til, at der i aftaleperioden frem mod udarbejdelsen af Rammeaftale 2010, kan afholdes åbne konferencer, der behandler temaer til den kommende rammeaftale.

Endvidere vil de enkelte kommuner løbende inddrage de lokale handicapråd, ligesom Region Midtjylland løbende vil være i dialog med det regionale kontaktforum for handicap.

Fælles udviklingsprojekter

I Rammeaftale 2009 har kommuner og Region Midtjylland i fællesskab fem områder, hvor det findes særlig vigtigt, at der i det fremadrettede samarbejde er en øget bevidsthed:

- Overgangen fra barn til voksen
- Profilerings af det specialiserede socialområde som et udfordrende arbejdsfelt
- Forskning, evaluering, dokumentation, kvalitetsudvikling
- Dyre enkeltforanstaltninger
- Gruppen af børn og unge, der er i berøring med børne- og ungdomspsykiatrien

1-16-00-3-08

25. Kompetence til at søge værgemål

Resumé

Beslutning om værgemål træffes af Statsforvaltningen eller retten. Ansøgning om værgemål kan fremsættes af bl.a. offentlige myndigheder, heriblandt regionsrådene. Afgørelse om indgivelse af ansøgning skal ikke træffes af det samlede regionsråd, men kan uddelegeres. Det indstilles, at kompetencen til ansøgning om værgemål delegeres til administrationen.

Forretningsudvalget indstiller,
--

- at** kompetence for indgivelse af værgebeskikkelsesansøgning delegeres til administrationen, og

- at** Regionsrådet får en årlig orientering om omfanget af værgebeskikkelsesansøgninger mv.

Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti tog forbehold.

Bent Hansen og Henrik Qvist var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Beslutning

Indstillingen blev vedtaget.

Kate Runge stemte imod.

Knud Hammer, Laila Munk Sørensen, Viggo Nielsen, Martin Merrild og Ulla Diderichsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Ved ændringen af værgemålsloven i forbindelse med strukturreformen udgik amtskommunernes myndighedskompetence til at indgive ansøgning om værgemål. Ved en senere lovændring i august 2007 blev myndighedskompetencen tillagt regionsrådene på lige fod med øvrige myndigheder.

Det fremgår således af lovens § 16, at ansøgning om værgemål eller om ændring eller ophævelse af værgemål, jf. §§ 5-10, kan fremsættes af

- 1/ pågældende selv,
- 2/ dennes ægtefælle, børn, forældre, søskende eller andre blandt de nærmeste,
- 3/ værgeren eller en særlig værger,
- 4/ kommunalbestyrelsen,

- 5/ regionsrådet eller
- 6/ politidirektøren.

Regionerne, som har ansvaret for behandling og omsorg af personer med vidtgående psykiske handicap, og som driver institutioner, der varetager sådanne opgaver, får herved mulighed for at rejse sag om værgemål.

Efter princippet i § 40 i lov om social retssikkerhed skal afgørelse om ingivelse af ansøgning om værgemål ikke træffes af det samlede regionsråd, men af et udvalg af rådsmedlemmer.

Værgemålslovens § 16 er dog ikke til hinder for at delegere kompetencen til administrationen.

Det indstilles, at kompetencen til at indgive ansøgning om værgemål delegeres til administrationen, idet det dog forudsættes, at kompetencen ikke kan delegeres videre til institutionsledelser på det sociale område.

Der udarbejdes årligt en opgørelse over omfanget af værgebeskikkelser med henblik på orientering af Regionsrådet.

0-9-1-06-V

26. Henvendelse fra regionsrådsmedlem Ulla Fasting om colon og rectum kirurgi på privathospitaler

Resumé

Regionsrådsmedlem Ulla Fasting har henvendt sig med anmodning om, at privathospitalers udførelse af colon og rectum kirurgi behandles i Regionsrådet. Administrationen har udarbejdet et notat om debatten om emnet, de væsentlige centrale anbefalinger på området, gennemførte tilpasninger af tarmkræftkirurgien i Region Midtjylland og den akutte kræftbehandlings konsekvenser for anvendelsen af private og eller udenlandske hospitaler. Endelig skitseres i notatet de væsentlige forskelle mellem private og offentlige hospitaler i forhold til kræftbehandlingen.

Forretningsudvalget indstiller,
--

at henvendelsen fra Ulla Fasting om colon og rectum kirurgi på privathospitaler drøftes, idet administrationen anmodes om at supplere sagsfremstillingen med et notat om emnet.

Viggo Nielsen, Ulla Diderichsen, Bent Hansen og Kate Runge var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Beslutning

Sagen sendes til Danske Regioner med henblik på, at de fremsender sagen til relevante statslige myndigheder.

Knud Hammer, Laila Munk Sørensen, Viggo Nielsen, Martin Merrild, Ulla Diderichsen og Harry Jensen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Regionsrådsmedlem Ulla Fasting har den 16. maj 2008 henvendt sig med anmodning om, at privathospitalers udførelse af colon og rectum kirurgi (tyktarm og endetarm) behandles i Regionsrådet.

Ulla Fasting anfører følgende i henvendelsen:

"Jeg har for kort tid siden gjort opmærksom på, at der foregår colon og rectum kirurgi på privathospitalerne. Det er dybt problematisk. Vi arbejder i øjeblikket på at samle netop dette speciale på så få enheder som mulig, højst 20 steder i landet. Dette gøres ud fra anbefalinger fra specialerådet og Sundhedsstyrelsen. Hvordan kan vi forsvare over for befolkningen, at vi laver disse samlinger på færre enheder for at opnå en høj kvalitet, når man så kan operere på små private enheder. Så siger sundhedsministeren, at det er de samme læger. Men det er ikke det samme team, som involverer flere specialer og

---

faggrupper, som netop er nødvendige for en høj kvalitet. Høj kvalitet er få komplikationer, et godt resultat og høj livskvalitet for patienten. Netop disse operationer har en høj komplikationsfrekvens. De faglige specialer går i dag ud i pressen og advarer i kraftige vendinger mod at flytte disse operationer ud i privat regi. Det bliver det offentlige, som kommer til at stå med komplikationerne.

Jeg vil bede om, at vi tager dette punkt op på kommende regionsrådsmøde."

- ./.
- Administrationen har udarbejdet et notat om emnet. Notat af 3. september 2008 om tyk- og endetarmskirurgi på private hospitaler vedlægges.

I notatet refereres en artikel i Dagens Medicin af den 16. maj 2008, hvor tre kirurger, heriblandt formanden for Dansk Kirurgisk Selskab kalder det "en skandale, at Hamlet og andre privathospitaler får lov at operere patienter med tarmkræft, når regeringen udadtil lægger op til at samle den krævende og risikable kræftbehandling på færrest mulige afdelinger". Kirurgerne mangler sammenhæng mellem anbefalingerne i Kræftplan II om en samling af tarmkræftkirurgien og privathospitalernes praksis på området.

De tre kirurger anfører, at 30 % af alle patienter, der opereres for tarmkræft, rammes af komplikationer. Hos 11 % er komplikationerne livstruende, hvilket gør det nødvendigt at indlægge patienten på en intensiv afdeling. Der henvises endvidere til kravet om, at patienter af denne type gennemgås på en ugentlig konference af et multidisciplinært team, således som dette er formuleret i Sundhedsstyrelsens pakkeforløb for behandling af tarmkræft fra januar 2008.

Endvidere refereres i notatet artikel i Dagens Medicin af den 30. maj 2008, hvor en overlæge fra Privathospitalet tager til genmæle mod den rejste kritik i bladet den 16. maj. Overlægen oplyser blandt andet, at patientvolumen pr. kirurg er større på Hamlet end det er tilfældet på mange offentlige hospitaler, og at alle patienter med endetarmskræft konfereres med et multidisciplinært team. Han anfører endvidere, at Hamlet har et semi-intensivt afsnit, og at der i kortere perioder kan behandles intensivt, men at der kan blive behov for at overflytte patienter til et offentligt hospital. Det har dog ikke været tilfældet siden opstarten af tyktarmsoperationer på hospitalet i 2005.

I notatet gennemgås anbefalingerne i Kræftplan II vedrørende den kirurgiske behandling af kræftsygdomme. Anbefalingerne i Kræftplan II er videreført fra Sundhedsstyrelsens Tarmkræftrapport fra 2004. En arbejdsgruppe nedsat på tværs af de tidligere amter Nordjylland, Viborg, Ringkjøbing, Århus og Vejle drøftede i 2006 konsekvenserne af at følge disse anbefalinger. Arbejdsgruppens konklusioner gengives i notatet.

I notatet henvises der endvidere til Det Kirurgiske Specialeråds udtalelser om tyk- og endetarmskirurgi i forbindelse med specialeudredningen fra 2007.

I notatet henvises endelig til de gennemførte tilpasninger af tarmkræftkirurgien i Region Midtjylland. Den akutte kræftbehandlings konsekvenser for anvendelsen af private og udenlandske hospitaler beskrives og endelig skitseres de væsentligste forskelle mellem private og offentlige hospitaler i relation til kræftbehandling.

0-9-1-06-V

27. Henvendelse fra regionsrådsmedlem Conny Jensen vedrørende "erhvervskort" (pendlerkort) til regionens ansatte

Resumé

Regionsrådsmedlem Conny Jensen har henvendt sig med anmodning om, at tilbud til regionens ansatte om et "erhvervskort" (pendlerkort), sådan at medarbejderne kan komme billigere til og fra arbejde med bus og tog, behandles i Regionsrådet.

Forretningsudvalget indstiller,
--

at administrationen udarbejder et konkret forslag til politisk drøftelse vedrørende "erhvervskort" (pendlerkort) til regionens ansatte, idet mulighederne for, at og så andre arbejdsgivere kan anvende ordningen, samtidig belyses.

Birgit Jonassen, Kate Runge og Poul Müller var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Beslutning

Indstillingen blev vedtaget.

Knud Hammer, Laila Munk Sørensen, Viggo Nielsen, Martin Merrild, Ulla Diderichsen, Harry Jensen, Kate Runge og Johannes Flensted-Jensen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Regionsrådsmedlem Conny Jensen har i henvendelse af 15. august 2008 anmodet om, at tilbud til regionens ansatte om et "erhvervskort" (pendlerkort) behandles i Regionsrådet.

Conny Jensen anfører følgende i henvendelsen:

"Jeg foreslår hermed, at Region Midtjylland i samarbejde med Midttrafik og DSB etablerer et tilbud til regionens ansatte om et "erhvervskort" (pendlerkort), sådan at medarbejderne kan komme billigere til og fra arbejde med bus og tog.

Betalingen for kortet kan ske gennem et træk på lønsedlen, før der trækkes skat, dermed et skattefrit personalegode til samtlige medarbejdere.

Motiveringen for forslaget:

- Et medarbejdertilbud om at komme billigere til og fra arbejde med bus og tog
- En besparelse anslået på op til 60% af udgiften til et pendlerkort for den enkelte medarbejdere

- Et godt tilbud til de der i dag bruger offentlig transport
- Et håb om at flere medarbejdere vil gøre brug af bus og tog
- Et tilbud som måske kan have den afsmittende virkning, at andre virksomheder vil overveje et lignende tilbud til deres medarbejdere
- Et tilbud som dermed kan være medvirkende til øget brug af offentlig transport med bus og tog."

1-30-75-2-07

28. Orientering om kommentarer fra kommuner m.fl. til planer for ændringer i det regionale rutenet

Resumé

Regionsrådet vedtog på sit møde den 18. juni 2008 forslag til ændringer i det regionale rutenet som det nuværende grundlag for at imødegå et øget udgiftspres på ca. 45 mio. kr. årligt. Endvidere vedtog Regionsrådet at udsende forslaget til kommunerne med mulighed for frem til den 22. august at afgive kommentarer til de planlagte ruteændringer. Mange kommuner tilslutter sig Kommunekontaktrådets bemærkninger om, at effektiviseringen er umulig at nå i forhold til den kommunale budgetlægning og gennemførelse af en sammenhængende planlægning.

Forretningsudvalget indstiller,

at orienteringen om kommentarer fra kommuner m.fl. til planer for ændringer i det regionale rutenet tages til orientering, jf. budgetforliget.

Birgit Jonassen, Kate Runge og Poul Müller var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Beslutning

Indstillingen blev vedtaget.

Knud Hammer, Laila Munk Sørensen, Viggo Nielsen, Martin Merrild, Ulla Diderichsen, Harry Jensen, Kate Runge og Johannes Flensted-Jensen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Regionsrådet vedtog på sit møde den 18. juni 2008 at godkende forslag til ændringer i det regionale rutenet som grundlag for at imødegå et øget udgiftspres på ca. 45 mio. kr. årligt.

Forslaget implementeres gradvist fra 2009 ved at gennemføre besparelser og effektiviseringer i rutenettet på ca. 15 mio. kr. i 2009 (med en helårsvirkning på ca. 27 mio. kr.), og de resterende besparelser på ca. 16 mio. kr. gennemføres fra 2010 og 2011.

Forslag til ændringer i rutenettet er udsendt til kommunerne, Region Nordjylland og Region Syddanmark samt Midttrafik med frist for kommentarer den 22. august 2008.

./. Der er modtaget kommentarer fra alle kommuner, Kommunekontaktrådet, Region Syddanmark, Region Nordjylland, Nordjyllands Trafikselskab og Vejle Kommune. Brev fra Kommunekontaktrådet samt oversigt og kommentarer fra kommuner er vedlagt.

Mange kommuner tilslutter sig Kommunekontaktrådets bemærkninger om, at effektiviseringen er umulig at nå i forhold til den kommunale budgetlægning og gennemførelse af en sammenhængende planlægning og anbefalingen af, at regionen udsætter realisering af effektiviseringsplanen ved at nedjustere besparelseskravene i 2009. Herudover peger flere eller enkelte kommuner bl.a. på følgende:

- Der er ikke økonomi til at overtage ruter
- Der er behov for et samarbejde om konsekvenser og alternative muligheder inden endelig stillingtagen
- Regionen har et ansvar for befordring af uddannelsessøgende
- Ændringer i rutenettet bør basere sig på en samlet trafikplan
- Opfordre regionen til at omprioritere udviklingsmidler
- Tilslutter sig mål om attraktive regionale busforbindelser
- Enig i behovet for en modernisering af rutenettet

./ Der er modtaget henvendelser fra borgere og institutioner m.fl., der gør indsigelse mod planer om ruteændringer. Der er ligeledes modtaget i alt ca. 10.000 underskrifter, hvoraf hovedparten er indsigelser mod ruteændringer på Djursland. Skema med henvendelser fra borgere m.fl. i redigeret form er vedlagt.

Kontaktudvalget blev på møde den 29. august 2008 orienteret om status for planlægningen af et fremtidigt regional rutenet. På mødet besluttede Kontaktudvalget

- at orienteringen om status for arbejdet med planlægningen af det fremtidige regionale rutenet tages til orientering.

Formanden orienterede om, at han vil foreslå Regionsrådet, at de planlagte besparelser på rutenettet udskydes fra 2009 til 2010, idet der dog allerede i 2009, i dialog mellem kommunerne og Region Midtjylland, kan ske en reduktion af afgang på udvalgte ruter.

Kontaktudvalget vedtog endvidere,

- at der nedsættes en administrativ styregruppe med repræsentanter for Region Midtjylland, kommunerne og Midttrafik, der inden 1. april 2009 skal udarbejde et samlet forslag, der imødekommer de rammer, bestillerne har angivet, og
- at der var enighed om at lægge pres på de centrale myndigheder i forhold til den rejste problemstilling.

Forslag om koordinering af ruterne 111 Århus - Foldby – Hinnerup og 116 Århus – Tilst - Skovby – Galten samt etablering af ny rute 124 Hammel – Foldby - Søften - Århus Nord indgår i planerne for effektivisering og modernisering af det regionale rutenet til ikrafttræden i januar 2009. Midttrafik vurderer, at forslaget vil medføre en årlig besparelse for Region Midtjylland på ca. 1,5 mio. kr. pr. år. Midttrafik oplyser, at trafikskabet skal have bekræftelse på igangsætning af projektet primo oktober for at overholde frist for varsling af køreplanændringer overfor vognmænd.

Det økonomiske grundlag, som dannede baggrund for Regionsrådets beslutning på møde den 18. juni 2008 om forslag til ændringer i det regionale rutenet, har ændret sig efter mødet. Som det fremgår af sagen om høring af Midttrafiks budgetoplæg for 2009 forven-

tes yderligere udgifter til kollektiv trafik som følge af, at reguleringstaksten for kontraktbetalingen til vognmænd stiger mere end forudsat.

1-30-72-65-08

29. Orientering om materiale til Ekspertpanelet

Resumé

Region Midtjylland søger Ekspertpanelet om finansiering af en række meget nødvendige anlægsarbejder i forlængelse af regionens planer på det somatiske og psykiatriske område. Det materiale, som Ekspertpanelet har fået tilsendt, er tillige udsendt til hele Regionsrådet.

Forretningsudvalget indstiller,

at orienteringen om det tilsendte materiale til Ekspertpanelet tages til efterretning.

Bent Hansen og Henrik Qvist var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Beslutning

Indstillingen blev vedtaget.

Knud Hammer, Laila Munk Sørensen, Viggo Nielsen, Martin Merrild, Ulla Diderichsen, Harry Jensen, Kate Runge og Johannes Flensted-Jensen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Region Midtjylland søger Ekspertpanelet om finansiering af en række meget nødvendige anlægsarbejder i forlængelse af regionens planer på det somatiske og psykiatriske område. Regionerne er blevet bedt om at indsende et screeningsmateriale til Ekspertpanelet den 25. august 2008. Region Midtjylland har i den forbindelse udfyldt et screeningskema for hvert af de større anlægsprojekter. Herudover er der udarbejdet et prospekt for hvert større anlægsprojekt, hvor i det via blandt andet tekst og billeder er muligt at se en mere detaljeret beskrivelse af projektet. Materialet til Ekspertpanelet er udsendt til hele Regionsrådet og er desuden tilgængeligt på Region Midtjyllands hjemmeside.

Det skal understreges, at indmeldingen til Ekspertpanelet er et svar på Ekspertpanelets henvendelse og ikke nødvendigvis er et udtryk for Region Midtjyllands præcise planlægning. Den konkrete udformning af projekterne skal Regionsrådet godkende. Materialet tager udgangspunkt i den politisk besluttede Akutplan og det forslag til Hospitalsplan, som i øjeblikket er til politisk behandling. Indtil der kommer en udmelding fra Regeringen den 1. februar 2009, arbejdes der stadig ud fra forslaget til prioritering af anlægsmidler, som Regionsrådet vedtog den 20. august 2008.

Anlægssummerne har i nogle tilfælde ændret sig i forhold til de beløb, som der arbejdes med i forslaget til prioritering af anlægsmidler fra den 20. august 2008. Det skyldes primært, at Region Midtjylland nu har gennemregnet alle sine projekter med baggrund i

den fremskrivningsmodel, som er udarbejdet i regi af Danske Regioner, og med de arealstandarder, som forventes at blive de gældende for alle regioner, når udredningsarbejdet i danske Regioner er færdigt. Sammenlagt giver dette i nogle tilfælde en anderledes dimensionering af byggerierne i forhold til tidligere.

Endvidere baserer alle projekterne sig nu som udgangspunkt på den samme gennemsnitlige kvadratmeterpris for nybyggeri på 23.000 kr. Da der er tale om en gennemsnitspris for alt hospitalsbyggeri, dækker den selvfølgelig over relativt store forskelle alt efter hvilke områder på hospitalet, man arbejder med.

Der således ikke tale om nye projekter i forhold til de oplysninger, som Regionsrådet tidligere er blevet orienteret om, men projekterne er nu regnet igennem, således at de alle baserer sig på de samme forudsætninger – forudsætninger som svarer til de fælles forudsætninger for alle regionerne i regi af Danske Regioner, samt regionens egne forudsætninger, hvor de fælles ikke eksisterer. (Se forbrev i det fremsendte materiale til Ekspertpanelet for uddybning af ovenstående).

1-30-105-06-V

30. Orientering om status vedr. rekruttering og fastholdelsessager i almen praksis

Resumé

Region Midtjylland har for en række geografiske områder konkret forholdt sig til lægedækningsproblemer. Grundproblemstilling og status for indsatsområderne er beskrevet i 'Notat: status indsatsområder vedr. rekruttering/fastholdelse i almen praksis' vedlagt som bilag.

Forretningsudvalget vil fremover blive orienteret løbende om status vedrørende rekruttering/fastholdelse i almen praksis.

Forretningsudvalget indstiller,
--

at PAN> at orienteringen om status på indsatsområder vedr. rekruttering/fastholdelse i almen praksis tages til efterretning.

Birgit Jonassen, Kate Runge og Poul Müller var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Beslutning

Indstillingen blev vedtaget.

Knud Hammer, Laila Munk Sørensen, Viggo Nielsen, Martin Merrild, Ulla Diderichsen, Harry Jensen, Kate Runge og Johannes Flensted-Jensen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Almen praksis står i de kommende år over for store udfordringer, idet en større andel af lægerne nærmer sig pensionsalderen, og tilgangen af nye færdiguddannede læger kan ikke samlet set dække afgangene i praksis.

Regionsrådet har tidligere modtaget orientering om udfordringerne i almen praksis og vedtaget "Plan for rekruttering og fastholdelse" og strategipapiret "Strategi og politiske rammer for sikring af lægedækning i almen praksis i Region Midtjylland" (vedtaget på Regionsrådsmøde den 20. februar 2008).

Der er endvidere arbejdet med en praksisplan, og Samarbejdsudvalget har netop godkendt høringsudkast på almen lægeområdet. Udkast til praksisplanen vil, efter en række tekniske korrektioner, blive udsendt i høring blandt praktiserende læger, kommunerne m.v. Efter høringen vil praksisplanen igen blive behandlet i samarbejdsudvalget og derefter forelagt Regionsrådet.

Region Midtjylland har for en række geografiske områder konkret forholdt sig til lægedækningsproblemer. De største indsatsområder på nuværende tidspunkt er Lemvig og Skive Kommuner samt Hvide Sande.

- ./.
- Grundproblemstillinger og status for de overordnede indsatsområder er beskrevet i vedlagte Status på indsatsområder vedr. rekruttering og fastholdelse i almen praksis.

Der er udarbejdet en mere detaljeret statusoversigt med henvisning til relevante kontaktpersoner, som vil blive lagt på regionens hjemmeside og praksis.dk og løbende ajourført.

Der må i de kommende år forventes at opstå flere lægedækningsmæssige problemer end det allerede er set, og problemerne må forventes at blive fordelt over hele Region Midtjylland. Der vil fremover blive forelagt en løbende status for rekruttering/fastholdelse i almen praksis.

1-30-31-06-V

31. Orientering om status på akut kræft i Region Midtjylland per 1. september 2008

Resumé

Regionsrådet orienteres i denne redegørelse om udviklingen pr. 1. september 2008 i indførelsen af pakkeforløb på de første fem kræftområder: hoved-halskræft, brystkræft, tarmkræft, lungekræft og gynækologisk kræft.

Redegørelsen viser, at implementeringen varierer fra pakke til pakke og fra hospital til hospital. Pakken vedrørende hoved-halskræft er dog næsten 100 % implementeret. Lungekræftpakken er også fuldt implementeret på alle hospitaler, men AUH-Århus Sygehus kan dog i øjeblikket ikke overholde normerne for udredning inden for 20 hverdage. Brystkræftpakken er med forbedringen på AUH-Århus Sygehus nu også fuldt implementeret, men mammografiscreeningen er begyndt at medføre udvikling af ventelistepukkel på Regionshospitalet Viborg. Endelig er forløbspakkerne for de gynækologiske kræftformer, som skulle være implementeret den 1. juni, fuldt implementeret.

Pakkeforløbenes krav til den onkologiske efterbehandling volder generelt problemer for alle pakkeforløb. Det gælder både strålebehandlingen og den medicinske behandling. Pakkernes tidsnormer overholdes for så vidt angår strålebehandling af hoved-halskræft og lungekræft, og i øvrigt tilbydes onkologisk behandling inden for reglerne om de maksimale ventetider for patienter med livstruende sygdomme – her i landet eller i udlandet.

Forretningsudvalget indstiller,
--

at orienteringen tages til efterretning.

Birgit Jonassen, Kate Runge og Poul Müller var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Beslutning

Indstillingen blev vedtaget.

Knud Hammer, Laila Munk Sørensen, Viggo Nielsen, Martin Merrild, Ulla Diderichsen, Harry Jensen, Kate Runge og Johannes Flensted-Jensen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Sagsfremstilling

- ./.
- Administrationen har udarbejdet en ny status over, hvordan det går med at indføre pakkeforløb på kræftområdet. Status pr. den 1. september 2008 er udarbejdet som led i den løbende orientering af Regionsrådet.

Udredning og behandling

Hoved-halskræft

Det fremgår, at pakkeforløbet for hoved-halskræft er 90 % implementeret. Der mangler fortsat lidt operationskapacitet på AUH-Århus Sygehus. Denne kapacitetsudvidelse afventer personalerekruttering, som forventes afsluttet den 1. oktober 2008.

Lungekræft

Udredningsdelen af pakkeforløbet for lungekræft er nu fuldt implementeret på de involverede regionshospitalet. Til gengæld kniber det nu for AUH-Århus Sygehus at leve op til normen om, at udredningen skal være afsluttet inden for 20 hverdage for 85 % af de henviste. I øjeblikket opfyldes denne norm for 70 % af de henviste.

Tarmkræft

På tarmkræftområdet påbegyndes udredningen inden for to hverdage på de involverede regionshospitalet. Som det har fremgået af tidligere redegørelser til Regionsrådet har AUH-Århus Sygehus vanskeligheder med at få denne pakke på plads. Hospitalet har en ventelistepukkel, som nu er vokset til 550 henviste, som venter på udredning for tarmkræft. Ventetiden for en undersøgelse svinger fra ca 3 uger til 6-7 uger afhængig af undersøgelsesform. Regionshospitalet Horsens aflaster med hvad der svarer til 10 patienter pr. uge. De øvrige regionshospitalet har ikke kunnet medvirke til at afvikle denne pukkel.

AUH-Århus Sygehus forventer at kunne udvide kapaciteten fra den 1. september 2008. Under forudsætning af, at ventelistepukkel er afviklet og under forudsætning af et mindre optageområde forventer hospitalet at kunne etablere overensstemmelse mellem behov og kapacitet.

AUH-Århus Sygehus har også vanskeligheder med at overholde den normerede ventetid på 7 dage fra udredning for tarmkræft til operation. Aktuelt udgør ventetiden 14 hverdage/19 kalenderdage. Regionshospitalet Randers kan nu heller ikke overholde denne norm på grund af manglende kapacitet til intensiv observation efter operation.

Brystkræft

Efter at AUH-Århus Sygehus har afviklet en ventelistepukkel kan alle hospitalet på brystkræftområdet nu overholde normen om at påbegynde udredning inden for to hverdage. De henviste bliver ligeledes udredt inden for fristen på 7 hverdage.

I forhold til den normerede ventetid for behandling kan AUH-Århus Sygehus nu overholde normen. Hospitalsenhed Vest har siden den 1. juli været uden mammakirurgisk kapacitet og henviser derfor patienterne til andre offentlige eller private hospitalet, og kan dermed ikke redegøre for, om normen overholdes. Regionshospitalet Viborg har på grund af en voldsom tilstrømning fra mammografiscreeningsenheden i Kjellerup oparbejdet en venteliste på 30 patienter, hvor man efter en efterfølgende klinisk mammografi har fundet grundlag for operation. Hospitalet har imidlertid ikke kunnet give disse kvinder en tid for operation, da al operationskapacitet er anvendt til kvinder med sikker kræftdiagnose.

Gynækologisk kræft

Hospitalet skulle fra den 1. juni indføre de gynækologiske kræftpakker. Alle Regionshospitalet og AUH-Skejby er involveret i udredning og behandling af gynækologisk kræft.

En del af udredningen foretages endvidere af praktiserende speciallæger. Udredning og behandling af kræft i æggestokkene er samlet på AUH-Skejby.

Alle hospitaler kan leve op til tidsnormerne i den gynækologiske pakke, herunder påbegyndelse af udredning inden for to hverdage.

Efterbehandling

Normtiderne for efterfølgende strålebehandling overholdes på områderne hovedhalskræft og lungekræft. På de øvrige områder er der ikke kapacitet til at overholde normerne for strålebehandling. Tarmkræftpatienter og gynækologiske kræftpatienter tilbydes strålebehandling inden for lovens regler om maksimal ventetid for livstruende sygdomme, men ikke inden for normen i de respektive pakkeforløb. På brystkræftområdet er ventetiden nu 8 uger. I overensstemmelse med de nationale beslutninger tilbydes brystkræftpatienterne behandling på Rigshospitalet eller i Tyskland inden for reglerne om maksimal ventetid på 4 uger.

I det omfang den efterfølgende medicinske behandling kan varetages af Hospitalsenhed Vest eller Regionshospital Viborg kan dette ske inden for forløbspakkernes tidsnormer. Den altovervejende del af den medicinske efterbehandling varetages af AUH-Århus Sygehus, som kan overholde reglerne om maksimal ventetid, men ikke pakkeforløbenes tidsnormer.

Henvisning

Hospitalerne har på forskellig måde informeret de praktiserende læger om pakkeforløbene og de nye krav til de praktiserende læger i denne forbindelse. Sundhedsstaben har udarbejdet kliniske retningslinjer til de praktiserende læger om pakkeforløbene, som er tilgængelige på hjemmesiden *Praksis.dk*. Hospitalerne har indført ét kræftnummer pr. hospital, som de praktiserende læger kan anvende til at bestille første tid i udredningsprogrammet for kræft allerede mens patienten er i konsultationen. Samtidig kan lægen fremsende elektronisk henvisning til hospitalet. Men de praktiserende læger er fortsat i et vist omfang tilbøjelig til at anvende de traditionelle henvisningsmetoder (brev og fax), hvilket forsinker påbegyndelsen af udredningen. Hospitalerne vil forstærke informationsindsatsen over for de praktiserende læger.

1-30-78-06-V

32. Orientering om rapporten "Dansk sundhedsforskning - status og perspektiver"

Resumé

I juni 2008 udgav Ministeriet for sundhed og forebyggelse rapporten "Dansk sundhedsforskning - status og perspektiver". Rapporten er resultatet af det daværende Indenrigs- og Sundhedsministeriums initiativ til at gennemføre en kortlægning af sundhedsforskningens vilkår i Danmark, som de ser ud efter struktur- og universitetsreformerne. Formålet var at kortlægge de aktuelle rammevilkår for sundhedsforskningen i Danmark, herunder også at identificere fremadrettede muligheder og udfordringer for sundhedsforskningen i Danmark og at forbedre koordinationen mellem de forskellige aktører på området. Region Midtjylland har i regi af Ledelsesforum for medicinsk sundhedsforskning ydet bidrag til rapporten.

Forretningsudvalget indstiller,
--

at rapporten tages til efterretning.

Bent Hansen og Henrik Qvist var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Beslutning

Indstillingen blev vedtaget.

Knud Hammer, Laila Munk Sørensen, Viggo Nielsen, Martin Merrild, Ulla Diderichsen, Harry Jensen, Kate Runge, Johannes Flensted-Jensen og Gunhild Husum var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Sagsfremstilling

- ./.
- I juni 2008 udgav Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse vedlagte rapport "Dansk sundhedsforskning - status og perspektiver. Sammenfatning". Sundhedsstyrelsen, Forsknings- og Innovationsstyrelsen samt Ledelsesforum for medicinsk sundhedsforskning (som består af de tre sundhedsvidenskabelige fakulteter, de fem regioner og Danske Regioner) har ydet bidrag til rapporten.

Baggrund

Investeringer i sundhedsforskning er isoleret økonomisk set en særdeles god forretning for samfundet. En australsk undersøgelse fra 2003 viser, at investeringer i forskning inden for hjerte- og karområdet kommer otte-fold igen, mens investeringer inden for lunge-sygdomme kommer seks-fold igen og investeringer inden for mave/tarmsygdomme kommer fem-fold igen. Et amerikansk studie fra 2007 viser, at investeringer i forskning, hvor randomiserede og kontrollerede kliniske forsøg (dvs. forsøg, hvor patienter fordeles tilfældigt til enten at modtage en eksperimentel behandling, eller en kontrolbehandling) anvendes, kommer fire-fold igen.

I en længere årrække har sundhedsforskningens aktører ved flere lejligheder stillet skarpt på sundhedsforskningens rammevilkår, senest i 2001 hvor den såkaldte MESUF-rapport (Medicinsk sundhedsforskningens fremtid. Opfølgning på anbefalinger til fremme af vilkårene for medicinsk sundhedsforskning, marts 2001) rettede fokus mod at styrke dansk sundhedsforskning inden for områderne organisation og ledelse, humane ressourcer, forskerrekuttering, finansiering, nyttiggørelse og formidling samt en række principper for prioritering af sundhedsforskningen.

På det seneste er der taget en række initiativer, der har styrket opmærksomheden på dansk sundhedsforskning, blandt andet afholdt Lægeforeningen, Ledelsesforum for Medicinsk Sundhedsforskning og Lægemedelindustriforeningen den 19. september 2007 en konference om sundhedsforskning, som resulterede i en række forslag til, hvordan sundhedsforskningen fremadrettet bør styrkes.

Dette og andre initiativer har skabt fornyet anledning til at give dansk sundhedsforskning et serviceeftersyn og stille skarpt på rammevilkårene for sundhedsforskningen i Danmark. På den baggrund tog det daværende Indenrigs- og Sundhedsministerium i efteråret 2007 initiativ til at gennemføre en kortlægning af sundhedsforskningens vilkår i Danmark som de ser ud efter struktur- og universitetsreformerne.

Ministeriet etablerede et samarbejde med Ledelsesforum for Medicinsk Sundhedsforskning, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling samt Sundhedsstyrelsen om at løse opgaven.

Fokus har været sundhedsforskningens rammevilkår, som i rapporten omfatter organisation og ledelse; infrastruktur, herunder registre, biobanker mv.; humane ressourcer; finansiering; forskningsproduktion samt nyttegørelse af forskningsresultaterne.

Formål

Formålet med arbejdet var:

- At kortlægge de aktuelle rammevilkår for sundhedsforskningen i Danmark
- At skabe øget synlighed omkring dansk sundhedsforskning og styrke sundhedsforskningens profil nationalt og internationalt
- At forbedre koordinationen mellem de forskellige aktører inden for sundhedsforskningen
- At identificere fremadrettede muligheder og udfordringer for sundhedsforskningen i Danmark

I kraft af den brede deltagerkreds bag arbejdet har det været ambitionen at skabe en fælles forståelse af, hvilke muligheder og udfordringer dansk sundhedsforskning står overfor. Arbejdet skal ses i relation til de øvrige initiativer, der har været på området nationalt og regionalt.

Konklusioner

På baggrund af kortlægningsarbejdet er arbejdets parter nået frem til 14 konklusioner, der kan summeres i fem hovedområder:

- **Sundhedsforskning er til gavn for samfundet:** For patienterne betyder sundhedsforskning bedre forebyggelse, behandling og pleje. Dertil kommer, at sundhedsforskning højner uddannelses- og vidensniveauet blandt de ansatte, og er et klart rekrutteringsparameter. Dansk sundhedsforskning bidrager med 40 mia. kr. til dansk eksport hvert år. Sundhedsforskningen er således en væsentlig eksportfaktor for den danske økonomi. Men der er behov for bedre viden om, hvordan forskningen omsættes til konkrete resultater.
- **Investering i dansk sundhedsforskning er godt givet ud:** Dansk sundhedsforskning har gennem en årrække udvist flotte resultater. Målt på udgifter pr. indbygger er det kun Sverige og Schweiz, der kan følge med Danmark og forskningskvaliteten er ligeledes på et højt internationalt niveau. Dertil kommer, at produktiviteten på sundhedsområdet er meget højt i Danmark. Målt i antal udgifter pr. krone hører Danmark til i den absolutte verdenselite. Der tilføres stadig flere midler til sundhedsforskningen - men den offentlige finansiering har, internationalt set, et lavt udgangspunkt. Til gengæld kommer en stor del af den eksterne finansiering fra industrien eller andre private fonde, hvilket understreger, at disse parter udgør en væsentlig samarbejdspartner for den sundhedsvidenskabelige forskning udført i offentlig regi i Danmark. Konkurrencen om at tiltrække de private midler er dog fortsat stigende. Eksempelvis foretages en stigende del af lægemiddelafprøvningen i udlandet.
- **De gode forskningsmiljøer skal understøttes:** Det er vigtigt til stadighed at understøtte engagement og dygtige medarbejdere, blandt andet igennem oprettelsen af flere delestillinger for at integrere forskning, undervisning og klinik. Der er en udfordring for sundhedsvæsenet i at tiltrække, uddanne og fastholde medarbejdere i forskerkarriere. Med kommunalreformen kom den nye sundhedslov, som skaber nye organisatoriske udfordringer i forhold til at udbrede - og understøtte - forskning til de regionale hospitaler og til primærsektoren og kommunerne, samtidig med, at man sikrer, at der fortsat sker en udvikling af de forskningsmæssige fyrtårne omkring f.eks. universitetshospitalerne og universiteterne. For at sikre regionernes engagement i forskningen skal man sikre, at regionerne har mulighed for - og incitament til - at bidrage til forskningen.
- **Behov for en mere synlig arbejdsdeling for statens aktører:** Samarbejdet mellem forskningsmiljøerne og staten udfordres af, at det politiske ansvar for sundhedsforskning varetages af såvel Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling som af Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse. Der ligger således en udfordring for de statslige aktører i at sikre en fornuftig arbejdsdeling og informationsstrøm mellem de to ministerier. Der er et stort behov for at fremstå som en stærk og velkoordineret national enhed.
- **Der er behov for at opbygge en bærende platform af infrastruktur:** Det er en vigtig forudsætning for forskning af høj kvalitet, at den infrastruktur, der er til rådighed for forskningen følger med den teknologiske udvikling, har en tilstrækkelig kapacitet og er tilgængelig for flest mulige. Dermed skabes plads for stærke samarbejder og synergieffekter mellem sektorer og landsdele. Der er tegn på et betragteligt efterslæb i det danske sundhedsvæsen med nedslidt og uddateret apparatur. Investeringer og nybyggeri i det danske sygehusvæsen er her en mulighed for at forbedre infrastrukturen.

Hovedrapporten kan hentes på www.regioner.dk og på www.sum.dk

1-30-74-3-08

33. Orientering om indsatsområder vedrørende skizofreni fra Det Nationale Indikatorprojekt (NIP)

Resumé

De seneste resultater fra Det Nationale Indikatorprojekt (NIP) vedrørende skizofreni viser, at kvaliteten af behandlingen i Region Midtjylland er på niveau med resten af landet. For nogle enkelte indikatorer ligger regionen over landsgennemsnittet, og de indikatorområder, hvor standarderne ikke er opfyldt, er gjort til særlige indsatsområder for 2008/09.

Forretningsudvalget indstiller,
--

at resultater og indsatsområder 2008/09 tages til orientering.

Birgit Jonassen, Kate Runge og Poul Müller var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Beslutning

Indstillingen blev vedtaget.

Knud Hammer, Laila Munk Sørensen, Viggo Nielsen, Martin Merrild, Ulla Diderichsen, Harry Jensen, Kate Runge, Johannes Flensted-Jensen og Gunhild Husum var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Regionsrådet har bedt om løbende at blive orienteret om udviklingen i Region Midtjyllands resultater inden for Det Nationale Indikatorprojekt (NIP). For psykiatriens vedkommende gælder det skizofreni.

Proceduren er meget kort følgende: Klinikerne indtaster løbende data på en række udvalgte indikatorer, der siger om behandlingen lever op til nogle forudbestemte krav. På en årlig regional audit i august mødes eksperter inden for skizofreni for at vurdere resultaterne. På baggrund heraf udarbejdes en auditrapport og udpeges en række indsatsområder for næste års arbejde med skizofreni.

Sidste års NIP-indsatsområder

Sidste års (07/08) NIP-indsatsområder førte til en række initiativer, der fortsat arbejdes med i såvel administration som klinik. Der gøres løbende status, som er tilgængelig på psykiatriens del af regionens internet: <http://www.regionmidtjylland.dk/psykiatri+og+social/kvalitet/kvalitetsaktiviteter/nip+-+det+nationale+indikatorprojekt>

Dette års regionsresultater

./.

Dette års regnskabsresultater inden for skizofreni blev drøftet den 13. august 2008. Et samlet overblik over regionens resultater gives i Skematisk oversigt over NIP-resultater 2008.

Af skemaet fremgår, at psykiatrien i Region Midtjylland opfylder 7 ud af 23 standarder, og at der blandt disse 7 opfyldte standarder er positiv fremgang over tid for 3 af standarderne. 2 har uændrede resultater, og 2 viser tilbagegang (selv om standarden fortsat opfyldes). Af skemaet fremgår også, at der er 16 standarder, som psykiatrien ikke opfylder. Blandt disse er der dog forbedrede resultater over tid ved 13 standarder og uændrede resultater ved 2 standarder.

Ser man på indikatorområder er der negative resultater i fem ud af ni områder, hvorfor disse er valgt som indsatsområder for 2008/09. Da områderne desuden svarer til sidste års indsatsområder, fortsættes det igangværende arbejde, ligesom der planlægges yderligere aktiviteter og hyppig monitorering. Målsætningen for NIP-skizofreni-arbejdet er overordnet at opfylde standarden for alle indikatorer. Et sjette indsatsområde fokuserer på fortsat forbedring af de data, der anvendes til måling af resultaterne.

Næste års indsatsområder

Næste års (2008/09) indsatsområder er:

1. Registrerings- og dokumentationspraksis, for så vidt angår databasekomplethed, datakvalitet og dataanvendelse.
Samt indikatorområderne:
2. Udredning af patienter, hvor det sikres, at udredning sker ved speciallæge og med fælles regionalt diagnoseredskab og neuropsykologisk test.
3. Undersøgelse for bivirkninger som følge af medicinsk/antipsykotisk behandling, hvor det sikres, at det sker med en fælles regional skala.
4. Kontakt til pårørende, hvor det skal sikres, at pårørende tager mod tilbud om kontakt.
5. Undervisning af patienter og pårørende skal ske med et fælles regionalt program.
6. Undersøgelse for selvmordsrisiko, hvor det sikres, at patienter screenes for selvmordsrisiko.

Administrationen udarbejder løbende status, der er tilgængelig på psykiatriens intranet: <http://www.regionmidtjylland.dk/psykiatri+og+social/kvalitet/kvalitetsaktiviteter/nip+-+det+nationale+indikatorprojekt>

Som de foregående år er auditrapporten i borgerform offentliggjort på www.sundhed.dk

1-13-4-117-07

34. Orientering om strategi- og handleplan for rekruttering og fastholdelse for Psykiatri- og socialområdet

Resumé

Den vedtagne Psykiatriplan for Region Midtjylland beskriver, at Psykiatri- og socialområdet skal udarbejde en aktiv rekrutterings- og fastholdelsesstrategi. I den forbindelse fremsendes Rekrutterings- og fastholdelsesstrategi for Psykiatri- og socialområdet.

Forretningsudvalget indstiller,
--

at Regionsrådet tager orienteringen om at forslaget til strategi- og handleplan sendes til høring i MED-organisationen, hvorefter det vil blive forelagt til politisk beslutning, til orientering.

Birgit Jonassen, Kate Runge og Poul Müller var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Beslutning

Indstillingen blev vedtaget.

Knud Hammer, Laila Munk Sørensen, Viggo Nielsen, Martin Merrild, Ulla Diderichsen, Harry Jensen, Kate Runge, Johannes Flensted-Jensen og Gunhild Husum var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Region Midtjyllands første Psykiatriplan, godkendt af Regionsrådet i 2008, anviser et samlet bud på, hvordan regionen kan skabe behandlingspsykiatriske ydelser af høj kvalitet, på et evidensbaseret grundlag. En af de væsentligste ressourcer, og en grundlæggende forudsætning for at opnå det fulde udbytte af Psykiatriplanen, er evnen til at rekruttere og fastholde medarbejdere.

./. Dette har hidtil vist sig at være en stor udfordring, som kræver en struktureret indsats i det danske sundhedsvæsen. Psykiatri- og socialområdet har således udarbejdet en rekrutterings- og fastholdelsesstrategi med en tilhørende handleplan: strategi- og handleplan for rekruttering og fastholdelse.

Strategien udgør den overordnede ramme, og handleplanen er et bruttokatalog over konkrete forslag som påvirker rekrutterings- og fastholdelsessituationen positivt.

Handleplanen er udarbejdet på baggrund af en række indledende analyser og efterfølgende dialoger med ledere, faglige råd samt andre nøglepersoner i Psykiatri- og socialområdet.

Handleplanen er et bruttokatalog, der sætter særligt fokus på læger og sygeplejersker. Dette skyldes, at her er manglen mest akut. Senere vil også andre faggrupper indgå, ligesom andre dele af Psykiatri- og socialområdet kan indtænkes efter behov. På baggrund af at materialet har været i høring i blandt andet relevante faglige råd, har administrationen besluttet at prioritere indsatsen således, at der i første omgang iværksættes tiltag med særligt fokus på organisatoriske ændringer, medicinstuderende og sygeplejerskestuderende.

Herefter foreslås strategi- og handleplanen sat i høring i MED-organisationen med henblik på senere endelig behandling.

1-30-74-46-07

35. Orientering om omstillingsplan for Regionspsykiatrien Skive og Regionspsykiatrien Viborg

Resumé

Regionsrådet har på sit møde den 16. april 2008 vedtaget, at der skal sikres glidende og samstemte overgange mellem døgnhuspladsernes afvikling og etablering af nye sengeafsnit i Regionspsykiatrien i Viborg. Regionsrådet besluttede at få forelagt en særskilt omstillingsplan. Administrationen har udarbejdet en plan for omstillingen, der gennem en tidsplan og faseopdeling af processen tilgodeser behovet for en nøje koordineret overgang både for patienter og medarbejdere.

Forretningsudvalget indstiller,
--

at Regionsrådet tager omstillingsplanen til efterretning.

Birgit Jonassen, Kate Runge og Poul Müller var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Beslutning

Indstillingen blev vedtaget.

Knud Hammer, Laila Munk Sørensen, Viggo Nielsen, Martin Merrild, Ulla Diderichsen, Harry Jensen, Kate Runge, Johannes Flensted-Jensen og Gunhild Husum var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Sagsfremstilling

- ./.
- Som følge af Region Nordjyllands hjemtagelse af patienter og som led i Psykiatriplanen, har Regionsrådet på sit møde den 16. april 2008 besluttet, at døgnhusene i Kjellerup, Skive og Viborg skal afvikles. Samtidig skal der foretages en omlægning af både den stationære og ambulante psykiatri i regionspsykiatrierne i Skive og Viborg. Regionsrådet ønskede at få forelagt en plan for omstillingen.

Den fremtidige organisering af Regionspsykiatrien Skive og Regionspsykiatrien Viborg kommer til at se ud på følgende måde:

Regionspsykiatrien Skive opdeles i to team opdelt efter diagnoser på henholdsvis skizofrene og affektive lidelser, et dagafsnit og et nyoprettet mobilteam. Al indlæggelse vil fremover foregå i Regionspsykiatrien Viborg.

Regionspsykiatrien Viborg baseres på en funktionsopdeling efter diagnose, hvor hver enhed varetager både de stationære og ambulante patienter med henholdsvis skizofrene og affektive lidelser. Der oprettes desuden et Dagbehandlingscenter. Både indlagte og

ambulante patienter tilknyttes Dagbehandlingscenteret. De nuværende enheder for gerontopsykiatri, retspsykiatri og modtagelse og intensiv behandling berøres ikke af omlægningen.

Der opstilles følgende principper for at sikre patienterne en samstemt og glidende overgang til de nye behandlingstilbud:

- De ambulante tilbud skal være i drift, inden døgnhusene lukkes.
- Alle patienter, der skal have ændret deres behandlingsmæssige tilknytning, skal have orientering herom.
- Der skal foreligge procedurer og tilrettelæggelse af arbejdsgange i forhold til patientforløb i de nye tilbud.
- Der skal tilrettelægges introduktionsforløb for personalet i de nye funktioner.
- Leder og personale skal være udpeget mindst seks måneder forud for modtagelse af patienter i tilbuddet.
- Der afholdes ønskerunde for personalet, hvor de kan afgive ønsker om fremtidig placering i organisationen.
- Der skal sammen med kommunerne foretages en konkret planlægning af samarbejdet mellem kommunerne og regionspsykiatrierne.
- Processen skal foregå i åbenhed og dialog, både i forhold til eksterne samarbejdspartnere og internt i Regionspsykiatrien.

Omstillingen inddeles i fire faser, der grupperer de enkelte elementer af omstillingen.

Fase 1. Intern afklaring af omlægningen i regionspsykiatrierne i Skive og Viborg.

Fase 2. Konkret planlægning af de nye team og afdelinger samt afklaring af samarbejdsrelationerne mellem de forskellige team/afdelinger og eksterne samarbejdspartnere, særligt kommunerne og de praktiserende læger. Anlægsprojekter igangsættes. Denne fase starter i efteråret 2008 og rækker ind i foråret 2009.

Fase 3. Konkret planlægning af forløbene for de enkelte patienter.

Fase 4. Implementering af den nye struktur. Fasen strækker sig fra etableringen af de nye enheder og til den nye organisation er i fuld drift pr. 1. januar 2010, men fasen strækkes i en periode derudover.

Der indgår både økonomiske, personalemæssige og bygningsmæssige ressourcer i omlægningen. Det var oprindeligt budgetteret, at der tidsmæssigt var sammenfald mellem Region Nordjyllands hjemtagelse af patienter pr. 1. januar 2009 og overgangen til den nye organisation, hvorved overgangen ville blive udgiftsneutral. Efter Regionsrådets beslutning den 16. april 2008 hvorefter døgnhusene skal være i drift hen over 2009, er dette tidsmæssige sammenfald ikke længere mulig.

Der er udarbejdet modelberegninger for de økonomiske konsekvenser af tidsforskydningen af omlægningerne. Den tidsmæssige forskydning i omlægningen er på den baggrund anslået til et merforbrug på mellem 5-7,5 mio. kr. i 2009. Der er i Regionspsykiatrien Distrikt Vest i 2008 etableret budgetmæssige reserver, som ved en overflytning til 2009 forventes at kunne dække de beregnede merudgifter. Der er anslået byggeomkostninger ved omlægningen på 10,6 mio. kr. Dette beløb er medtaget i den vedtagne investerings-

oversigt for Region Midtjylland for 2009. Regionspsykiatrien i Skive forventes placeret i et kommende sundhedscenter i Skive. Finansieringen heraf er endnu uafklaret.